

ODPOWIEDZIALNOŚĆ BUNTOWNIKA

s. 4-13

PRZEDE WSZYSTKIM JAKOŚĆ

Wzrost liczby projektów,
obecność w rankingach
i systemowe wsparcie
naukowców

► 15-18

OBCENI W ŚWIECIE

Umiejdzynarodowienie
to istotny element
budowania
rozpoznawalności uczelni

► 31-38

NIEOCZEKIWANIE, NOWOCZEŚNIE

Nowe jednostki,
systemowe
wsparcie dydaktyków
i studentów

► 44-47

NIE TYLKO PANDEMIA I WOJNA

Te cztery lata
przyniosły
wiele wyzwań,
ale też wiele zmian

► 65-68

4-14

Z prof. Jarosławem Bosym, rektorem UPWr w kadencji 2020–2024, rozmawiamy o doświadczeniach z zarządzania uczelnią, jej pozycji i przyszłości

ODPOWIEDZIALNOŚĆ BUNTOWNIKA

Profesor Bosa: – Europejskie trendy pokazują, że zmiany w polskim systemie szkolnictwa wyższego i nauki nastąpią

ROZMOWA

4-14

Cztery lata w nauce na UPWr to wzrost liczby projektów, obecność w rankingach i systemowe wsparcie naukowców

PRZEDE WSZYSTKIM JAKOŚĆ

Prorektor ds. nauki prof. Aneta Wojdyło o tym, co się udało w sferze badań naukowych

TEMAT NUMERU

15-18

Kadencja 2020–2024: IDUB, WZB, nowe dyscypliny na UPWr i nowy wydział

PRZEDE WSZYSTKIM NAUKA

Jak na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu budowano nową strategię pozycji naukowej uczelni i jej naukowców

TEMAT NUMERU

19-23

„Głos Uczelni” – magazyn Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu
ISSN 1233-4790, nr 240/2024, nakład: 500 + 15 egz.

Wydawca:
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

Kontakt do redakcji:
katarzyna.kaczorowska@upwr.edu.pl
martyna.jablonska@upwr.edu.pl
isabelle.sigrist@upwr.edu.pl

Adres redakcji:
Dział Promocji
ul. Norwida 25, 50-375 Wrocław
tel. 71 320 54 98

Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów i publikacji materiałów w dogodnym czasie. Materiałów niezamówionych nie zwracamy. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych reklam.

Autorzy numeru:
Jolanta Cianciara, Dział Promocji

Fotografie:
Grymuza, Maciej Lulko, Ewa Milun-Walczak,
Dział Promocji

Projekt, skład: Beata Poźniak

Druk:
Drukarnia Abakus
ul. Perłowa 55, Oława

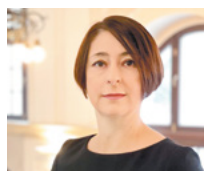
39-43

57-64

72-73

Szkoła Doktorska Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu: budowanie młodej kadry naukowej

PRZEDE WSZYSTKIM ROZWÓJ

Profesor Agnieszka Noszczyk-Nowak o czterech latach istnienia SD UPWr, kolejnych rekrutacjach, obronach i międzynarodowej współpracy

TEMAT NUMERU

24-30

Umiejdzynarodowienie to istotny element budowania rozpoznawalności uczelni – poprzez rozpoznawalnych naukowców

OBCENI W ŚWIECIE

Prorektor ds. umiejdzynarodowienia prof. Anna Chełmońska-Soyta o efektach IDUB i konsorcjum EU GREEN

TEMAT NUMERU

31-38

Co łączy pszczeli ogród, strefę chilloutu, świeże warzywa ze stacji badawczych UPWr i podcasty „Mamy zielone pojęcie”

UCZELNIA ODPOWIEDZIALNA SPOŁECZNIE

Nowe inicjatywy na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu wpisują się w realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju

TEMAT NUMERU

39-43

Nowe jednostki, systemowe wsparcie dydaktyków i studentów – pion prorektora ds. studenckich i edukacji w kadencji 2020–2024

NIEOCZEKIWANIE, NOWOCZEŚNIE

Profesor Damian Knecht o doświadczeniu pandemii – jak wpłynęła na dydaktykę, ale też o zmianach w pionie, którym zarządzał

TEMAT NUMERU

44-47

Kadencja 2020–2024 oswoiła nauczycieli akademickich i studentów z nowymi narzędziami pracy, przyniosła też wiele nowych rozwiązań

DYDAKTYKA – DYDAKTYK – STUDENT

Tutoring, konkursy dla Studenckich Kół Naukowych to tylko część nowych działań na rzecz studentów i dydaktyków

TEMAT NUMERU
48–56

Centrum Innowacyjnych Technologii: żywność, weterynaria, środowisko. Inwestycja za miliony

UCZELNIA, BIZNES, KONSUMENCI

Największa inwestycja UPWr ostatnich lat zaczyna działać – dla nauki, dla biznesu

TEMAT NUMERU
57–64

Prorektor ds. organizacji i rozwoju uczelni w kadencji 2020–2024 prof. Adam Szewczuk: – Te cztery lata przyniosły wiele wyzwań, ale też wiele zmian

NIE TYLKO PANDEMIA I WOJNA

UPWr w mijającej kadencji wprowadził m.in. system ocen pracowników niebędących nauczycielami akademickimi

TEMAT NUMERU
65–68

Setne urodziny doc. Jerzego Kiersnowskiego

KSIĘGA ZAPISANA DOBREM

W jubileuszu wzięli udział m.in. przyjaciele doc. Kiersnowskiego, współpracownicy i władze uczelni

SYLWETKA
69–71

15. Koncert Noworoczny – muzyczna podróż w czasie

HOJNIE I PIĘKNIE

Po raz kolejny dochód z aukcji charytatywnej trafił na konto fundacji Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci

KRONIKA
72–73

70-lecie Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu

Z MURALEM I KANTATĄ

Podczas obchodów jubileuszu wykonano kantatę skomponowaną na zamówienie władz uczelni przez Krzesimira Dębskiego

KRONIKA
74–78

SZANOWNI PAŃSTWO,

oddajemy w Wasze ręce numer „Głos Uczelni” podsumowujący cztery lata kadencji 2020–2024. Podobne wydania przedstawiały już dorobek rektorów prof. ROMANA KOŁACZA i prof. TADEUSZA TRZISZKI i ich zespołów prorektorów.

Tym razem przybliżamy dorobek kierującego Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu w 18. kadencji od początku istnienia uczelni rektora prof. JAROSŁAWA BOSEGO i jego ekipy: prorektor ds. nauki prof. ANETY WOJDYŁO, prorektor ds. umiędzynarodowienia prof. ANNY CHEŁMOŃSKIEJ-SOYTY, prorektora ds. studenckich i edukacji prof. DAMIANA KNECHTA i prorektora ds. organizacji i rozwoju uczelni prof. ADAMA SZEWCZUKA.

Mijająca kadencja to jedna z tych, które w historii UPWr zapiszą się nie tylko własnym dorobkiem, ale też ekstremalnymi doświadczeniami niezależnymi od planów, strategii, inwestycji czy codziennych problemów wynikających z zarządzania tak dużą strukturą. Mowa oczywiście o pandemii koronawirusa, która wpłynęła na wiele aspektów życia społecznego, gospodarkę, politykę, a w szeroko rozumianym szkolnictwie wprowadziła rozwiązania, które do 2020 roku wydawały się wciąż w sferze mniej lub bardziej odległych planów – system zdalnego kształcenia, który niezależnie od ocen jego efektywności, na trwałe wszedł do arsenału narzędzi, jakie wykorzystują nie tylko nauczyciele akademicy.

Kiedy wydawało się, że doświadczenie pandemii ze wszystkimi jego konsekwencjami mamy już za sobą, przyszło kolejne, kto wie, czy nie trudniejsze – w lutym 2022 roku Rosja zaatakowała Ukrainę, doprowadzając do pełnoskalowej inwazji i wybuchu wojny za naszą wschodnią granicą. Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, budując swoją tożsamość, rozpoznawalność i markę, odwołuje się do tradycji lwowskiej, ale też w poczuciu historycznych zobowiązań wspiera ukraińskie uczelnie, zapraszając do współpracy tamtejszych naukowców i studentów. W lutym 2022 roku to wsparcie przybrało wyjątkowy wymiar, angażując wszystkich – i władze uczelni, i szeregowych pracowników.

Mijająca kadencja to także wiele nowych inicjatyw, rozwój Szkoły Doktorskiej, konsekwentne budowanie naukowej rozpoznawalności, m.in. dzięki zdobyciu dotacji za zajęcie 12. miejsca w konkursie Inicjatywa Doskonalości – Uczelnia Badawcza, wreszcie wejście do sieci europejskich uniwersytetów z konsorcjum EU GREEN. Finiszem tej kadencji jest otwarcie Centrum Innowacyjnych Technologii, największej inwestycji realizowanej przez UPWr od lat, zainicjowanej przez rektora prof. Romana Kołacza, a doprowadzonej do końca, czyli oddanej w ręce naukowców, którzy wokół CIT będą budować otoczenie gospodarcze, przez rektora prof. Jarosława Bosego.

Szanowni Państwo, zapraszamy do swobodnego spaceru przez cztery lata kadencji 2020–2024.

Redakcja

Z prof. JAROSŁAWEM BOSYM, rektorem UPWr w kadencji 2020–2024, rozmawiamy o doświadczeniach z zarządzania uczelnia, jej pozycji i przyszłości

ODPOWIEDZIALNOŚĆ BUNTOWNIKA

Ciekawość, doskonałość, etyka i wolność badań i kształcenia – tak nasze wartości identyfikują autorzy „Strategii Rozwoju Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu do roku 2030”, zaktualizowanej na przełomie 2023/2024 roku. Profesor Jarosław Bosa, rektor kadencji 2020–2024, dodaje: odpowiedzialność za przyszłość i wobec innych.

••• Nawet znacznie bogatsze państwa nie utrzymują w jednym mieście tylu uczelni, ile mamy we Wrocławiu. Podczas marcowej wizyty na UPWr DARIUSZ WIECZOREK, minister nauki i szkolnictwa wyższego, zarówno w czasie spotkania z rektorami dolnośląskich uczelni, jak i w dyskusji ze studentami, poruszał temat, który środowisko akademickie we Wrocławiu wydaje się ignorować – konieczności łączenia szkół wyższych.

– Wszystkie europejskie trendy, a także racjonalne szacowanie kosztów, zarówno w skali makro (państwa), jak i mikro (poszczególnych uczelni), pokazują, że zmiany w polskim systemie szkolnictwa wyższego i nauki nastąpią.

W moim przekonaniu najlepszy byłby wariant sprawdzony w wielu krajach, w którym funkcjonują dwa poziomy ośrodki akademickich: regionalne i metropolitarne. Te duże, osiem, może dziesięć, z minimalną liczbą uczelni, np. we Wrocławiu uniwersytet i politechnika, prowadzą badania naukowe i kształcą na poziomie europejskim oraz są rozpoznawalne w świecie. Mniejsze ośrodki regionalne, w których działa nie więcej niż jedna uczelnia, nastawione są na badania i kształcenie na potrzeby danego regionu.

Tak czy inaczej, jest pewne, że czeka nas zmniejszenie liczby uczelni utrzymywanych przez podatników, niepewne jest tylko tempo tych zmian i sposób ich wprowadzenia.

••• Tymczasem w Polsce w mniejszości są rektorzy próbujący świadomie programować rozwój swojej uczelni z myślą o tym, co będzie za kilka–kilkanaście lat, wyraźnie górę bierze kalkulacja na „tu i teraz”.

– Po mojej wyborczej porażce żartowaliśmy nawet z byłym rektorem Uniwersytetu Wrocławskiego, że tworzymy dość ekskluzywny klub obalonych rektorów reformatorów. Ale na poważnie: ta perspektywa „tu i teraz” wynika z rytmu życia uczelni. UPWr ma 73 lata, jako rektor kadencji 2020–2024 miałem więc szczególnie przywilej organizacji jubileuszu 70-lecia. Przy takich okazjach podkreślamy ciągłość tradycji, mówimy, że zmieniały się szyldy, ale to wciąż ta sama uczelnia. W wymiarze symbolicznym tak jest, ale w rzeczywistości to 18 zupełnie różnych kadencji.

Dla wielu moich koleżanek i kolegów argumenty, że za 10, 15 lat coś przyniesie korzyści i im, i uczelni, są mało ważne, skoro tu i teraz gra idzie o skutki natychmiastowe.

„Po raz pierwszy w naszej historii” – dotyczy nie tylko inauguracji roku akademickiego 2020/2021 otwierającej kadencję 2020–2024. W warunkach pandemii, destabilizacji wywołanej wojną w Ukrainie, kryzysu gospodarczego i inflacji, napięć politycznych – UPWr: wzmocnił pozycję naukową, zyskał uprawnienia akademickie w dwóch kolejnych dyscyplinach; zrestrukturyzował administrację; uporządkował gospodarkę finansami, wprowadzając transparentne procedury podziału i wykorzystania środków; wprowadził nowy model organizacji uczelni oparty na silnych dyscyplinowych wydziałach; uruchomił nowy Wydział Gospodarki Przestrzennej i Architektury Krajobrazu, zyskał status uniwersytetu europejskiego; zainwestował w kompetencje wszystkich grup pracowników

Proszę zobaczyć, jakie emocje budzi pytanie: kto? Rektor – prorektor – dziekan... kto zostanie?

••• **Do wysokiego poziomu emocji towarzyszących wyborom politycznym w kraju jesteśmy przyzwyczajeni, ale na uczelniach to jednak pewna nowość.**

– Wcześniej na naszej uczelni do gabinetu rektora najczęściej wchodziło się z gabinetu prorektora ds. nauki lub współpracy z zagranicą. Tak było też w moim przypadku. Jednak wizja uczelni, którą zaproponowałem, obejmując funkcję rektora, była wizją wyzwania.

Wtedy, w 2020 roku, myślałem: skoro przez IDUB staliśmy się w Polsce uczelnią widoczną, idźmy dalej – zawalczmy o rozpoznawalność międzynarodową. Wcześniej, jako prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą, borykałem się z pytaniem, czy mamy potencjał, żeby być uczelnią badawczą uprawiającą naukę na poziomie dającym silniejszą pozycję w priorytetowych obszarach? Kiedy ubiegałem się o funkcję rektora: jaki mamy potencjał, by wyróżnić się na poziomie międzynarodowym?

••• **Trochę wymuszał Pan na swoim otoczeniu podnoszenie tego potencjału. Warto było?**

– Zostać rektorem może nie jest łatwo, ale być nim jest piekielnie trudno.

W moim zawodowym życiu były przełomy, które po czasie w biogramach określamy jako osiągnięcia czy sukcesy, a które w moim przypadku były też etapami dojrzewania. Dojrzywałem do niezależności, z którą przyszło poczucie odpo-

wiedzialności za innych. Dojrzywałem też do świadomości, że jest dla mnie ważniejsze BYĆ KIMŚ, a nie samo ZOSTAĆ KIMŚ. Można się oczywiście delektować, że się ma elegancki gabinet, nową pozycję, kontakty... To jest przyjemne, jednak ważniejsze jest – po co? Dlatego naciski, żebym w połowie kadencji rektorskiej spowolnił zmiany, zmniejszył presję na nowe rozwiązania, były dla mnie nie do przyjęcia, bo po co wtedy być rektorem?!

••• **Podobną logikę słysząc w Pana ulubionym twierdzeniu, że nie jest ważne, co ma się przed nazwiskiem, tylko to, co po nim. Profesorów, doktorów habilitowanych musi naprawdę irytować deprecjonowanie tytułów i dopytywanie o osiągnięcia i pozycję weryfikowane nie według własnych kryteriów, a według tych obowiązujących w świecie.**

– Dzielę profesorów w Polsce na dwie grupy: w pierwszej jest taki, który żywi pięciu innych, w drugiej ten, którego pięciu musi żywić. Istota uniwersytetu opiera się na niezależności naukowców. Niezależny naukowiec, niezależnie od tego, jaka jest sytuacja na uczelni, bez względu na to, jakie są finanse, struktura i władze, jest w stanie pozyskać środki nie tylko dla siebie, ale także dla innych. Jego siłą nie są zaszczytne tytuły, ani to, ile jest w stanie z uczelni i jej otoczenia wyciągnąć, ale ile jest w stanie na uczelnię przyciągnąć. I choć nie wszyscy tak uważają, ja obstawiam, że samodzielny pracownik to ten, który świadomie bierze na siebie odpowiedzialność za innych i w oparciu o jego możliwości, kontakty, pozycję, inni mogą rozwijać się szybciej, skuteczniej. Do tej świadomości trzeba dojrzeć, nikt nie ma jej w sobie na starcie.

••• To proces, czy moment, w którym to się odkrywa?

– Dla mnie było to trochę z dnia na dzień. Po kolokwium habilitacyjnym, które miałem 29 czerwca 2006 roku na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, 2 lipca już byłem w Warszawie na rozmowie: „skoro masz habilitację, pokaż, ile jest warta i zrób ASG-EUPOS” (*przyp. red.: system precyzyjnego pozycjonowania satelitarnego*). To było wyzwanie, którego się bałem. Zrozumiałem, że nie chodzi o to, żeby wydać unijne miliony i zbudować jakiś system, bo jeśli to ma działać, potrzebni są ludzie, którzy zechcą się z tym projektem utożsamiać. To był moment, w którym zdałem sobie sprawę, że trzeba budować wokół siebie, nie dla siebie. Stworzyłem wtedy zespół, który do tej pory funkcjonuje, więc strategiczny dla kraju system pozycjonowania satelitarnego nadal działa i rozwija się. Równolegle budowałem zespół naukowy (szkołę naukową) na uczelni. Nadal działa i rozwija się, a dziś jestem im wdzięczny także za to, że pierwsze nasze rozmowy po przegranych przeze mnie wyborach rektorskich dotyczyły badań naukowych, w których moi wychowankowie nadal widzą moje miejsce.

••• A jednak postrzeganie pozycji samodzielnych pracowników na uczelniach przez pryzmat powinności i zobowiązań, a nie przywilejów i zaszczytów, nie jest powszechne, choć dość powszechnie deklarowane.

– Trudno policzyć, ile razy jako prorektor, a potem rektor, słyszałem, żebym nie przesadzał z tym wsparciem dla młodych, niech się najpierw wykażą, niech popracują na (i za) starszych, tych z tytułami. Ostatnia próba zablokowania podwyżek sty-

Specjalność UPWr: WEWNĘTRZNE PROGRAMY WSPARCIA

Konkursy wewnętrzne dla pracowników badawczo-dydaktycznych i badawczo-technicznych, doktorantów i studentów umożliwiają sfinansowanie projektu badawczego z budżetu uczelni, a równocześnie pomagają zdobyć doświadczenie w przygotowaniu projektów konkursowych, obejmują wszystkie grupy wiekowe naukowców – od studentów po profesorów: „Innowacyjny Doktorat” (pierwszy na UPWr systemowy program wsparcia, uruchomiony w 2017 r.), „Innowacyjny Naukowiec”, „Pomost”, „Mistrz” (od 2023 r. programy kontynuowane w ramach tzw. ścieżek I–IV), „Młode umysły – Young Minds Project” (indywidualne projekty naukowe studentów).

pendiów naszych doktorantów, bo „nie są pracownikami UPWr”, jest skrajnym i bardzo rozczarującym przykładem.

Może to, co wnosimy z różnych życiowych doświadczeń, zależy od osobowości... W moim życiu to były konkretne przełomy. Po pierwsze przed doktoratem spotkałem prawdziwego naukowca, jakim jest prof. EDWARD OSADA. Całe życie byłem buntownikiem idącym pod prąd. Taki też był prof. Osada. Uczył mnie niezależności, pokazywał, że prawdziwy naukowiec zawsze odstaje od swojego otoczenia. Kiedy po doktoracie powiedział: „teraz mnie już nie interesujesz”, zabolalo, a dopiero z czasem zrozumiałem, że on wiedział, że jestem już niezależny. Gdy robiłem habilitację, wybrałem najgorszego z możliwych, najbardziej wymagającego recenzenta wydawniczego. W czasie omawiania recenzji „krew mnie zalewała”, potem zrozumiałem, że to było szczęście, bo to, co ze mnie wyciągnął, to nie była fikcja na papierze i dzięki temu mogłem sięgnąć po ASG-EUPOS.

Rok 2021: rektor prof. Jarosław Bosa wręcza powołania na stanowiska kierowników katedr i dyrektorów instytutów – na zdjęciu prof. Artur Kowalczyk, dyrektor Instytutu Hodowli Zwierząt. Pierwszy raz w historii uczelni powołanie na stanowisko kierownika jednostki poprzedziła procedura obejmująca konieczność przygotowania przez kandydatów programu rozwoju pracowników danej jednostki, spójnego ze strategią rozwoju UPWr. Pracownicy jednostek zostali włączeni w opiniowanie najpierw programów i kandydatów na kierowników, a dwa lata później, w połowie ich kadencji, w proces ewaluacji. Zmiany strukturalne, wpisane w statut w 2023 roku, znacząco zwiększają realny wpływ kierowników jednostek na rozwój UPWr

Tytuł profesora dostałem, bo po tym i kolejnych projektach miałem i przełomowe dokonania, i zbudowaną szkołę naukową. Konsekwencją było więc kolejne wyzwanie: przeskaluj to, co robiłeś w instytucie, na uczelni. Tak zostałem prorektorem ds. nauki i współpracy z zagranicą.

••• Nawiązując do wcześniejszej Pana deklaracji: po co?

– Kiedy prof. TADEUSZ TRZISZKA, ówczesny rektor (wcześniej prorektor ds. nauki) zaproponował, żebym objął tę funkcję, pytałem raczej: dla kogo? Rozmowy z panią TERESĄ ORLEWSKĄ, dyrektorką działu nauki, która miała największą wiedzę o naszej uczelni, pozwoliły wytypować naukowców, którzy wprawdzie wewnątrz uczelni nie zajmowali ważnych stanowisk, nie mieli głosu decydującego, ale na zewnątrz byli rozpoznawalni i cenieni. Jako prorektor rozpocząłem współpracę z takimi naukowcami jak ANETA WOJDYŁO, KRZYSZTOF MARYCZ, WITOLD ROHM, SEBASTIAN OPALIŃSKI, ANDRZEJ BIAŁOWIEC, AGNIESZKA NOSZCZYK-NOWAK, BŁAŻEJ POŹNIAK, MAGDALENA SZYMURA, MAŁGORZATA KORZENIOWSKA. Tu było o nich cicho, tam głośno. Na nich oparłem wizję uniwersytetu przyrodniczego, badawczego i międzynarodowego. Mieli mnóstwo pomysłów. Pierwszy projekt stworzony przez tę grupę to były interdyscyplinarne studia doktoranckie. Model kariery naukowej to z kolei było moje autorskie opracowanie. Kiedy wynik parametryzacji pokazał, że możemy startować do IDUB, do pomysłu na interdyscyplinarne, międzynarodowe doktoraty i modelu

kariery, dołożyliśmy programy wewnętrznego wsparcia – to było tworzywo dla IDUB.

Kolejny cel: zmienić funkcjonowanie uczelni, bo wcześniej to był model uczelni przydatnej otoczeniu zewnętrznemu, ale w sposób zarezerwowany dla wąskiego grona ludzi z ugruntowaną pozycją i stażem, którzy są samodzielni, w tym znaczeniu, że bez nich nie można rozwiązywać żadnego problemu. Profesor z ugruntowaną pozycją na rynku, był *de facto* jedynym beneficjentem relacji uczelni z otoczeniem zewnętrznym, a każde zadanie, zlecenie, projekt musiały przez niego przejść. Potem była koncepcja WZB – żeby skupiać zespoły (*por. ramka na s. 21*). Zaskoczyło mnie, jak wielu pytało „dlaczego nie ja jestem liderem?”. Tymczasem dla mnie, żeby być liderem, trzeba być samodzielnym pracownikiem, który potrafi zagwarantować rozwój innym, a sam fakt, że jest się profesorem lub habilitowanym doktorem nie czyni z nikogo lidera.

••• Jako prorektor naruszył Pan strefę komfortu wielu osób, a jednak rektor Tadeusz Trziszka nie wahał się w 2020 roku wskazać Pana jako swojego następcę, a elektorzy powierzyli Panu dalsze kierowanie uczelnią, doceniając – jak się wydaje – skuteczność i rozmach zmian wprowadzonych w sferze naukowej na UPWr.

– Zdałem sobie sprawę, że rzecz jest nie tylko w potencjale naukowców, ale całego ich otoczenia. W dużej mierze kadencja 2020–2024 to było budowanie na UPWr środowiska

Z listu rektora Jarosława Bosego do studentów: „Dzięki AI każdy może mieć dostęp do wiedzy, której stan zmienia się w tempie kosmicznym. Studia na uniwersytecie powinny dać Państwu umiejętność weryfikacji tej wiedzy i skutecznego wykorzystania w praktyce. Jako absolwenci UPWr powinniście Państwo iść w świat nie z dyplomem, ale z dyplomem i atrakcyjnym CV, budującym Waszą silną pozycję na globalnym rynku pracy”. W 2020 roku na studia na UPWr przyjęto 3192 osoby, w 2021 – 3048 osób, rok później 2804 studentów, a rekrutacje w roku 2023 wprowadziły na uczelnię 2788 studentów. W kadencji 2020–2024 udało się zdiagnozować potrzeby dydaktyków, zbudować administracyjne struktury wsparcia dydaktyki, w nowym, przyjętym w 2023 roku, statucie wpisać nowy model uczelni, który powinien umożliwić głęboką jakościową zmianę oferty i sposobu kształcenia na UPWr

Według rektora prof. Jarosława Bosego dwie grupy pracowników kluczowe dla rozwoju uniwersytetu to młodzi naukowcy wchodzący do systemu i profesorowie. Liczne spotkania z młodymi naukowcami służyły poszukiwaniu optymalnych form wsparcia ich karier. Efekt: prestiżowe stypendia, nagrody Fundacji na rzecz Nauki Polskiej i nagrody ministra dla wybitnych młodych naukowców, nagrody premiera za najlepsze rozprawy doktorskie, granty na realizację własnych projektów badawczych. Pierwsze w historii uczelni programy wewnętrznego wsparcia adresowane były do młodych naukowców i choć „Innowacyjny doktorat” na początku budził wiele sprzeciwów i emocji, okazał się tak skuteczny, że w 2024 UPWr ma już 6 takich programów finansowania projektów naukowców i studentów i 273 osoby, które w tej kadencji już z nich korzystają

wspierającego najlepszych naukowców, tych o wymiarze międzynarodowym. Uniwersytet to społeczność, która ma dość luźne więzi, jednak nie mam wątpliwości, że jeśli chodzi o administrację, modelem organizacyjnym jest model korporacyjny, oparty o kompetencje i jasne procedury, z macierzową współpracą kadry kierowniczej. Myślę, że wartością wniesioną do UPWr w tej kadencji jest stworzenie administracji centralnej, która (w większości, nie w 100 procentach!) potrafi realizować wspólne przedsięwzięcia na rzecz naukowców i dydaktyków i rozumie te „korporacyjne” ramy.

Lekcja, jaką wnoszę z pracy z administracją: jeżeli w ludziach jest wartość, to warto im zaufać. Jeżeli w ludziach są tylko koniunkturalne aspiracje, żeby się dobrze tu i teraz ustawić, to trzeba im zaufać, żeby się mogli przekonać, że mogą się zmienić.

••• **Czy otwarta komunikacja: publikowanie w intranecie informacji finansowych, poddawanie pod otwartą dyskusję pomysłów i zamierzeń rektora, włączanie pracowników w opiniowanie kandydatów na kierownicze stanowiska itp., nie okazała się jednak obciążeniem w zarządzaniu?**

– Naprawdę uważam, że tak jak dla naukowca najlepszym recenzentem pracy jest jego naukowy oponent, tak dla zarządzającego wartością są spotkania z oponentami. Wię-

szość tych, które odbyłem, to nie były dyskusje z przyjaciółmi. Zarządzanie przez uzgadnianie stanowisk, wzajemne ustępstwa, iteracje, nadal uważam za dobre, choć już po wyborach odebrałem jeszcze jedną lekcję życia, gdy w niektórych przypadkach uczestnicy tych procesów gwałtownie zapomnieli, że w nich brali udział. Odpowiedzialność jest tylko rektora. Nawet, jeśli to gorzka lekcja, to wyciągam wnioski, że otwarta komunikacja tak, ale wyjaśniającymi stan uczelnianych spraw w większym zakresie powinni być prorektorzy, kwestorzy i kanclerze.

Podczas tegorocznej debaty przedwyborczej, miałem też taką refleksję dotyczącą komunikowania decyzji finansowych, że są po prostu możliwe dwie różne opcje. Jedną ją wybrałem: powiedzieć, jak się dzieli pieniądze. Druga: powiedzieć, kto dzieli pieniądze.

Uniwersytet, który zastałem, podejmując zadania rektora, to była uczelnia, w której wiadomo było, kto dzieli pieniądze. Kadencja 2020–2024 to było przejście do wiedzy, jak się dzieli pieniądze.

To nie powinna być wiedza na wyłączność kwestorów, kanclerzy i rektora, bo trudno wtedy oczekiwać odpowiedzialności od poszczególnych pracowników, kierowników jednostek, dziekanów.

Pamiętam, jakim zaskoczeniem jesienią 2020 roku, było dla mnie jako rektora, że uczelnia nie ma płynności finansowej. Musiałem szybko zrozumieć niektóre mechanizmy. Dziś wiem, że nie da się zarządzać nowoczesną uczelnią bez podejmowania pewnego ryzyka. Jeśli uniwersytet jest instytucją, która ma rozwijać naukę, a w nauce jest duże ryzyko, trzeba uwzględnić je także jako jeden z elementów w polityce finansowej.

••• **Czy jednak UPWr pod koniec Pana rektorskiej kadencji jest uniwersytetem uprawiającym naukę czy bardziej szkołą wyższą z szyldem i uprawnieniami uniwersytetu?**

– Jeśli patrzeć przez pryzmat pracujących tu ludzi, to w 25 procentach, może 30, jest uniwersytetem, większość jednak raczej nadal myśli o UPWr jak o szkole wyższej. Wiele uczelni w Polsce ma dziś ten problem. Na Uniwersytecie Jagiellońskim naukowcy, którzy otrzymali prestiżowe granty ERC, pytali kandydatów na rektora, czy UJ to uczelnia badaczy, czy nauczycieli? Jedynie Uniwersytet Warszawski nie ma tego dylematu, bo skutecznie opiera kulturę organizacyjną na szczególnej pozycji badaczy. I to jest zauważalne.

Dla mnie uniwersytet to jest społeczność osobowości, które reprezentują różny poziom naukowy, mają różną pozycję naukową i na różnym poziomie dzielą się wiedzą. Uczelnia musi inwestować w tych, którzy są w stanie wejść na poziom, na którym w ich dziedzinie funkcjonują naukowcy w wiodących na świecie ośrodkach. Jeśli jedzie się na inną uczelnię w świecie, to nie do „jakiegoś” naukowca, nie do profesora, którego ktoś nam wskaże, tylko do konkretnej osoby, doskonałej w zakresie, który nas interesuje, w którym sami chcemy się rozwijać.

Udało nam się na UPWr wygenerować 9, może w perspektywie 10, dyscyplin i osiągnięciem ostatnich 8 lat jest, że w każdej z nich mamy naukowców, którzy są rozpoznawalni zewnętrznie, mają znaczącą pozycję nie tylko na UPWr, ale poza nim. Oczywiście te dyscypliny są na różnym poziomie, ale nie ma wątpliwości, że świat słyszy o UPWr przez pryzmat konkretnych naukowców. Bo w świecie wiedzą, kto to jest WOJTEK NIŻAŃSKI na weterynarii, wiedzą kto to jest OLA PAWLAK, Agnieszka Noszczyk-Nowak... Wymieniam naukowców z pokoleń, które mają jeszcze perspektywę. Wszyscy wiedzą, kim jest na zootechnice MARIUSZ KORCZYŃSKI, bo nie ma pasz bez niego, wiedzą, kim są ALICJA i ARTUR KOWALCZYK.

Tak, to nazwiska naukowców mówią o rzeczywistej randze każdej z dyscyplin, o potencjale każdego z wydziałów. Z satysfakcją patrzę, jak poszerza się lista nazwisk naukowców

Profesor Ann Van Soon – autorytet światowej rangi w dziedzinie nauk weterynaryjnych, związana z uniwersytetem w Gandawie plasującą się w globalnej czołówce naukowej, została w 2023 roku doktorem *honoris causa* UPWr. W tej kadencji tytuł doktora *honoris causa* UPWr odebrali także prof. Ángel Antonio Carbonell Barrachina z Uniwersytetu w Elche, specjalista z zakresu chemii, twórca hiszpańskiej szkoły analizy sensorycznej i prof. Andrzej Mocek, niekwestionowany lider środowiska badaczy związanych z naukami o glebie. Ranga tych naukowców odzwierciedla ambicje UPWr – uczelnia chce być uniwersytetem badawczym, silnie umiędzynarodowionym

Tytuł naukowy profesora w kadencji 2020–2024 uzyskało 29 pracowników UPWr, tu na zdjęciu w gabinecie rektora prof. Jarosława Bosego gratulacje odbierają profesorowie (od lewej): Wojciech Puszczyk, Alicja Kucharska, Anna Gliszczyńska i Adam Roman (z nowo mianowanych w roku 2022 profesorów na zdjęciu brakuje jedynie prof. Zbigniewa Lazara). Z danych kadrowych wynika, że Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu młodnieje – w porównaniu z poprzednimi kadencjami spadła średnia wieku pracowników z tytułem doktora habilitowanego i tytułem profesora. W roku 2020 tytuł profesora uzyskał Krzysztof Sośnica, wówczas 35-letni, najmłodszy tytułarny profesor w Polsce

będących twarzami UPWr: niektórzy w 2016 roku byli jeszcze studentami, którzy przeszli przez tworzone przez nas programy wewnętrznego wsparcia, a dziś to już adiunkci, niezależni naukowcy, którzy bez kompleksów sięgają po finansowanie swoich projektów z NCN czy NCBR.

Wielu badaczy na UPWr ma już silną pozycję, niektórzy nawet nie wierzyli, że mogą tak daleko dojść, a jednak to się stało. Nawet jeśli to jeszcze mniejszość, to – jeśli nadal na uczelni realizowany będzie ten dobrze przemyślany model kariery naukowca – będzie ich przybywać. Uniwersytet musi być dla takich ludzi. Rozumiem, że wiele osób czuje się urażonych, gdy to powtarzam. Zapłaciłem za to cenę wyborczej porażki. Ale nadal uważam, że trzeba patrzeć na uniwersytet przez taki pryzmat. Nigdy, na żadnej uczelni, nie będzie stu procent doskonałych naukowców, ale każdy jest dla uczelni bezcenny.

Przedefiniowany został w tej kadencji model pracownika naukowo-dydaktycznego. Dydaktyka to jest dzielenie się wiedzą, czyli najpierw trzeba nauki, która przynosi wiedzę, a potem można kształcić. Mówienie o uniwersytecie jako instytucji kształcącej, niestety sprowadza się do tego, że jest to w rzeczywistości wyższa szkoła zawodowa. Boję się takiego modelu na przyszłość.

••• Wydaje się, że z silną naukową pozycją łatwiej było Panu Profesorowi znajdować i wprowadzać dobre rozwiązania dla sfery nauki i jej otoczenia. Widać konsekwentną ciągłość procesów, które uruchomił

Pan w latach 2016–2020, a wzmocnił decyzjami podejmowanymi już na stanowisku rektora. W czym Pan upatruje główną przyczynę, że głębokich zmian w dydaktyce nie udało się, mimo wielu starań, w kadencji 2020–2024 wprowadzić?

– Może po prostu było za wcześnie. Poza tym sam za późno zorientowałem się, że nie da się rozwiązań ze sfery nauki po prostu przenieść do dydaktyki, np. Wiodące Zespoły Badawcze są dobrym sposobem wciągnięcia do badań wielu osób i identyfikacji prawdziwych liderów, ale Wiodące Zespoły Dydaktyczne nie okazały się wystarczające na wywołanie rewolucji w kształceniu. Zrozumiałem, że trzeba zbudować inną strukturę (stąd nowy statut uchwalony w 2023 roku), zainwestować w kompetencje ludzi (Staff Academy) i pozwolić najlepszym dydaktykom, wspartym przez profesjonalną administrację, zmienić dydaktykę.

••• Czy nie niepokoją Pana dominujące w środowisku nauczycieli postawy niechętnie „nadmiernemu” upodmiotowieniu studentów, m.in. negowanie uwzględniania ankiet studenckich w ocenach nauczycieli, krytyczne uwagi dotyczące 20-procentowej reprezentacji studentów wśród elektorów itp., przy równoczesnej pewnej słabości samorządu studenckiego, mimo umocowań prawnych?

– Uważam, że wprowadzenie studentów do kolegów elektorów i rad uczelni, to gra ludźmi, a nie ich upodmiotowienie.

Nie zmieniło się to od moich czasów studenckich, że starsi z uczelni uparcie coś tam organizują studentom. Irytowały mnie dyskusje na Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola dotyczące juwenaliów, bo rektorzy uparcie dyktują studentom, co ma być, zamiast dać im wolną rękę, środki i zapewnić bezpieczeństwo – jeżeli juwenalia są świętem studentów, to dlaczego deklarację w tej sprawie podpisują rektorzy?! Oni naprawdę są wspaniali, kiedy działają na rzecz innych, jak w pierwszej fazie wojny w Ukrainie, i kiedy sami decydują, co uważają za ważne i co chcą z tym zrobić. Gorzej, gdy do samorządu studenckiego idą ludzie, którzy chcą coś załatwić dla siebie, bo łatwo wpadają w koleiny wytyczone im przez starszych. Więcej konkretnych inicjatyw dotyczących studiów i systemu kształcenia mają młodzi naukowcy niż samorząd studencki, a nam potrzeba właśnie zmian systemowych.

System ocen studentów i nauczycieli się zawalił. Okresowa ocena nauczycieli wpisana do ustawy to fikcja, bo została wymyślona, żeby rektor mógł zwolnić nauczyciela, więc buduje się ją tak, żeby zawsze była pozytywna. Nie mamy odwagi oceniać rzeczywistego rozwoju kompetencji studentów, bo nie mamy transparentnych kryteriów takiej oceny. A nie mamy też autorytetów profesora. Pamiętam, że byli ludzie, których nie wolno było zawieść, nie wolno było się nie przygotować do egzaminu, a dziś... Ale pamiętam też, że było nie do pomy-

ślenia, żeby magister, doktor prowadził wykład. Teraz profesor jak mu się nie chce, albo jest zajęty, wysła swojego pracownika, najwyżej pieniędzmi się podzieli. Studenci to widzą i oceniają. Nie rozwiną się w systemie kształcenia: „powiem, co chcę na wykładzie, a jak ci się nie podoba, nie przychodź”.

Nie mam dobrego pomysłu dotyczącego studentów. Wiem, że przychodzą na uniwersytet po coś, czego nie dostają. To mnie ogromnie martwi.

••• **Jakie zewnętrzne procesy według Pana Rektora będą w najbliższych latach dla UPWr największą presją, pominiawszy nieprzewidywalne losowe czy geopolityczne kataklizmy?**

– Wraca wątek z początku tej rozmowy, więc posłużę się opowieścią śp. rektora JERZEGO KOWALSKIEGO, że dostał indeks Uniwersytetu, a dyplom WSR-olu, co nie było dla niego zaszczytem, a powodem, żeby strajkować. Uważam, że nie ucieknijemy przed pytaniem: czy dyplom Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu czy dyplom Uniwersytetu?

Niezbędne jest utrzymanie dyscyplin, które są unikatowe w skali miasta, bo proces integracji uczelni będzie następował, czy się nam to podoba, czy nie. Jest taki zapis ustawy, który wskazuje trzy możliwości dla łączonych uczelni: 1. Zostaje nazwa jednej, reszta zmienia nazwy; 2. Wszyscy zmieniają nazwę, tworzy się nową; 3. Robi się partnerską federację.

Rektor prof. Jarosław Bosy w towarzystwie żony, Beaty, wita gości Koncertu Noworocznego. To także znak szczególny tej kadencji: mimo najpierw pandemii, potem inflacji pożerającej zasoby, uczelnia nie zawiesza swojej tradycyjnej aktywności w kulturze, a nawet wyraźnie ją wzbogaca. Poza dorocznymi koncertami z charytatywną aukcją dzieł sztuki, comiesięcznymi koncertami na Pawłowicach, wystawami malarstwa w gmachu głównym i CDN, kadencja 2020–2024 przyniosła społeczności UPWr także Kantatę uniwersytecką Krzesimira Dębskiego i mural „Mamy zielone pojęcie” autorstwa Wojciecha Kołacza (Oteckiego)

Trendy demograficzne, społeczne i przemiany technologiczne stawiają pod znakiem zapytania przyszłość wielu uczelni. Odpowiedzią UPWr powinny być silne sojusze z lepszymi ośrodkami w kraju i za granicą, bo dobrze spozycjonowana niewielka uczelnia, będąc ważnym węzłem dla wielu sieci, daje gwarancję ciągłości rozwoju. Takie pozycjonowanie zapewnić mogą tylko rozpoznawalni w świecie naukowcy i absolwenci lepiej wyposażeni w atrakcyjne dla rynku kompetencje

Zaden z tych modeli w Polsce nie zafunkcjonował, ale to tylko kwestia czasu, więc logiczne, że wyzwaniem dla UPWr jest nie zatracić potencjału, który będzie mieć znaczenie np. przy budowie federacji.

Przy systemowych zmianach, które państwo będzie musiało ostatecznie przeprowadzić, nie mają większego znaczenia głosy pojedynczych osób, wagę może mieć głos środowiska. Dobrze jest, jeśli rektor uczelni jest członkiem prezydium Kolegium Rektorów Akademickich Szkół Polskich, inna jest wtedy waga jego głosu. Obawiam się jednak, że Konferencja Rektorów Uczelni Przyrodniczych i Rolniczych nie przetrwa, dlatego m.in. weszliśmy do Konferencji Rektorów Szkół Technicznych, aby funkcjonować w silniejszej federacji i strukturze. Więc, jeśli nie głos rektorów, to zważaj parametry: ilu naukowców i ilu studentów. Dlatego trzeba nadal walczyć, żeby być uniwersytetem. Jeśli będziemy przede wszystkim szkołą wyższą kształcąca, to staniemy przed poważnym dylematem, bo tych do kształcenia będzie coraz mniej.

Jeszcze klasyfikuje się UPWr jako uczelnię rolniczą, ale trzeba być przygotowanym, bo to już ulega zmianie – uczelnia w Olsztynie zintegrowała się jako uniwersytet, trwają podobne procesy w Szczecinie, Bydgoszczy; Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego jako specyficzna uczelnia według mnie zostanie, ale losy Poznania, Wrocławia, Lublina i Krakowa mogą być różne. Powinniśmy jako społeczność mieć świadomość, że już dziś w rozmowach o szkolnictwie wyższym w Polsce mówi się, że są dwa podstawowe typy uczelni: politechniki i uniwersytety. Poza tym medyczne i artystyczne, bo mają swoją specyfikę. O rolniczych już się nie mówi, że mają swoją specyfikę, bo nauki przyrodnicze funkcjonują na uniwersytetach, nauki rolnicze są mocno związane z technicznymi. Weterynaria oczywiście jest silna i izoluje się, tworząc dziedzinę, ale to nie jest dziedzina porównywalna z naukami medycznymi. W tym, co jest naszą domeną: w naukach rolniczych liczba studentów jest niewielka, jeśli chodzi o nauki

przyrodnicze, to tak naprawdę kształcimy w biotechnologii i biologii, czyli w domenie także uniwersytetów. Dla naszej przyszłości ważne jest to, co unikatowe, a nie to, co uniwersalne – na tej zasadzie prof. ANNA CHEŁMOŃSKA-SOYTA buduje rolę UPWr w uniwersytecie europejskim, jakim staliśmy się, dołączając do konsorcjum EU GREEN.

Funkcjonować w systemie, w którym znaczy się dużo, można będzie tylko przez potencjał zatrudnionych tu ludzi i dzięki specyfice tego, czego tu się uczy. Przez ostatnie osiem lat wzmocniliśmy pozycję naukową UPWr, usprawniliśmy organizację uczelni, zbudowaliśmy lepszą strukturę i podnieśliśmy kompetencje kadr, więc jest możliwe sprostanie temu wyzwaniu. Trzeba jednak zrozumienia, że procesy integracyjne są nieuniknione i w dużych miastach mogą prowadzić do tworzenia silnych akademickich ośrodków atrakcyjnych dla studentów. Czy z nami?

••• To, o czym Pan Rektor mówi, w dużej mierze zależy od politycznych decyzji, więc warto zapytać o Pana doświadczenia z kadencji upływającej pod znakiem pandemii, wojny w Ukrainie, inflacji i społecznych niepokoїв. Jak na zarządzanie uczelnią wpływa polityka? W jakiej mierze autonomia uczelni jest stanem rzeczywistym, a w jakiej szczytną, ale nierespektowaną wartością?

– Początek kadencji i strajk kobiet – uważałem, że trzeba zachować neutralność, ale kiedy otrzymałem ze strony samorządu studenckiego informację, że chcą uczestniczyć w manifestacji, to powiedziałem: tak. Równocześnie rozmawiałem z drugą stroną sporu, ze środowiskiem katolickim, nie tylko wyjaśniając swoją decyzję o ogłoszeniu godzin rektorskich, ale wskazując ewentualne konsekwencje nadmiernych reakcji tego środowiska. Myślę, że rolą rektora nie jest opowiadanie się po jednej czy drugiej stronie, ale prowadzenie dialogu z każdą stroną, a równocześnie pilnowanie, by spór nie był prowadzony wewnątrz uczelni. Dla autonomii uczelni (ale chyba każdej instytucji i organizacji) ważne jest, by prowadzić dialog za, a nie przeciw – czyli kłaść nacisk na to, co wspólne, a nie na to, co nas dzieli.

Kluczowy dla wszystkich uczelni, bo przekładający się na uprawnienia i finanse, proces ewaluacji jakości działalności naukowej za lata 2017–2021, finalnie był procesem czysto politycznym, więc miałem dużą wewnętrzną niezgodę na to. Nie wybrałem się do ministra, by zabiegać o określoną decyzję, choć wiedziałem, że inni rektorzy się na to decydowali. To jest w moim przekonaniu dobrze pojęta autonomia uczelni: uważamy, że zostaliśmy niesprawiedliwie ocenieni, to uruchamiamy procedurę odwoławczą, a nie idziemy krok dalej, nie załatwiamy zmiany oceny. Jako człowiek mam swoje preferencje polityczne i kieruję się nimi przy urnie wyborczej. Jako rektor mam swojego przełożonego – ministra, który jest politykiem. Tu moje osobiste poglądy nie mają nic do rzeczy. Jeśli jestem pomostem pomiędzy ministrem a środowiskiem, nie tracę swojej niezależności, tracę autonomię, kiedy wychodzę poza jawny dialog. Trzeba więc odróżniać polityczne zabiegi służące partykularnym interesom, od działania na rzecz spraw ważnych dla środowiska. •

dr Agata WALICKA
dr Daria MARCZAK
dr Monika SŁUPSKA

dr hab. Jan KAZAK prof. uczelni
dr hab. Ewa WAŁECKA-ZACHARSKA prof. uczelni
dr hab. Jarosław WAROSZEWSKI prof. uczelni
dr hab. KRZYSZTOF GRZYMAJŁO prof. uczelni
dr hab. Sebastian OPALIŃSKI prof. uczelni
prof. Witold ROHM
prof. Andrzej BIAŁOWIEC

dr Paweł TOMCZYK
dr Piotr STĘPIEŃ
dr Iga SOLECKA

dr hab. Tomasz HADAŚ prof. uczelni
prof. Bożena OBMIAŃSKA-MRUKOWICZ
dr hab. Tomasz JANECKO prof. uczelni
dr Grzegorz APOZNAŃSKI
dr Maya BLAGOEVA ILIEVA
prof. Paweł SWIANIEWICZ
prof. Krzysztof SOŚNICA
prof. Robert KUPCZYŃSKI
dr Jessica BRZEZOWSKA
dr Kamil SMOLAK
dr Sandra RYCHEL-BIELSKA
dr hab. Agnieszka ŚMIESZEK
dr hab. Elżbieta RYTEL prof. uczelni
dr Dušan MIŠIĆ prof. uczelni
dr hab. Paulina NOWICKA prof. uczelni
dr hab. Joanna KOLNIAK-OSTEK prof. uczelni
dr hab. Sylwia PROCHOWSKA prof. uczelni

dr Karolina SOBIERAJ prof. ZBIGNIEW LAZAR
prof. Joanna SZYDA prof. Aneta WOJDYŁO

dr EL SAYED ALI
dr Angelika SYSAK
dr Anna MATCZUK
dr Karolina TKACZ
dr Karolina RAK

dr Damian KONKOL
dr Tomasz JANEK
mgr Aleksandra KOT
dr Paweł KONCZEWSKI
prof. Agnieszka NOSZCZYK-NOWAK
dr hab. Magdalena WOŁOSZYŃSKA prof. uczelni
dr hab. Agnieszka PARTYKA prof. uczelni

dr Igor TURKIEWICZ
dr Aleksandra TABIŚ
Mateusz KRUPSKI

Zdobywcy grantów NCN

UPWr = Uniwersytet
Przyszłości Wiedzy & rozwoju

SUKCESY 2020-2024

dr hab. Tomasz HADAŚ prof. uczelni
dr Agnieszka KRAWCZYK-ŁEBEK
prof. Agnieszka KITA
dr Jacek ŁYCZKO

dr hab. inż. Paweł BOGUSŁAWSKI prof. uczelni
dr inż. Ewa SZCZEPAŃSKA

Zdobywcy grantów NCBR

dr hab. Sebastian OPALIŃSKI prof. uczelni
dr hab. Agata MIKOŁAJCZYK-MARTINEZ prof. uczelni
prof. dr hab. Anna MICHALSKA-CIECHANOWSKA

prof. Krzysztof MARYCZ
prof. Aneta WOJDYŁO
dr hab. Karolina BIEROWIEC
dr Radosław STODOLAK

dr Iwona KACZMAREK
dr Marta SYLLA
prof. Wiesław FIAŁKIEWICZ
prof. Szymon SZEWAŃSKI
dr Małgorzata ŚWIĄDER
prof. Agnieszka KITA
prof. Arkadiusz DYJAKON

Zdobywcy grantów w Horyzont 2020 i Horyzont Europa

Laureatki konkursu Perły Nauki

mgr Katarzyna LEICHT
mgr Aleksandra HENDRYSIK

dr Sylwia PROCHOWSKA
dr Kamila PAWŁUSZEK-FILIPIAK
dr hab. inż. Alicja KOWALCZYK
dr Joanna KOZŁOWSKA

dr Sebastian ŚWIERSZCZ
dr Jacek ŁYCZKO

dr Żaneta KRÓL-KILIŃSKA
dr Igor TURKIEWICZ
dr Iga KOŁODYŃSKA

Stypendyści ministra nauki: dla wybitnych młodych naukowców

i stypendyści Fundacji na rzecz Nauki Polskiej (FNP) –

START

dr Aleksandra WDOVCZYK
dr Joanna KOWALSKA
mgr Daria MARCZAK
dr Radosław ZAJDEL
dr Paweł HORDYNIEC
dr Karolina BIEROWIEC
dr Kamil SMOLAK

dr Marta SYLLA
dr Karolina TKACZ
dr Dariusz STRUGAREK

dr Grzegorz BURY

Laureatki nagród Prezesa Rady Ministrów

dr Agnieszka KRAWCZYK-ŁEBEK
dr Kinga ADAMENKO

prof. Ewa ŁUKASZEWICZ
prof. Cezary KABAŁA

TOP 2 – najczęściej cytowani naukowcy

prof. Adam FIGIEL
prof. Aneta WOJDYŁO
prof. Jan OSZMIAŃSKI

dr hab. Joost van HOOFF
prof. Joanna KOLNIAK-OSTEK
prof. Krzysztof MARYCZ
dr EL SAYED ALI

„Naukowiec przyszłości” Polska Nagroda Inteligentnego Rozwoju

dr hab. Krzysztof LEJCUŚ prof. uczelni
dr hab. Piotr KRAJEWSKI prof. uczelni
prof. Anna MICHALSKA-CIECHANOWSKA

prof. Aleksandra MIROŃCZUK
Stypendyści programu im. Mieczysława Bekkera z NAWA

dr Luca DEMARCHI
dr Igor TURKIEWICZ
dr Szymon SZUJFA
prof. Beata ŁABAZ
dr Karolina TKACZ
dr Estera TRZCINA
dr Grzegorz BURY

dr Monika DYMARSKA

Cztery lata w nauce na UPWr to wzrost liczby projektów, obecność w rankingach i systemowe wsparcie naukowców **PRZEDĘ WSZYSTKIM JAKOŚĆ**

Prorektor ds. nauki w kadencji 2020–2024 prof. ANETA WOJDYŁO: – Te cztery lata intensywnej pracy były pełne sukcesów całej naszej wspólnoty naukowej.

Prorektor ds. nauki mijającej kadencji 2020–2024 prof. Aneta Wojdyło jako dowody sukcesów przywołuje liczne stypendia i wyróżnienia, m.in. Ministra i Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej przyznane młodym naukowcom, nagrody i wyróżnienia za działalność naukową dla doktorantów i pracowników za ich aktywność i dokonania naukowe, zarówno na arenie krajowej, jak i międzynarodowej. Istotne były także aktywności związane z pozyskiwaniem projektów naukowych finansowanych ze źródeł zewnętrznych. To także uzyskanie wysokiej pozycji naukowej UPWr podczas ostatniej ewaluacji, w szczególności dyscyplin z kategorią A+ i A.

SYSTEMOWE WSPARCIE

– Ważne dla rozwoju uczelni i jej pracowników było utworzenie nowej dyscypliny w poprzedniej ewaluacji i w obecnej, co daje nadzieję na tworzenie z sukcesem kolejnych dyscyplin ewaluowa-

nych. A to tylko nieliczne przykłady najważniejszych sukcesów tej kadencji, możliwych dzięki ogromnej pracy naszej wspólnoty naukowej, ale także osób wspomagających ten proces, czyli administracji, bo przecież nie sztuką jest stać na czele społeczności, sztuką jest kierować nią tak, żeby jej członkowie działali razem w poczuciu dobrze obranej drogi, zmierzając do właściwego celu, którym jest ciągły rozwój – podkreśla prof. Aneta Wojdyło i dodaje, że z bardziej przyziemnych spraw mijająca

kadencja to przede wszystkim stabilna i klarowna polityka finansowa badań w kontekście finansowania działalności naukowej poprzez jednostki, z klarownym rozdziałem finansów w oparciu o składowe algorytmu badawczego, na które członkowie tych jednostek mają wpływ poprzez kształtowanie najważniejszych jego składowych, co jest związane i zależne od aktywności publikacyjnej i badawczej mierzonej efektywnością pozyskiwania finansów na realizację badań.

PATENTY I WYNAŁAZKI 2020–2024

314

– patenty
na wynalazki

8

praw ochronnych
na wzory użytkowe

7

praw ochronnych
na znaki towarowe

– Chcąc być zauważalnym w szerokich kręgach, musimy istotnie zgłębiać skomplikowaną metodologię, chociażby Times Higher Education czy QS World University Rankings, których podstawą nie są proste przeliczniki liczby studentów, naukowców czy publikacji – stąd przełożenie na rozpoznawalność instytucji jest niebagatelne – mówi prof. Aneta Wojdyło

Rozwój poszczególnych jednostek wykazywały coroczne analizy, a istotna okazała się tu także polityka wspomagania procesu pozyskania projektów naukowych, niezależnie od etapu kariery naukowej, poprzez dystrybucję wewnętrznych środków finansowych na wstępne badania naukowe, aby móc później aplikować o środki zewnętrzne. To systemowe wsparcie uruchomiono dla studentów, doktorantów, młodych adeptów nauki, aż po profesorów uczelni. System uwzględnia także naukowców zatrudnionych na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu reprezentujących dyscypliny nieewaluowane. Projekty wewnętrzne i tryb konkursowy, ocena zewnętrzna przez innych naukowców to,

de facto, namiastka systemów zewnętrznych i ich funkcjonowania.

Wprowadzony na UPWr system finansowego wsparcia badań, który doskonalony był przez ostatnie lata, znalazł uznanie na innych uczelniach, które zaczęły podążać tą samą ścieżką, upatrując w tym aktywizacji rodzimego środowiska.

JAKOŚĆ, NIE ILOŚĆ

Kolejna istotna i ważna kwestia to polityka finansowania publikacji i jej doskonalenie w obliczu polityki *open access*, którą wprowadzono, na rzecz budowy nowego, otwartego modelu komunikacji naukowej. Scentralizowane finansowanie jest dla wszystkich naukowców,

którzy tego potrzebują na danym etapie swojej kariery, ale przy ograniczonej puli środków podstawą podejmowanych decyzji są zasady regulaminowe.

– Nieustanne zmiany w tym obszarze, niepewność w uznaniu wiarygodności wydawnictw czy czasopism sprawiły, że musieliśmy zabezpieczyć zarówno naszych naukowców, jak i uczelnię, przed wizją utraty dorobku. To zaś oznacza publikowanie tylko w renomowanych i wiarygodnych czasopismach. Tu drogowskazem jest połączenie wykazu list ministerialnych z kwartylami WoS. Mam nadzieję, że w najbliższym czasie zostanie wypracowany wiarygodny, w pełni akceptowalny i stabilny wykaz czasopism naukowych, na co wskazuje nie tylko

YOUNG MINDS PROJECT

przyznana kwota:

551 199,55 zł 57 beneficjentów**INNOWACYJNY
DOKTORAT**

tj. obecnie ścieżka I

przyznana kwota:

2 645 760 zł

48 beneficjentów

**PROJEKTY
WEWNĘTRZNE
2020–2024****INNOWACYJNY
NAUKOWIEC**tj. obecnie ścieżka II
przyznana kwota:**2 809 866 zł**

52 beneficjentów

Łącznie przyznano:

8 902 417,1 zł

215 beneficjentom

Z uwzględnieniem projektu wsparcia WZB:

13 276 453 zł dla 273 beneficjentów**MISTRZ**tj. obecnie ścieżka IV
przyznana kwota:**2 759 572 zł**

50 beneficjentów

POMOSTtj. obecnie ścieżka III
przyznana kwota:**136 019,55 zł**

8 beneficjentów

środowisko, ale też ministerstwo – tłumaczy prorektor ds. nauki, dodając, że mimo niedoskonałości systemu, coraz więcej naukowców z UPWr wyniki swoich badań z sukcesem publikuje w najlepszych czasopismach w dyscyplinie, skupiając się tym samym na jakości prowadzonych badań, a nie na ilości wydanych artykułów.

OBCENOŚĆ W RANKINGACH

Ostatnie lata pokazały również, jak bardzo istotne jest pozycjonowanie UPWr w rankingach krajowych i międzynarodowych, silnie oddziałujących na sferę opiniotwórczą. W Polsce jednym z najważniejszych i najbardziej akceptowalnym rankingiem jest oczywiście rankingowa ocena uczelni prowadzona przez „Perspektywy” oraz ranking szanghajski.

– Ale chcąc być zauważalnym w szerokich kręgach, musimy istotnie zgłębiać skomplikowaną metodologię chociażby Times Higher Education czy QS World University Rankings, których podstawą nie są proste przeliczniki liczby studentów, naukowców czy publikacji, stąd przełożenie na rozpoznawalność instytucji jest niebagatelne – mówi prof.

Aneta Wojdyło, podkreślając, że złożone algorytmy metodologii rankingów mają pokazać dynamikę rozwoju potencjału naukowego uczelni i dydaktycznego, jej umiędzynarodowienia, aspekty środowiskowe czy równościowe, w końcu wpływ na otoczenie społeczno-gospodarcze. W wielu rankingach i ich obszarach UPWr wiedzie prym lub pozostaje w ścisłej czołówce.

– To naprawdę olbrzymi sukces naszego uniwersytetu! – mówi prorektor ds. nauki w kadencji 2020–2024.

PANDEMIA I NAUKA

Pandemia, masowe zachorowania i związane z nimi wprowadzone środki ostrożności, w tym *lock-down*, zmieniły sposób funkcjonowania większości instytucji. Naukowcy, podobnie jak inne grupy zawodowe, zostali w dużej mierze zmuszeni do pracy w domu, a komunikacja i współpraca zostały przeniesione do sfery wirtualnej. Trudno sobie wyobrazić, by sytuacja taka pozostała bez wpływu na pracę badawczą. Negatywny wpływ pandemii na pracę badawczą zauważono bardzo szybko, przy czym uwidatniły się pewne różnice: naukowcy prowadzący badania teoretyczne w nieco mniejszym

stopniu odczuwali negatywny wpływ pandemii niż ci uzależnieni od pracy laboratoryjnej. Czas pandemii był jednak również wyczerpującym czasem pracy nad zebranymi wynikami i niejednokrotnie dzięki temu wyniki, które przez lata leżały w szufladzie, właśnie wtedy miały szansę zostać opublikowane.

– Została z nami zdalna komunikacja. Wydaje się zresztą, że w wielu aspektach dzięki niej, możemy działać szybciej i efektywniej. Tak też się dzieje w przypadku prac w ramach EU GREEN i przygotowania projektu naukowego, w szczególności w końcowej fazie prac, choć nie zastąpi realnych kontaktów, spotkań, rozważań, wymiany myśli naukowej czy wielogodzinnych dyskusji – mówi prof. Aneta Wojdyło.

Z perspektywy czasu wydawać by się mogło, że pandemia, ograniczając dostęp do laboratoriów, spotkań na arenie krajowej czy międzynarodowej, zahamowała rozwój nauki. Ale, odcinając naukowców od powszechnych form wymiany myśli, przyspieszyła wprowadzenie nowych narzędzi i głód związany z prowadzeniem działań naukowych, choć jak podkreśla prorektor ds. nauki w kadencji 2020–2024, wciąż można na

96 projektów NCN,
których realizacja rozpoczęła się
1.09.2020–16.04.2024
(ogółem) łącznie w kwocie:

49 285 997 zł

W roku składamy średnio ok. 130–140 wniosków projektowych do NCN

OPUS:
23 864 905 zł
(21 projektów, w tym 11 to WZB)

SONATINA:
689 040 zł (1 projekt)

SONATA:
6 644 822 zł
(6 projektów, w tym 4 to WZB)

SONATA BIS:
5 297 200 zł
(2 projekty, w tym 1 to WZB)

PROJEKTY NCN 2020–2024

ETIUDA:
96 920 zł (1 projekt)

MINIATURA:
1 459 645 zł
(32 projekty, w tym 13 to WZB)

PRELUDIUM:
2 995 228 zł
(18 projektów, w tym 14 to WZB)

PRELUDIUM BIS:
8 238 237 zł
(15 projektów, w tym 8 to WZB)

uczelnii spotkać osoby, które pozostały w „letargu pandemicznym”.

SZKOŁA DOKTORSKA

To najmłodsze dzieło UPWr – w pierwszym roku absolwenckim 100 procent doktorantów obroniło swoje prace, z sukcesem w założonym czasie.

– Mam nadzieję, że tak będzie rokrocznie w przyszłości. Szkołę czeka ewaluacja, ale ze względu na zapisy w ustawie o szkolnictwie wyższym i nauce, wiedzieliśmy o niej od samego początku. Kiedy tylko w poprzedniej kadencji Komisja Ewaluacji Nauki wypracowała jej zasady, przyjrzelśmy się im z wielką atencją – podkreśla prof. Aneta Wojdyło, dodając, że Szkoła Doktorska prowadzi nie tylko wiele aktywności wspomagających proces kształcenia na ósmym poziomie PRK, w tym związanych z samodoskonaleniem, ale także wspomaga proces realizacji samego doktoratu, chociażby poprzez finansowanie badań, procesu realizacji doktoratu w oparciu o cykl publikacyjny czy szkolenie promotorów celem funkcjonowania i wspomoczenia procesu tutoring i relacji mistrz–uczeń. Naszym atutem jest także dobrze funkcjonujący proces umiędzynarodowienia, co jest jednym z istotnych elementów oceny szkół doktorskich. Warto przy tym

podkreślić, że wiele innych szkół doktorskich skupia się tylko na zapewnieniu procesu kształcenia.

– Uwzględniając więc chociażby te merytoryczne kwestie czy pozostałe formalne i organizacyjne, myślę, że nie mamy podstaw do obaw w ewaluacji naszej Szkoły Doktorskiej. I jesteśmy za tym, by jej ewaluacja dokonała się z początkiem przyszłego roku. W SD już nad tym intensywnie pracują – zapewnia prorektor ds. nauki.

SKUTECZNI W GRANTACH

Profesor Aneta Wojdyło skuteczność naukowców z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu w zdobywaniu grantów ocenia bardzo wysoko i to pomimo ograniczonych środków, jakimi dysponują instytucje finansujące badania (i faktu, iż chciałoby się, by tych projektów było jeszcze więcej). Zawierania w Narodowym Centrum Badań i Rozwoju oraz znikome środki na badania podstawowe w Narodowym Centrum Nauki w obliczu wzrostu kosztowności prowadzonych badań naukowych nie sprzyjały samym sukcesom.

– Ograniczone środki krajowe spowodowały, że z większą uwagą zawiązujemy konsorcja międzynarodowe i aplikujemy o projekty ze środków europej-

skich. Proszę mi wierzyć, że przeglądając wyniki konkursowe wszystkich nas zawsze ogarniała duma, bo w wielu przypadkach to właśnie naukowcy UPWr znajdowali się w czołówce osób otrzymujących finansowanie wspólnie z innymi naukowcami z czołowych uniwersytetów, instytutów czy politechnik. Niezmiernie cieszy, że wielu naukowców odważyło się sięgnąć z sukcesem po te projekty i dziś je realizuje, a ci, co nie otrzymali projektu za pierwszym razem, aplikowali ponownie – z sukcesem – mówi prorektor ds. nauki w kadencji 2020–2024, dodając, że w pozyskiwaniu projektów bardzo efektywni są najmłodszy naukowcy, czyli doktoranci i młodzi pracownicy nauki, coraz mniej liczna jest też grupa osób bez pierwszego sukcesu w projektach NCN, dzięki realizacji pierwszych działań naukowych w ramach konkursów Miniatura. Środowisko stworzone również na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu w zakresie pozyskania, realizacji czy rozliczenia projektów sprawiło, że coraz więcej pojawia się osób z zewnątrz, zarówno z ośrodków krajowych czy zagranicznych, którzy aplikują o projekty z afiliacją UPWr.

Profesor Aneta Wojdyło pytana o to, co zrobiłaby inaczej w mijającej kadencji, odpowiada krótko: – Wszystko i nic... •

Kadencja 2020–2024: IDUB, WZB, nowe dyscypliny na UPWr i nowy wydział

PRZED W SZYBOKIM NAUKA

Cztery lata kadencji 2020–2024 to czas zmian, skupionych na stworzeniu lepszej przestrzeni do badań naukowych, budowy interdyscyplinarnych, międzynarodowych zespołów badawczych. Tak powstały Wiodące Zespoły Badawcze, ale też z tymi działaniami wiązało się powołanie na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu nowych dyscyplin i nowego wydziału.

IBUB to Inicjatywa Doskonałości: Uniwersytet Badawczy, strategiczny projekt, który m.in. poprzez Wiodące Zespoły Badawcze oraz rozwój Szkoły Doktorskiej zapewnił Uniwersytetowi Przyrodniczemu we Wrocławiu silny impuls do dalszego rozwoju i umacniania pozycji UPWr w świecie nauki. W praktyce to dla uczelni również subwencja zwiększona o 2 proc., tj. 3 112 900 złotych do 2026 roku.

NA DRODZE DO DOSKONAŁOŚCI

Program IDUB, wpisany w Ustawę o szkolnictwie wyższym i nauce, na UPWr tworzony był w 2018 i 2019 roku przez zespół młodych naukowców skupionych wokół ówczesnego prorektora ds. nauki, a potem rektora – prof. JAROSŁAWA BOSEGO. W prace nad wnioskiem projektowym, obok młodych naukowców, którzy dziś w dużej mierze stanowią liderów Wiodących Zespołów

Badawczych, zaangażowane również były dr KATARZYNA KRAUZY-DZIEDZIC, obecnie dyrektorka Działu Nauki, i dr inż. KATARZYNA KOPAŃCZYK, obecnie dyrektorka Działu Międzynarodowych Programów Badawczych.

Projekt powstawał w odpowiedzi na I konkurs w programie IDUB ogłoszony przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Niewielki i specjalistyczny UPWr w tym konkursie rywalizował z wielkimi uniwersytetami i politechnikami. W tym kontekście sukcesem był sam fakt zakwalifikowania do prestiżowego grona 20 polskich uczelni ubiegających się o status uniwersytetu badawczego i dążących do naukowej doskonałości.

W praktyce, w latach 2020–2026, uczelnia każdego roku otrzymuje subwencję zwiększoną o 2 proc., tj. 3 112 900 złotych. Te pieniądze wykorzystano m.in. na wsparcie działalności Wiodących Ze-

społów Badawczych. Wyniki śródkresowej ewaluacji szesnastu WZB (2,5 roku aktywności, od maja 2019): ok. 74 mln złotych pozyskanych na realizację projektów ze źródeł zewnętrznych krajowych i międzynarodowych (niemal 100% projektów międzynarodowych na UPWr realizowane jest przez członków WZB). Średnia kwota środków pozyskanych na projekty badawcze i badawczo-rozwojowe przypadająca na jednego członka WZB to 286 tys. złotych.

Rozwój Szkoły Doktorskiej UPWr, także współfinansowanej z IDUB, to dla osób rozpoczynających kariery naukowe zupełnie nowa perspektywa.

Zapoczątkowane w 2019 roku pod przewodnictwem ówczesnego prorektora ds. nauki i współpracy z zagranicą prof. Jarosława Bosego przełomowe inicjatywy, tj. uruchomienie pierwszej rekrutacji do interdyscyplinarnej międzynarodowej Szkoły Doktorskiej oraz

Dr Katarzyna Krauzy-Dziedzic, dyrektorka Działu Nauki

powołanie w maju 2019 roku piętnastu Wiodących Zespołów Badawczych, zdały egzamin czasu i stały się fundamentem przemian na uczelni, zapewniając silny impuls do dalszego rozwoju i umacniania pozycji UPWr w świecie nauki.

Jednym ze szczególnie cennych dla pracowników efektów IDUB na UPWr jest możliwość podnoszenia kwalifikacji w ramach wewnętrznego programu Staff Academy. Tylko w pierwszym kwartale jego działania ze studiów uzupełniających, branżowych szkoleń i kursów skorzystało 137 pracowników. Budżet wyodrębniony z puli IDUB dla Staff Academy w roku 2023 to przeszło 720 tys. złotych.

W 2026 r. realizacja planów zostanie poddana ewaluacji końcowej. Stawka jest wysoka: przedłużenie finansowania na lata 2027–2032. Co najmniej dwie uczelnie, które uzyskają negatywny wynik oceny, lub znajdują się na najniższych

Prof. Anna Michalska-Ciechanowska, pełnomocniczka ds. IDUB na UPWr

miejscach listy rankingowej po ewaluacji i ocenie dalszych planów działania, nie otrzymają finansowania na kolejny okres. Zwolnione w ten sposób miejsca będą mogły zająć uczelnie lub ich federacje, które wygrają kolejny (drugi) konkurs zaplanowany na 2026 r.

Dlatego w 2023 roku rektor Jarosław Bosa powołał prof. ANNĘ MICHALSKĄ-CIECHANOWSKĄ na swoją pełnomocniczkę ds. IDUB na UPWr oraz zespół ds. aktualizacji projektu, który pracuje nad propozycjami nowych inicjatyw, które mogłyby być realizowane w ramach projektu. W skład zespołu weszli reprezentanci wszystkich ewaluowanych dyscyplin na UPWr, co pozwala zidentyfikować potrzeby różnych obszarów naukowych, jak również tych związanych z kształceniem.

WIODĄCE ZESPOŁY BADAWCZE

W wyniku analiz obszarów badawczych oraz osiągnięć naukowców UPWr, wy-

łonione zostały trzy priorytetowe obszary badawcze (POB) uczelni, obejmujące jej wiodące dyscypliny naukowe i co za tym idzie – Wiodące Zespoły Badawcze.

POB weterynaria obejmuje dyscypliny takie jak: weterynaria, zootechnika i rybactwo, POB technologia i nauki o żywności to: technologia żywności i żywienia oraz nauki biologiczne, POB nauki o środowisku to takie dyscypliny jak rolnictwo i ogrodnictwo; inżynieria lądowa i transport; inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka; geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna.

Wiodące Zespoły Badawcze powstały w każdej z dyscyplin naukowych priorytetowych dla uczelni, by ogniskować działalność naukowo-badawczą, pogłębiać interdyscyplinarność i wzmacniać powiązania międzynarodowe. Skupiają aktywnych badaczy na co dzień pracujących w różnych jednostkach uczelni, a także najzdolniejszych studentów. Są oceniane na podstawie liczby i jakości zrealizowanych projektów finansowanych z zewnętrznych źródeł oraz liczby publikacji w prestiżowych wydawnictwach. Wyniki śródkresowej ewaluacji szesnastu WZB (2,5 roku aktywności, od maja 2019): ok. 74 mln złotych pozyskanych na realizację projektów ze źródeł zewnętrznych – krajowych i międzynarodowych (niemal 100% projektów międzynarodowych na UPWr realizowane jest przez członków WZB). Liczba publikacji członków WZB wynosi 1307, a liderzy tych najlepiej ocenionych to prof. ANETA WOJDYŁO, prof. KRZYSZTOF MARYCZ, prof. ANDRZEJ BIAŁOWIEC, prof. JAN KAZAK, prof. WITOLD ROHM, prof. WOJCIECH NIŻAŃSKI.

WSPARCIE W RAMACH IDUB

► wsparcie działalności Wiodących Zespołów Badawczych	6 476 252,36 zł
► wsparcie dla doktorantów oraz rozwój Szkoły Doktorskiej	5 271 956,12 zł
► indywidualne projekty badawcze realizowane przez studentów w ramach programu „Młode umysły – Young Minds Project”	779 099,55 zł
► wsparcie proprojektowe	2 134 141,50 zł
► wsparcie WZD	211 409,60 zł
► projekt „Staff Academy”	1 835 360,00 zł

W sierpniu 2023 roku powołano nową Radę WZB – jej kadencja potrwa do 31 grudnia 2026 roku. Przewodniczącą rady została prof. Anna Chełmońska-Soyta, prorektor ds. umiędzynarodowienia, a jej zastępcą prof. WOLFGANG KELLER, związany z Uniwersytetem w Stuttgarcie, doktor *honoris causa* UPWr. Pozostali członkowie rady to prof. VILEM PAVLU związany z Czeskim Uniwersytetem Przyrodniczym w Pradze i Uniwersytetem Technicznym w Dreźnie, prof. BERNT GULDBRANDTSEN, obecnie pracujący na Uniwersytecie w Bonn, a wcześniej na Uniwersytecie w duńskim Aarhus i prof. MOHAMMAD TAHERZADEH, biotechnolog związany z Uniwersytetem w Borås i Szwedzkim Centrum Odzyskiwania Zasobów. Profesor ADAM M. PARUCH to

absolwent UPWr związany z norweskiemi uczelniami i ośrodkami badawczymi Bioforsk czy NIBIO, dr TONG WANG z Uniwersytetu Erazma z Rotterdamu i TU Delft, prof. ANNA VAN SOOM, doktor *honoris causa* UPWr i kierownik Katedry Rozrodu, Położnictwa i Zdrowia Stada na Uniwersytecie w Gandawie. Doktorem *honoris causa* UPWr jest także kolejny członek nowej rady prof. ÁNGEL ANTONIO CARBONELL BARRACHINA, twórca hiszpańskiej szkoły analizy sensorycznej, ekspert Banku Światowego, Unii Europejskiej i amerykańskiego Departamentu Rolnictwa, pracujący w Miguel Hernández University of Elche w Hiszpanii. Profesor ANDRZEJ MAZUR, absolwent Wydziału Medycyny Weterynaryjnej UPWr, dyrektor Unité de Nutrition Humaine, INRA/

Université Clermont Auvergne również jest doktorem *honoris causa* UPWr.

To pierwsze w historii UPWr ciało, do którego zaproszono naukowców z zachodnich uczelni – jak podkreśla przewodnicząca Rady prof. Chełmońska-Soyta, licząc na to, że ich obecność okaże się wsparciem dla WZB i konkretnych badaczy z UPWr.

Pod koniec kadencji 2020–2024 na UPWr działa 17 WZB, z czego 11 to zespoły funkcjonujące od początku istnienia tej formy organizacji i wsparcia badaczy (od 2019 roku).

EWALUACJA – W POŁOWIE KADENCJI

W 2022 roku ogłoszono wyniki ewaluacji za lata 2017–2021. Komisja Ewaluacji Nauki dała jednej dyscyplinie kategorię A+, dwóm kategorię A, pięć dyscyplin otrzymało kategorię B+. Wszystkie dyscypliny wiodące UPWr utrzymały uprawnienia do nadawania stopni naukowych.

Komisja Ewaluacji Nauki każdej z ewaluowanych dyscyplin nadawała kategorię naukową: A+, A, B+, B lub C. Kategoria A+ była przyznawana tylko tym jednostkom, których działalność jest porównywalna z wiodącymi europejskimi ośrodkami naukowymi i doceniana za granicą. Na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu tę najwyższą ocenę otrzymała technologia żywności i żywienia, kategorię A przyznano dyscyplinom inżynieria lądowa i transport oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Pozostałe dyscypliny: weterynaria, inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka, nauki biologiczne, rolnictwo i ogrodnictwo oraz zootechnika i rybactwo uzyskały kategorię B+. Po odwołaniu, kategorię A przyznano weterynarii.

Ta ewaluacja była pierwszą przeprowadzoną na nowych zasadach, a więc w obrębie dyscyplin, a nie jak wcześniej – wydziałów. Oceniane były osiągnięcia wszystkich pracowników prowadzących (całościową lub częściową) działalność w danej dyscyplinie. Każdy naukowiec mógł zgłosić do oceny tylko cztery swoje najlepsze dokonania – tak, by liczyła się jakość pracy, a nie jej ilość. Komisja Ewaluacji Nauki oceniała m.in. poziom naukowy oraz efekty finansowe badań naukowych w latach 2017–2021.

WIODĄCE ZESPOŁY BADAWCZE

1. Żywność funkcjonalna pochodzenia roślinnego, Plants4FOOD, lider: prof. ANETA WOJDYŁO
2. Żywność i zdrowie, Food & Health, lider: prof. AGNIESZKA KITA
3. Innowacyjna diagnostyka i terapia weterynaryjna, InnoWET, lider: prof. WOJCIECH NIŻAŃSKI
4. Biotechnologia dla życia i przemysłu, BioTech@Life, lider: prof. ZBIGNIEW LAZAR
5. Biokataliza i aktywność biologiczna, BioActiv, lider: prof. FILIP BORATYŃSKI
6. Zootechnika przyszłości, AS4Future, lider: prof. SEBASTIAN OPALIŃSKI
7. Drobniarstwo – od pola do stołu, DroPOWER, lider: prof. MARIUSZ KORCZYŃSKI
8. Rolnictwo–środowisko–zasoby naturalne, AgrEn, lider: prof. CEZARY KABALEA
9. Woda–Klimat–Środowisko, WCE, lider: prof. EWA BURSZTA-ADAMIAK
10. Zespół Waloryzacji Odpadów i Biomasy, WBVG, lider: prof. ANDRZEJ BIAŁOWIEC
11. Zrównoważone miasta i regiony SCR, lider: prof. JAN KAZAK

W 2023 roku powołano 6 nowych Wiodących Zespołów Badawczych:

1. Onkologia weterynaryjna, OncoVet, lider: prof. ALEKSANDRA PAWLAK
2. Architektura Krajobrazu, LandArch, lider: prof. ALEKSANDRA LIS
3. Bioróżnorodność i zrównoważony rozwój w rolnictwie i ogrodnictwie, BioDivRO, lider: prof. MAGDALENA SZYMURA
4. Inteligentne i nowoczesne technologie w rolnictwie, Inoter, lider: prof. JÓZEF SOWIŃSKI
5. Grupa Biostatystyczna, THETA, lider: prof. JOANNA SZYDA
6. Zespół badania Ziemi i kosmosu technikami geodezyjnymi, SPACE OS, lider: prof. KRZYSZTOF SOŚNICA

RADA WZB

- ▶ przewodnicząca prof. ANNA CHEŁMOŃSKA-SOYTA
- ▶ z-ca przewodniczącej Rady WZB: prof. WOLFGANG KELLER, dyscyplina naukowa: inżynieria lądowa, geodezja i transport
- ▶ prof. VILEM PAVLU, dyscyplina naukowa: rolnictwo i ogrodnictwo
- ▶ prof. BERNT GULDBRANDTSEN, dyscyplina naukowa: zootechnika i rybactwo
- ▶ prof. ADAM M. PARUCH, dyscyplina naukowa: inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka
- ▶ dr TONG WANG, dyscyplina naukowa: geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna
- ▶ prof. ANN VAN SOOM, dyscyplina naukowa: weterynaria
- ▶ prof. ÁNGEL ANTONIO CARBONELL BARRACHINA, dyscyplina naukowa: technologia żywności i żywienia
- ▶ prof. ANDRZEJ MAZUR, dyscyplina naukowa: nauki biologiczne
- ▶ prof. MOHAMMED TAHERZADEH, dyscyplina naukowa: biotechnologia

W 2026 r. realizacja planów zostanie poddana ewaluacji końcowej. Stawka jest wysoka: przedłużenie finansowania na lata 2027–2032

Dyscypliny były oceniane w trzech kategoriach: poziom naukowy, efekty finansowe badań naukowych i prac rozwojowych oraz wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki.

NOWE DYSCYPLINY I NOWY WYDZIAŁ

W 2019 roku, wraz z wejściem w życie tzw. reformy Gowina, naukowcy zwią-

zani z Instytutem Gospodarki Przestrzennej oraz Instytutem Nauk Ekonomicznych – w porozumieniu z ówczesnym prorektorem ds. nauki prof. Jarosławem Bosym – przyjęli strategię dojścia do własnej dyscypliny. W lutym 2021 roku przewodniczącym dyscypliny ewaluowanej Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna został prof. **SZYMON SZEWRĄŃSKI**. Liczbę naukowców – m.in. geografów,

ekonomistów, architektów, urbanistów, czy inżynierów środowiska – prowadzących badania w tej dyscyplinie, ale też często z pogranicza innych, szacował wtedy na blisko 40 osób.

Odbierając powołanie na przewodniczącego nowej dyscypliny na UPWr z rąk rektora uczelni prof. Jarosława Bosego, powiedział: – Wiedzieliśmy, czego chcemy, jak do tego dojść, co powinniśmy zrobić, słowem pracowaliśmy na

NCBR

W ramach projektów, które są składane przy wsparciu NCBR, opracowywane są wnioski dotyczące projektów realizowanych samodzielnie, bez partnerów zewnętrznych oraz w różnego rodzaju partnerstwie, w tym głównie w konsorcjach naukowo-badawczych z przedsiębiorstwami, uczelniami, innymi jednostkami badawczymi oraz osobami prowadzącymi działalność rolniczą.

W okresie od września 2020 do kwietnia 2024, przy wsparciu NCBR, złożono w sumie **82** wnioski o dofinansowanie, w tym:

43 do Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,

30 do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich,

10 do NCBR w konkursie LIDER, z czego **6** wniosków zostało pozytywnie ocenionych i rekomendowanych do wsparcia,

65 projektów złożono w ramach różnych form partnerstwa, w tym przede wszystkim z przedsiębiorstwami.

Pozytywnie oceniono i rekomendowano do wsparcia **24** wnioski o dofinansowanie na łączną kwotę **39 914 372,13 zł**, w tym:

- ▶ dofinansowanie z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na łączną kwotę _____ **6 506 367,99 zł**
- ▶ dofinansowanie z Ministerstwa Edukacji i Nauki na łączną kwotę _____ **16 120 000,00 zł**
- ▶ dofinansowanie z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na łączną kwotę _____ **17 288 004,14 zł**

**zootechnika
i rybactwo:**

Robert KUPCZYŃSKI

matematyka:

Wiesław SZULCZEWSKI

weterynaria:

Paweł CHORBIŃSKI

Andrzej GAWĘŁ

Maciej JANECEK

Jakub NICPOŃ

Artur NIEDŹWIEDŹ

Anna RZAŚA

**rolnictwo
i ogrodnictwo:**

Przemysław BĄBELEWSKI

Bogdan STĘPIEŃ

Elżbieta JAMROZ

Jacek TWARDOWSKI

Krzysztof LECH

Wojciech PUSZ

Adam BOGACZ

inżynieria lądowa i transport:

Witold ROHM

Krzysztof SOŚNICA

**inżynieria środowiska,
górnictwo i energetyka:**

Arkadiusz DYJAKON

Andrzej BIAŁOWIEC

Mirosław WIATKOWSKI

**technologia
żywności
i żywienia:**

Anna SOKÓŁ-ŁĘTOWSKA

Alicja KUCHARSKA

Anna GLISZCZYŃSKA

Antoni SZUMNY

Joanna WYKA

**NOWO MIANOWANI
PROFESOROWIE
2020–2024****nauki rolnicze/ochrona
i kształtowanie środowiska:**

Grzegorz JANIK

zootechnika i rybactwo:

Mariusz KORCZYŃSKI

Adam ROMAN

Artur KOWALCZYK

nauki biologiczne:

Zbigniew LAZAR

Edyta KOSTRZEWA-SUSŁOW

Cezary MITRUS

nauki o zdrowiu: Monika BRONKOWSKA

to, by ta dyscyplina została powołana. Stąd zwiększenie aktywności publikacyjnej, pozyskane granty, habilitacje i awanse poszczególnych pracowników, podniesienie katedry do rangi instytutu, powołanie Wiodącego Zespołu Badawczego.

Kolejnym, naturalnym krokiem było utworzenie nowego wydziału – z Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji „wyszedł” Wydział Gospodarki Przestrzennej i Architektury Krajobrazu. Powołany do życia w czerwcu 2023 roku, ruszył wraz nowym rokiem akademickim 2023/2024. Jego dziekanem została prof. BEATA RASZKA, prodziekanem ds. kierunku studiów architektura krajobrazu – prof. RENATA GUBAŃSKA, a prodziekanem ds. kierunku studiów gospodarka przestrzenna – prof. PIOTR KRAJEWSKI. W rankingu „Perspektyw” w roku 2023

architektura krajobrazu na UPWr znalazła się na podium, a gospodarka przestrzenna została oceniona jako najlepsza w regionie.

W pierwszych miesiącach istnienia nowego wydziału, jego dziekan prof. Beata Raszka tłumaczyła, że w planach jest napisanie strategii, utworzenie wspólnych, czterosemestralnych, a więc dedykowanych również absolwentom studiów licencjackich, interdyscyplinarnych studiów magisterskich.

Kolejna, nowa dyscyplina na UPWr została powołana latem 2023 roku – przewodniczącym biotechnologii został prof. ZBIGNIEW LAZAR z Katedry Mikrobiologii i Biotechnologii Żywności. Naukowcy prowadzący badania w tej dyscyplinie związani są głównie z dwiema katedrami: Biotechnologii i mikrobiologii żywności oraz Chemii żywności i biokatalizy. Tematyka badawcza obej-

muje takie tematy jak: biotechnologiczne zastosowanie drożdży w procesach biosyntezy kwasów organicznych, poliolii, lipidów i ich pochodnych, produkcja i wykorzystanie biosurfaktantów, czy opracowywanie preparatów grzybów strzępkowych i drożdży przydatnych w procesach biokontroli.

Rozwijane będą również badania z obszaru wykorzystania bakteriofagów do ochrony zwierząt przed infekcjami, opracowywania alternatywnych do antybiotyków preparatów skutecznych w leczeniu ludzi, otrzymywania związków o aktywności biologicznej, w tym: pochodnych fosfolipidów, polifenoli, steroidów, terpenów czy laktonów z zastosowaniem metody biokatalizy czy rozwijania procesów biotechnologicznych związanych z zagospodarowaniem odpadów z różnych gałęzi przemysłu. •

Szkoła Doktorska Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu: budowanie młodej kadry naukowej

PRZEDE WSZYSTKIM ROZWÓJ

Szkoła Doktorska Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu została uruchomiona w październiku 2019 roku – zgodnie ze zmianami wprowadzanymi przez nową ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Jej pierwszym dyrektorem była prof. ANETA WOJDYŁO, w kadencji 2020–2024 – prorektor ds. nauki. W roku 2020 na czele SD stanęła prof. AGNIESZKA NOSZCZYK-NOWAK, kierownik Zakładu Medycyny Translacyjnej na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej.

Szkoły doktorskie zastąpiły studia III stopnia w 2019 roku – ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uprawnia do kształcenia doktorantów powiązała z kategoriami naukowymi A+, A i B+ i jednostkami, które je uzyskały. Dwa lata później ewaluowano nowe dyscypliny i dołączono je do SD. Zgodnie z nowymi przepisami doktoraty zostały „wyprowadzone” z wydziałów, przyjęto, że mają mieć charakter interdyscyplinarny (uczelnie zyskały możliwość prowadzenia lub współprowadzenia z innymi uczelniami czy instytutami naukowymi maksymalnie trzech szkół doktorskich w jednej dyscyplinie). Nowością stała się rekrutacja do SD – nadano jej charakter konkursowy,

a więc dający możliwość wyboru kandydata najlepszego z najlepszych. Zdecydowano też, że kształcenie w szkole doktorskiej będzie mógł rozpocząć nie tylko absolwent studiów magisterskich, ale też I stopnia, a więc licencjackich i inżynierskich oraz absolwent III roku jednolitych studiów magisterskich. Warunek był (i jest) jeden: najwyższa jakość osiągnięć naukowych. Szkoła Doktorska Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu zrekrutowała takich studentów.

W roku akademickim 2021/2022 studia w szkole rozpoczęło 30 osób (nie licząc doktorantów, którzy byli przyjęci do projektów PRELUDIUMM BIS skierowanych do szkół doktorskich oraz

innych projektów zapewniających doktorantowi stypendium przez minimum 36 miesięcy). W tej grupie dziewięć osób przyjechało na Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu z zagranicy. Na dyscyplinę rolnictwo i ogrodnictwo przyjęto wtedy kandydatów z Indii i Kamerunu, na weterynarię z Nigerii, technologię żywności i żywienia – z Indonezji, zootechnikę i rybactwo z Iranu, na nauki biologiczne z Filipin, podobnie jak na inżynierię środowiska, górnictwo i energetykę. Doktoraty w ramach dyscypliny nauki biologiczne realizowało dwóch studentów: z Algierii i Wietnamu. W pierwszym roku SD przyjęła 27 doktorantów, w drugim – 32.

Profesor Agnieszka Noszczyk-Nowak, dyrektorka Szkoły Doktorskiej w kadencji 2020–2024: Zmniejszenie liczby doktorantów, odejście od przekonania, że realizują oni trzeci etap kształcenia, zrozumienie, że są młodymi pracownikami nauki, przekierowały myślenie o doktoracie w stronę jakości

WSPÓLNE MARZENIE

Idea szkół doktorskich pojawiła się wraz z ustawą 2.0, ale na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu przymierzano się do jej realizacji, kiedy prof. JAROSŁAW BOSY został prorektorem ds. nauki i współpracy z zagranicą, a więc w kadencji 2016–2020. Wtedy grupa pięciu osób usiadła do projektu, który nazwano Interdyscyplinarną Międzynarodową Szkołą Dokorską – i to z IMSD powstała Szkoła Doktorska. Zespół tworzyli prof. ANETA WOJDYŁO, która szkołą kierowała do października 2020 roku, by następnie objąć funkcję prorektora ds. nauki, prof. KRZYSZTOF MARYCZ, prof. ANDRZEJ BIAŁOWIEC, prof. AGNIESZKA NOSZCZYK-NOWAK i prof. WITOLD ROHM.

Jak wspomina dyrektor SD, opracowywane wtedy założenia wpisano... w marzenia.

– Czyli to, jakiej szkoły chcemy, jakiego kształcenia w tej szkole, co powinno być w niej ważne i jakie powinna mieć cele – opowiada prof. Noszczyk-

RADA SZKOŁY DOKTORSKIEJ

- ▶ przewodnicząca: dr hab. inż. MAŁGORZATA KORZENIOWSKA, profesor uczelni
- ▶ nauki ścisłe i przyrodnicze: dr hab. MAGDALENA WOŁOSZYŃSKA, profesor uczelni, dyscyplina: nauki biologiczne
- ▶ nauki rolnicze: dr hab. MAGDALENA SZYMURA, profesor uczelni, dyscyplina: rolnictwo i ogrodnictwo
- ▶ dr hab. inż. MAŁGORZATA KORZENIOWSKA, profesor uczelni, dyscyplina: technologia żywności i żywienia
- ▶ dr hab. inż. SEBASTIAN OPALIŃSKI, profesor uczelni, dyscyplina: zootechnika i rybactwo
- ▶ nauki weterynaryjne: dr hab. ALEKSANDRA PAWLAK, profesor uczelni, dyscyplina: weterynaria
- ▶ nauki inżynierjno-techniczne: dr hab. inż. TOMASZ HADAŚ, profesor uczelni, dyscyplina: inżynieria lądowa, geodezja i transport
- ▶ prof. dr hab. inż. ANDRZEJ BIAŁOWIEC, dyscyplina: inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka
- ▶ nauki społeczne: dr hab. inż. JAN KAZAK, profesor uczelni, dyscyplina: geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna
- ▶ dr hab. inż. TOMASZ TRONINA, dyscyplina: biotechnologia
- ▶ reprezentant doktorantów: mgr inż. JUSTYNA ZAŁUSKA

-Nowak i dodaje, że powstanie Szkoły Doktorskiej UPWr umożliwiły pozytywne projekty z programu POWER 3.5 i ProHum. Ten pierwszy – „UPWr 2.0: międzynarodowy i interdyscyplinarny

program rozwoju Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu” – dał uczelni fundusze na badania, staże, wyjazdy na konferencje, opłaty publikacyjne oraz dodatkowe stypendia dla doktorantów.

Ten drugi – „ProHum – Interdyscyplinarna Szkoła Doktorska – planowanie badań eksperymentalnych, tworzenie i optymalizacja zwierzęcych modeli doświadczalnych z umiejętnościami transferowania ich do badań klinicznych w medycynie człowieka” – realizowany jest z Uniwersytetem Medycznym we Wrocławiu. Jego głównym celem było zwiększenie do 2023 roku jakości i efektywności kształcenia w szkole doktorskiej realizowanej z zakresu nauk medycznych (UM) oraz medycyny weterynaryjnej (UPWr) poprzez utworzenie i realizację Interdyscyplinarnej Szkoły Doktorskiej – ProHum, skierowanej do 11 doktorantów (5 doktorantów UM, 6 doktorantów UPWr).

Istotnym elementem zmiany myślenia o nauce i kształceniu młodych badaczy był też udział w projekcie „Bio-

SciUniversity” związanym z przygotowaniem do konkursu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza, jak i powołanie Wiodących Zespołów Badawczych. W Radzie Naukowej „Bio-SciUniversity” technologię żywności i żywienia reprezentowała prof. Aneta Wojdyło – wtedy przewodnicząca Rady, weterynarię – prof. Agnieszka Noszczyk-Nowak – zastępca przewodniczącej, nauki biologiczne – prof. Krzysztof Marycz i prof. ZBIGNIEW LAZAR, zootechnikę i rybactwo – prof. SEBASTIAN OPALIŃSKI, inżynierię lądową i transport – prof. Witold Rohm, inżynierię środowiska, górnictwo i energetykę – prof. Andrzej Białowiec i prof. EWA BURSZTA-ADAMIAK, a rolnictwo i ogrodnictwo – prof. CEZARY KABAŁA i prof. WOJCIECH PUSZ. Po objęciu przez prof. Wojdyło funkcji prorektor,

w radzie zastąpiła ją prof. MAŁGORZATA KORZENIOWSKA.

– A w nowej kadencji dołączyły do niej nowe osoby, jak choćby prof. MAGDALENA SZYMURA czy prof. TOMASZ HADAŚ – mówi prof. Agnieszka Noszczyk-Nowak, która pytana o wymagania stawiane kandydatom do SD UPWr nie kryje, że z naboru na nabór w kolejnych latach kryteria ewoluowały, ale nie co do zasadniczych wymagań. Te pozostały niezmienione, zmieniło się za to spojrzenie na ich transparentność.

W miarę rozwoju szkoły zdecydowano się na wprowadzenie rankingów w dyscyplinach uprawianych na UPWr, gwarantując trzy miejsca dla każdej, z czego dwa dla Polaków, a jedno dla doktoranta z zagranicy. Przy pierwszym naborze SD miała bonus, czyli program POWER gwarantujący finansowanie badań, obo-

Rada Szkoły Doktorskiej w kadencji 2020–2024: prof. Aleksandra Pawlak, prof. Sebastian Opaliński, prof. Agnieszka Noszczyk-Nowak, prof. Andrzej Białowiec, prof. Magdalena Szymura, prof. Tomasz Hadaś i prof. Małgorzata Korzeniowska

wiązkowego rocznego stażu i wyjazdów na konferencje. Skorzystali z niego zarówno doktoranci z kraju, jak i zagraniczni. Rok, w którym świat mierzył się z pandemią COVID-19 był trudniejszy, spadła liczba aplikacji z zagranicy, odczuli go też uczniowie Szkoły – konferencje, tak ważne dla nawiązywania kontaktów, odbywały się tylko on-line, ale ostatecznie rekrutacja obcokrajowców wróciła do zakładanego poziomu.

Dyrektor Szkoły Doktorskiej UPWr, prof. Agnieszka Noszczyk-Nowak, kończąca swoją kadencję na tym stanowisku 31 sierpnia 2024 roku, na pytanie, co powołanie SD zmieniło w myśleniu o doktoracie, odpowiada: – Zmiana myślenia to proces. Wprowadzenie szkół doktorskich ustawą 2.0 nie oznacza, że wszyscy od razu zmienili sposób patrzenia na doktorantów.

Szefowa SD przyznaje, że szybkim efektem utworzenia szkół było zmniejszenie liczby doktorantów w porównaniu do liczby osób, które robiły doktoraty w ramach studiów doktoranckich. I odpowiedź na pytanie, czy to lepiej czy gorzej, wcale nie jest prosta – po prostu jest inaczej. Jedno jest pewne: zmniejszenie liczby doktorantów, odejście od przekonania, że realizują oni trzeci etap kształcenia, zrozumienie, że są młodymi pracownikami na-

Dyrektor Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu podkreśla, że od początku jej budowania istotny był element umiędzynarodowienia, budowany dzięki pozycji naukowej promotorów

uki, przekierowały myślenie o doktoracie w stronę jakości.

– I mam nadzieję, że udało nam się tę jakość podnieść. Zarówno w kontekście oczekiwań wobec doktorantów,

jak i oczekiwań samych doktorantów, którzy rzeczywiście robią naukę. To już nie są studenci, którzy mają mnóstwo rzeczy na głowie, a przy okazji pracują nad doktoratem, ale celem jest świetny doktorat, który otworzy im drzwi do dobrych staży zagranicznych, staży poddoktorskich typu *post-doc*, współpracy z dobrymi naukowcami – mówi prof. Agnieszka Noszczyk-Nowak, podkreślając, że z pełną świadomością w Szkole Doktorskiej UPWr położono nacisk na kształcenie, czy też może raczej kształtowanie młodego pracownika naukowego. Jedną z najbardziej widocznych (i odczuwanych zmian) to fakt, że doktorant jest pierwszym autorem publikacji z badań, nad którymi pracuje – promotor jest współautorem, bo czuwa nad tym, by te badania przebiegały w sposób prawidłowy, pilnuje metodyki itd., ale ciężar publikacji i własność wyników jest po stronie doktoranta.

REKRUTACJA I OCENA

– Od razu założyliśmy, co jest dla nas ważne. A ważne jest, by to promotor porozmawiał z kandydatami i wybrał jednego, jego zdaniem, najlepszego. I oczywiście nie oznacza to jeszcze, że

CO DAŁA NAWA?

W 2021 roku Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej przyznała finansowanie w ramach programu STER na umiędzynarodowienie szkół doktorskich. W gronie 16 placówek, na trzecim miejscu, jest też Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, którego Szkoła Doktorska dostanie 2 miliony 97 125 złotych. Udało się za drugim razem, bo pierwszy wniosek złożony w 2019 roku, choć oceniony bardzo wysoko, finansowania nie dostał. Zabrakło wtedy punktów przyznawanych za status uniwersytetu badawczego. W konkursie Inicjatywa Doskonałości Uczelnia Badawcza Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu zajęli miejsce poza finałową dziesiątką, która premiowana była m.in. bonusowymi punktami przy aplikowaniu o finansowanie ze środków NAWA, w tym w programie STER.

Przyznane ponad 2 miliony złotych mają zostać wydane do końca 2024 roku. W budżecie rozplanowanym na trzy lata wydzielono fundusz przeznaczony na wyjazdy zagraniczne w postaci krótkoterminowych staży (od jednego do trzech miesięcy) i wizyt dla studentów Szkoły Doktorskiej UPWr – zarówno na uczelniach, jak też w centrach naukowo-badawczych czy laboratoriach i klinikach. Założenie było i jest proste: najlepsi wyjeżdżający za granicę mają nie tylko budować własną sieć kontaktów, ale też być wizytówką szkoły, w której realizują swój doktorat i projekt badawczy. Z tej części budżetu finansowano też wyjazdy promotorów – bo to oni mają za zadanie proponować kandydatom jak najbardziej aktualne tematy doktoratów realizowanych w ramach międzynarodowej interdyscyplinarnej współpracy na najwyższym poziomie, w tym także w ramach projektów z finansowaniem zewnętrznym. Na liście uczelni, z którymi dzięki temu finansowaniu, SD UPWr zdecydowała się zacieśnić współpracę są m.in. University Miquel Hernandez w Elche, Iowa State University w Stanach Zjednoczonych, Technical University w Wiedniu i Dreźnie, Justus-Liebig-University w Gießen, Ghent University, Utrecht University, Hannover Veterinary University, Uniwersytet w Bern w Szwajcarii.

LICZBY

Rekrutacja nr 1:
2019/2020

33
osoby

26 Polaków,
7 cudzoziemców,
po 1 z Algierii, Hiszpanii
Iranu, Indonezji, Nigerii,
Sri Lanki, Bułgarii

Rekrutacja nr 2:
2020/2021

31
osób

26 Polaków,
5 cudzoziemców,
po 1 z Włoch,
Francji, ze Sri Lanki
oraz 2 z Nigerii

Rekrutacja nr 3:
2021/2022

46
osób

37 Polaków,
9 cudzoziemców,
po 1 z Kamerunu, Indonezji,
Indii, Algierii, Nigerii, Iranu,
Wietnamu oraz 2 z Filipin

Rekrutacja nr 4:
2022/2023

49
osób

42 Polaków,
7 cudzoziemców,
po 1 z Etiopii, Indii,
Algierii, Iranu
oraz 3 z Pakistanu

Rekrutacja nr 5:
2022/2023

40
osób

26 Polaków,
14 cudzoziemców,
po 1 z Kolumbii, Rwandy,
ze Sri Lanki, 3 z Iranu,
3 z Indii oraz 5 z Pakistanu

kandydat ma gwarancję przyjęcia do szkoły. Bo kolejne etapy to ocena jego dorobku i rozmowa rekrutacyjna – podkreśla prof. Noszczyk-Nowak, dodając, że jesienią 2023 roku prace doktorskie złożyli i obronili doktoranci pierwszego rocznika SD (100 proc.!). Oceny szkół rozpoczęły się w 2024 roku, do oceny na jesień 2024 roku wytypowano pierwszą piątnastkę. SD UPWr będzie oceniana w kolejnej turze, nie wcześniej niż po 5 latach.

– Bez względu na różnice w dyscyplinach możemy powiedzieć, że poziom tego pierwszego rocznika, który zakończył czteroletni cykl kształcenia, był wysoki. Nasi doktoranci są już na stażach *post-doc* w Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Niemczech, na dobrych uczelniach. Wielu miało promotorów z zagranicy, co zresztą wprost wynika z projektu umiędzynarodowienia szkoły doktorskiej, który pomógł nam w otwarciu na współpracę międzynarodową, dającą tym młodym naukowcom możliwość budowania własnej sieci kontaktów – mówi prof. Noszczyk-Nowak i podkreśla, że po ponad czterech latach istnienia Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, z pełnym przekonaniem może powiedzieć, że osoby, które do niej aplikują są dużo bardziej świadome, tak jak i to, że ten pierwszy rocznik przecierał szlak – bo, jak przyznaje, organizatorzy szkoły mieli swoje marzenie, swoje mieli też doktoranci i wszyscy spotkali się pośrodku drogi do wspólnego celu.

Dyrektor Szkoły Doktorskiej UPWr dodaje, że w tej wewnętrznej ewaluacji nie sposób pominąć oceny śródrokresowej – to moment, kiedy doktorant staje

przed zewnętrzną komisją. Musi jej zaprezentować założenia doktoratu oraz to, co zrobił do tej pory.

– I to jest pierwszy trudny moment, który wymaga już dojrzałości badawczej. Bo komisja może powiedzieć „OK, plan może nie był najlepszy, ale poszedłeś w dobrą stronę”, albo „nie zrobiłeś wszystkiego, może powinieneś pójść w inną stronę”. Plany badawcze każdego doktoratu przesyłamy do opinii do rad dyscyplin, żeby je oceniły, ale ocena śródrokresowa to jest jednak kolejny, istotny etap pracy młodego naukowca, który przecież w czasie całej pracy będzie nieustannie oceniany, bo tym jest ewaluacja – mówi prof. Agnieszka Noszczyk-Nowak, dodając, że czasem to promotor musiał wziąć na siebie ciężar przeformułowania pewnych tez, czasem doktorant musiał wziąć na siebie ciężar dorobienia badań, czasem trzeba było pokazać te badania, które były dobre, ale od innej strony, bo komisja miała wątpliwość, czy wpisują się one w dyscyplinę.

OTWARCIE NA ŚWIAT

Dyrektor Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu podkreśla, że od początku jej tworzenia istotny był element umiędzynarodowienia, budowany dzięki pozycji naukowej promotorów. Tak do Wrocławia przyjechał m.in. CHATHURA PERERA ze Sri Lanki – szukając tematu dotyczącego biologii chwastów, trafił na artykuł prof. Magdaleny Szymury, członkini Rady Naukowej Szkoły Doktorskiej i WZB Innowacyjne rolnictwo i ogrodnictwo. Po wymianie mejli i rozmowie on-line z trzech możliwości – bo mógł też doktorat robić na dwóch uczelniach

w Azji – wybrał Szkołę Doktorską UPWr i prof. Szymurę jako promotorkę swojej pracy. Dzisiaj ma już za sobą obronę doktoratu, wrócił na Sri Lankę, a podczas XII edycji konkursu organizowanego przez Fundację Edukacyjną „Perspektywy” zdobył nagrodę Interstudent 2022. Konkurs ten wyłania, nagradza i promuje najlepszych studentów zagranicznych studiujących w Polsce na studiach licencjackich, magisterskich i doktorantów. Jest skierowany do tych, których działalność naukowa inspirowała i wzbogaca lokalne środowisko akademickie i kulturowe.

Chathura Perera, wtedy jeszcze doktorant, który podczas pięciu semestrów w Szkole Doktorskiej UPWr zdobył m.in. stypendium z programu STER i POWER 3.5 oraz grant na innowacyjny doktorat, przymując nagrodę mówił: – Odbieram to wyróżnienie z wielką przyjemnością, ale też i z pokorą, bo sukces zawdzięczam przede wszystkim Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu i mojej promotorce prof. Magdalenie Szymurze, która stale we mnie wierzy i mnie wspiera.

Drugim promotorem Perery był prof. VILÉM PAVLŮ z Wydziału Ekologii na Czeskim Uniwersytecie Przyrodniczym w Pradze.

Profesor Agnieszka Noszczyk-Nowak: – Ale możemy się chwalić nie tylko Pererą, ale też CHARLSEM OKPALĄ, który do naszej szkoły przyjechał z Nigerii i aktualnie pracuje na uczelni w Stanach Zjednoczonych. Z kolei Hiszpanka BEATRIZ HERNÁNDEZ SUÁREZ przyjechała do nas, by kontynuować studia na zaproszenie swojej promotorki – prof. ALEKSANDRY PAWLAK. W swojej pracy

Studenci Szkoły Doktorskiej, którzy wystąpili w spocie reklamowym SD UPWr: Marcelina Łoś, Hassanali Mollashahi, Jessica Brzezowski, Beatriz Hernandez-Suarez, Chathura Perera

skupiła się na szukaniu nowych potencjalnych celów dla terapii przeciwnowotworowej, a jej drugim promotorem jest prof. DAVID GILLESPI, promotor jej pracy magisterskiej.

W cyklu artykułów prezentujących Szkołę Doktorską UPWr, jej doktorantów i ich promotorów, Beatriz Hernández Suárez przyznała, że chciałaby pracować dla Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), a w szczególności dla Międzynarodowej Agencji Badań nad Rakiem z siedzibą we Francji. – Moim zawodowym marzeniem jest praca dla WHO, ponieważ wierzę, że ta organizacja chce stale poprawiać jakość życia ludzi na całym świecie. Wszystkie jej bazy danych są bezpłatne i publiczne i tak, moim zdaniem, powinna działać nauka. Badania powinny być dostępne dla każdego, a WHO wspiera organizacje z całego świata, które rozpowszechniają wiedzę i uniemożliwiają różnym instytucjom zatrzymywanie wyników dla siebie – mówiła doktorantka z Hiszpanii.

OTWARCIE NA WDROŻENIA

W 2019 roku w Szkole Doktorskiej UPWr ruszyły trzy doktoraty wdrożeniowe (w ramach programu finansowanego przez ówczesne Ministerstwo Edukacji i Nauki). Te pierwsze prowadzone były w dyscyplinach tech-

nologia żywności i żywienia (Biovitium Sp. z o.o. – „Zastosowanie ozonu do stabilizacji mikrobiologicznej wybranych serii materiałów oraz końcowych produktów – suplementów diety”); zootechnika i rybactwo (we współpracy z Adi-Feed Sp. z o.o. „Opracowanie i zastosowanie preparatu opartego o naturalne składniki roślinne w profilaktyce odchowu brojlera kurzego”); inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka (Mesta Development Sp. z o.o. – „Ekologiczna turbina mobilna wykorzystująca wodę swobodnie płynącą do wytwarzania energii elektrycznej”).

Rekrutacja w 2020 roku to kolejne trzy doktoraty realizowane w ramach IV edycji programu (dyscypliny: technologia żywności i żywienia i weterynaria). Ale w ramach V edycji realizowanych było już jedenaście, a dofinansowanie wyniosło blisko 3,5 mln zł. Kolejna edycja to już trzynaście doktoratów i dofinansowanie w kwocie blisko 4,5 mln zł.

ARKADIUSZ SZKUDLAREK, który swój doktorat zaczął w pierwszym naborze, jeszcze przed ukończeniem studiów I stopnia zatrudnił się jako asystent projektanta ds. hydrotechnicznych. Od studiów inżynierskich godził pracę z nauką, stąd po ukończeniu studiów II stopnia chciał zostać na uczelni i kontynuować badania rozpoczęte w ramach pracy ma-

PROJEKTY

Aktualnie w Szkole Doktorskiej UPWr realizowane są projekty w ramach programów: POWER 3.5, ProHum, PRELUDIUM BIS, STER (edycja 2018 i 2020) oraz SPINAKER.

gisterskiej (dotyczyła budowy modelu prototypowej przepławki autorstwa prof. MARIANA MOKWY oraz przeprowadzenia na tym modelu badania w laboratorium wodnym). Wtedy nie wyszło – zdecydowały o tym sprawy prywatne, ale ostatecznie Szukdlarek na uczelnię wrócił z doktoratem wdrożeniowym „Ekologiczna turbina mobilna wykorzystująca wodę swobodnie płynącą do wytwarzania energii elektrycznej”. Praca obejmowała problematykę odzysku energii kinetycznej z wód płynących poprzez poszukiwanie optymalnego i wysokosprawnego sposobu jej odbioru i konwersji na energię elektryczną, a wtedy doktorant, dzisiaj już absolwent Szkoły Doktorskiej UPWr poszukiwał sposobu opracowania wysokosprawnej kinetycznej turbiny wodnej, która będzie mogła wykorzystać energię wód płynących bez potrzeby

sztucznego przegradzania rzek. Swoją myśl uzasadniał tym, że w Polsce brakuje wysokosprawnych, mobilnych turbin wodnych, za to realne jest zapotrzebowanie na opracowanie nowej turbiny przyjaznej dla środowiska, niewymagającej piętren, możliwej do szerokiego zastosowania na rzekach krajowych, ale też europejskich.

WSPÓLNA NAUKA

Dyrektor Szkoły Doktorskiej UPWr, która przeszła szkolenia z zakresu mentoringu podkreśla, że od momentu utworzenia szkoły, praca w niej była wspólną nauką – również dla promotorów. Stąd decyzja o cyklu szkoleń w ramach Szkoły Tutorów Akademickich prowadzonej przez Collegium Wratislaviense, jakie przeszli członkowie Rady Szkoły Doktorskiej UPWr oraz promotorzy i promotorzy pomocniczy – w sumie 36 osób. W ten sposób Szkoła Doktorska UPWr stała się pierwszą w Polsce certyfikowaną przez CW szkołą z tutoringiem.

– Uczyliśmy się skutecznego rozpoznawania potencjału podopiecznego, odkrywania i wzmacniania jego mocnych stron i talentów, poprawy relacji mistrz–uczeń, ale też tego, jak wzmocnić autorytet wykładowcy, w czym tkwi satysfakcja z pracy dydaktycznej, jak odnowić powołanie wykładowcy oraz zapobiegać wypaleniu zawodowemu. Elementy psychologii, nauka radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, ale też sposoby organizowania tutoringów na uczelni – to wszystko tak naprawdę

Chathura Perera dzisiaj ma już za sobą obronę doktoratu, wrócił na Sri Lankę, a podczas XII edycji konkursu organizowanego przez Fundację Edukacyjną „Perspektywy” zdobył nagrodę Interstudent 2022

dało nam wiedzę i umiejętności istotne nie tylko w organizacji pracy, ale przede wszystkim relacji w szkole doktorskiej – podkreśla prof. Agnieszka Noszczyk-Nowak, nie kryjąc, że tutoring to tak naprawdę nowoczesne spojrzenie na odwieczną relację uczeń–mistrz, która w nauce ma swoje poczesne miejsce. – I jest ważny nie tylko na etapie doktoratu, a więc na początku ścieżki naukowej, ale również wcześniej, kiedy zaczynamy edukację na poziomie studiów. Młodzi naukowcy, którzy aplikują do szkoły doktorskiej, mają już w swoim portfolio osiągnięcia, mają też plany,

marzenia. I istotną rolę zwykle odgrywa tu promotor, który inspirowa, mądrze podpowiada, ale też stymuluje do rozwoju. Zresztą, przecież sam proces rekrutacji tak naprawdę odwołuje się do relacji uczeń–mistrz, bo kandydat na doktoranta w naszej szkole wybiera sobie promotora oraz temat, jaki ma on do zaoferowania i zawsze samą rozmowę kwalifikacyjną z komisją poprzedza rozmowa z wybranym promotorem. Poznają się, poznają swoje zainteresowania naukowe i możliwości... Szkoła Tutorów Akademickich naszą intuicyjną wiedzę, doświadczenie, z dotychczasowej pracy uporządkowała, nadała jej ramy, uzupełniła. To kapitał, który każdy z tych, którzy to szkolenie przeszli, poniesie dalej w swojej pracy – podkreśla prof. Noszczyk-Nowak, dodając, że ją osobiście kierowanie szkołą doktorską nauczyło słuchania innych, wsłuchiwanie się w ich potrzeby, sygnalizowania spostrzeżeń i uwag. Bo kiedy pojawiały się sytuacje trudne, czy problem z uzyskaniem zaplanowanych wyników badań, to zawsze w rozmowie uczestniczyli i promotor, i jego doktorant. Wspólnie.

– Tutoring umocnił przekonanie, że w szkole budujemy wspólnie, razem, że sukces mojego doktoranta jest też moim sukcesem, a co za tym idzie sukcesem uczelni – uśmiecha się prof. Noszczyk-Nowak. •

WIZJA SZKOŁY DOKTORSKIEJ W 2025 ROKU

Szkoła w 2025 roku kształci 120 doktorantów, w 7 (8) dyscyplinach naukowych skupionych w trzech Priorytetowych Obszarach Badawczych, wspiera promotorów z UPWr w realizowaniu interdyscyplinarnych doktoratów z udziałem doktorantów oraz wybitnych specjalistów (promotorów) z całego świata. Zapewnia dostęp do kursów i szkoleń wspierających rozwój kompetencji miękkich i analitycznych prowadzonych przez wybitnych specjalistów. Prowadzi wymianę akademicką z najlepszymi międzynarodowymi uniwersytetami. Uczestniczy w pracach badawczych sieci naukowych w każdym POB. Pozyskuje środki na działalność z zewnętrznych źródeł finansowania. Dotychczasowi absolwenci realizują staże badawcze (*post-doc*) na wiodących uniwersytetach badawczych na świecie, realizują projekty naukowe i badawczo-rozwojowe w firmach z branży wysokich technologii lub współtworzą *start-upy* zmieniające rynek w branżach związanych z żywnością, biotechnologią, środowiskiem i przemysłem kosmicznym.

Cel główny: Rozwój Szkoły Doktorskiej UPWr

Priorytetowym działaniem związanym z podniesieniem jakości kształcenia młodej kadry naukowej UPWr jest rozwój Szkoły Doktorskiej (SD) w siedmiu (ośmiu) dyscyplinach z trzech dziedzin naukowych, dedykowanej doktorantom zarówno z Polski, jak i z zagranicy, odznaczającymi się wysokimi predyspozycjami do pracy naukowej przy współpracy z aktywnymi naukowo promotorami z UPWr i z zagranicznych ośrodków naukowych.

Umiejdzynarodowienie to istotny element budowania rozpoznawalności uczelni – poprzez rozpoznawalnych naukowców **OBECNI W ŚWIECIE**

Prorektor ds. umiejdzynarodowienia prof. ANNA CHEŁMOŃSKA-SOYTA, która na finiszu kadencji 2020–2024 została przewodniczącą Senatu EU GREEN, o umiejdzynarodowieniu mówi w kontekście doskonałości naukowej, rozpoznawalności i decyzyjności, łącząc te trzy elementy w jedność.

W 2022 roku Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu wszedł do sieci uniwersytetów europejskich – wraz z konsorcjum międzynarodowym EU GREEN, czyli Europejską Siecią Uniwersytetów na rzecz Zrównoważonego Wzrostu, Edukacji Włączającej i Środowiska. Oprócz UPWr tworzą ją Universidad de Extremadura z Hiszpanii (lider konsorcjum), Université d’Angers z Francji, Universidade de Évora z Portugalii, szwedzki Högskolan i Gävle, South East Technological University z Irlandii, Otto von Guericke Universität Magdeburg w Niemczech, Università degli Studi di Parma we Włoszech oraz University of Oradea z Rumunii.

Już rok później projekt EU GREEN znalazł się w raporcie „A Green Deal roadmap for universities” dotyczącym działań na rzecz Zielonego Ładu. Dokument formułujący wyzwania strategiczne dla europejskich uczelni, zawiera katalog dobrych praktyk i inicjatyw

odgrywających ważną rolę w dążeniu do Europy neutralnej dla klimatu, zrównoważonej i sprawiedliwej społecznie. Publikacja została przygotowana przez Europejskie Stowarzyszenie Uniwersytetów (EUA). Europejskie Stowarzyszenie Uniwersytetów (EUA) reprezentuje ponad 800 uniwersytetów i krajowych konferencji rektorów w 48 krajach europej-

skich – tak liczne członkostwo sprawia, że odgrywa ono kluczową rolę w procesie bolońskim i wpływa na politykę Unii Europejskiej w zakresie szkolnictwa wyższego, badań i innowacji. Powstało w 2001 roku, kiedy członkowie Stowarzyszenia Europejskich Uniwersytetów (CRE) i Konfederacji Konferencji Rektorów Unii Europejskiej zdecydowali na

MIĘDZYNARODOWO, NAUKOWO

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu to pierwsza uczelnia w Polsce, która została członkiem globalnej organizacji OGC (Open Geospatial Consortium), czuwającej nad opracowaniem i popularyzacją standardów danych przestrzennych.

OGC to światowa społeczność zaangażowana w poprawę dostępu do informacji geoprzestrzennych i informacji o lokalizacji. Ze strony internetowej można dowiedzieć się, że OGC „łączy ludzi, społeczności i technologie, aby sprostać globalnym wyzwaniom i zaspokoić codzienne potrzeby. Organizacja skupia ponad 500 firm, agencji rządowych, organizacji badawczych i uniwersytetów zjednoczonych w dążeniu do zapewnienia, aby informacje o lokalizacji były rzetelne, uczciwe, interoperacyjne i wielokrotnego użytku. Nasza społeczność tworzy bezpłatne, publicznie dostępne standardy geoprzestrzenne, które umożliwiają nowe technologie. OGC zarządza również elastycznym i opartym na współpracy procesem badawczo-rozwojowym – Programem Innowacji OGC – który przewiduje i rozwiązuje rzeczywiste wyzwania geoprzestrzenne, z jakimi mierzą się nasi członkowie”.

W 2023 roku przewodniczącą Senatu EU GREEN została wybrana prof. Anna Chełmońska-Soyta – kadencja na tym stanowisku trwa rok. Po wyborze prorektor UPWr wyjaśniała, że konsorcjum tworzą uczelnie z różnych krańców Unii Europejskiej, funkcjonujące w różnych tradycjach kulturowych, z różnymi doświadczeniami. Dla sprawnego działania potrzebna jest więc sprawna komunikacja

konferencji w Salamance o połączeniu sił i stworzeniu jednego organu przedstawicielskiego, reprezentującego uniwersytety i ich krajowe stowarzyszenia na forum europejskim. Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu do EUA dołączył w 2021 roku, razem z University North z Chorwacji, COMUE University Bourgogne Franche-Comté z Francji, IMT School for Advanced Studies Lucca z Włoch.

Profesor Anna Chełmońska-Soyta:
– Umiejdzynarodowienie to proces, który

ma kilka istotnych elementów. To na pewno doskonałość naukowa, którą budują konkretni naukowcy poprzez międzynarodowe projekty, współpracę i publikacje. Tak powstaje klucz do rozpoznawalności, która z kolei przyciąga na uczelnię ludzi z całego świata, szukających partnerów do wspólnych badań czy promotorów ich kariery naukowej. I koło się zamyka.

Strategia przyjęta przez konsorcjum EU GREEN skupia się na zrównoważonym rozwoju uniwersytetów, co ozna-

cza kluczową rolę edukacji. Konsorcjum ma charakter instytucjonalny, co z jednej strony w perspektywie ma poprawić umiejdzynarodowienie kierunków na UPWr, z drugiej zaś ma wspomagać inne aktywności akademickie, m.in. w obszarze życia studenckiego, współpracy naukowej i w obszarze B+R poprzez wspólne projekty, dzielenie dobrych praktyk i wzajemną współpracę. W przyszłości, zgodnie z ideą uniwersytetów europejskich, konsorcjum może pogłębić więzi instytucjonalne, tworząc m.in. wspólne jednostki, wzajemne udostępnianie infrastruktury czy budowania wspólnego kampusu. Projekt przyniósł UPWr dodatkowe 1 437 318 euro, a plan pracy stworzony dla sojuszu obejmuje dziewięć różnych obszarów działania, z których każdy zarządzany jest przez innego partnera.

Przyjęto strukturę pakietów roboczych (WP – *Work Package*), zarządzanych przez konsorcjantów, a każdy

STAFF ACADEMY

W 2023 na program „Staff Academy”, który ma na celu podnoszenie kompetencji zawodowych i kompetencji miękkich wszystkich grup pracowników:

- ▶ szkolenia pracowników katedr i instytutów (480 000 zł),
 - ▶ szkolenia dla pracowników Studium Języków Obcych i Nauk Humanistycznych (20 000 zł),
 - ▶ szkolenia dla pracowników Studium Wychowania Fizycznego i Sportu (8 700 zł),
 - ▶ szkolenia dla administracji centralnej i pracowników dziekanatów oraz szkolenia grupowe dla wszystkich pracowników UPWr (211 000 zł).
-

EU GREEN
9
 uczelni

24
 kampusy

158 tys.
 studentów

18 tys.
 pracowników

 ponad **80**
 partnerów stowarzyszonych

Celem konsorcjum EU GREEN jest stworzenie uniwersytetu europejskiego, a na realizację tego założenia EU GREEN otrzymało dofinansowanie z programu Erasmus+ w wysokości **14 399 995 EUR**, z czego **1 437 317 EUR** to alokacja dla UPWr. Od czasu zawiązania sojuszu, 1 stycznia 2023 r., na naszej uczelni zrealizowa-

waliśmy aż **57** mobilności do instytucji partnerskich sojuszu, z czego **24** mobilności to wyjazdy studentki w ramach realizacji Blended Intensive Programmes (BIP).

W ramach realizacji BIP-ów, w ubiegłym roku akademickim EU GREEN przygotowało ofertę **trzech** programów (byliśmy koordyna-

torem i gospodarzem **jednego** BIP-a we Wrocławiu i współkoordynatorem **dwóch** pozostałych), w bieżącym roku przygotowaliśmy dla studentów i doktorantów katalog aż **12** programów (jesteśmy koordynatorem i gospodarzem – **jednego**, gospodarzem i partnerem – **jednego** i partnerem – **dwóch**).

9 to nie tylko liczba konsorcjantów, ale także liczba obszarów roboczych, nad realizacją których czuwają poszczególne uczelnie:

- ▶ **WP1** – Innowacyjne zarządzanie i koordynacja projektu; lider – Uniwersytet w Estremadurze (Hiszpania)
- ▶ **WP2** – Model edukacyjny oparty na zrównoważonym rozwoju; lider – **Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu**
- ▶ **WP3** – Tworzenie struktury nauki opartej na badaniach poprzez klastry doskonałości; lider – Uniwersytet w Angers (Francja)

- ▶ **WP4** – Innowacyjność i przedsiębiorczość na rzecz zrównoważonego rozwoju; lider – Uniwersytet w Eworse (Portugalia)
- ▶ **WP5** – Zaangażowanie na rzecz zrównoważonych społeczeństw i gospodarek; lider – Atlantic Technological University (Irlandia)
- ▶ **WP6** – Wspieranie mobilności i współpracy międzynarodowej w zakresie edukacji na rzecz zrównoważonego

- rozwoju; lider – Uniwersytet w Parmie (Włochy)
- ▶ **WP7** – Dostępność, różnorodność i inkluzywność; lider – Uniwersytet w Oradei (Rumunia)
- ▶ **WP8** – Tworzenie zrównoważonego kampusu; lider – Uniwersytet w Gavle (Szwecja)
- ▶ **WP9** – Komunikacja, dyseminacja i oddziaływanie; lider – Uniwersytet Otto von Guericke w Magdeburgu (Niemcy)

W ramach działań badawczych, UPWr prężnie działa na rzecz **4 z 6** klastrów naukowych, czego rezultatem jest udział w **5** projektach *Seed fun-*

ding czy praca przy wspólnych wnioskach grantowych, np. nad MSCA Staff Exchange Horizon Europe Dairy GreeNoWaste czy nad HORIZON-

-CL6-2024-FARM2FORK-02-2-two stage sustainable organic food innovatin labs: reinforcing the entire value chain CooBased_OFc Project.

pakiet dodatkowo rozpisany jest na poszczególne działania. UPWr jest liderem pakietu edukacyjnego, który zakłada, że sojusz EU GREEN stworzy i wprowadzi programy nauczania rozwijające kompetencje służące realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju, a docelowo

utworzy oparte na nich wspólne kierunki studiów oraz wdroży platformę EU GREENWORK będącej repozytorium wiedzy, kontaktów i informacji wewnątrz sojuszu.

To zadania rozpisane na wiele kolejnych etapów, wymagające współpracy

wielu osób i jednostek. W roku akademickim 2023/2024 rozpoczął działalność Senat sojuszu, odbyły się spotkania Students Council i debata nad obszarami działań sojuszu z perspektywy studentów. Pozostałe organy sojuszu: Rada Rektorów i Komitet Wykonawczy kontynuowały działania od momentu rozpoczęcia projektu, tj. od stycznia 2023 r.

W 2023 roku przewodniczącą Senatu EU GREEN została wybrana prof. Anna Chełmońska-Soyta – kadencja na tym stanowisku trwa rok. Po wyborze prorektor UPWr wyjaśniała, że konsorcjum tworzą uczelnie z różnych krańców Unii Europejskiej, funkcjonujące w różnych tradycjach kulturowych, z różnymi doświadczeniami. Dla sprawnego działania potrzebna jest więc sprawna komunikacja, ale pierwsza przewodnicząca Senatu nie kryła, że celem jest też zbudowanie platformy, która będzie inicjatorem i istotnym podmiotem w dyskusji nad udziałem

MCO – MCU

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu dołączył do Magna Charta Observatory w 2021 r. jako sygnatariusz dokumentu Magna Charta Universitatum 2020. MCU w imieniu UPWr podpisała ACS 24.10.2023 w Łodzi, z okazji dorocznego spotkania członków MCO.

Magna Charta Universitatum, podpisana w 1988 roku z okazji 900-lecia Uniwersytetu w Bolonii, jest deklaracją i potwierdzeniem podstawowych zasad, które stanowią winny podstawę misji uniwersytetów. Pierwszą z tych zasad jest niezależność: badania i nauczanie muszą być – pod względem motywów ich realizacji oraz przekazywanych treści – wolne od wszelkich wpływów politycznych i uwarunkowań ekonomicznych. Zgodnie z drugą zasadą, nauczanie i badania stanowiąc powinny nierozłączną całość, angażując studentów w poszukiwanie i pogłębianie wiedzy i szerszego horyzontu poznawczego. Trzecia zasada wskazuje, że uniwersytet to miejsce swobodnego dociekania i wymiany myśli, wyróżniające się otwartością na dialog i odrzucaniem nietolerancji. Dokument ten został uaktualniony w 2020 roku, uwzględniając nowe wyzwania stojące przed szkolnictwem wyższym na świecie. W kontekście umiędzynarodowienia stanowi platformę porozumienia z partnerami na całym świecie opartą o niezbywalne prawa i wartości, których uniwersytety są strażnikami. Z drugiej strony tylko uniwersytet działający w przestrzeni międzynarodowej może je krzewić.

OPUS LAP:
prof. Tomasz HADAŚ
735 510 zł

OPUS LAP:
dr Paweł KONCZEWSKI
1 712 850 zł

SHENG:
1 670 707 zł

ENVIRE, JPI AMR:
1 080 855 zł

RAZEM: 7 975 406

MIĘDZYNARODOWE PROJEKTY NCN

2020–2024

ALPHORN:
1 176 108 zł

BETHOVEN:
MOVE'N'SENSE
412 234 zł

POLONEZ-BIS:
1 117 468 zł

JPI URBAN EUROPE CITY & CO:
69 674 zł

Liderzy EU GREEN podczas spotkania inauguracyjnego prace konsorcjum – we Wrocławiu

PROJEKTY MIĘDZYNARODOWE

Horyzont + Horyzont EUROPE

H2020	Budżet UPWr PLN
▶ BECoop	878 934
▶ EYE	488 140
▶ GROW GREEN	1 300 351
▶ RUBIZMO	334 659
▶ SynBio4Flav	2 422 757
▶ FOODSHIFT2030	661 795
▶ WATERAGRI	1 293 692
▶ GATHERS	1 744 115
▶ BEST4SOIL	346 376

HORIZON EUROPE

▶ SEASONED	3 519 166
▶ SYMBIOREM	2 063 961
▶ Foodcityboost	635 824
▶ Farmwise	2 135 447
RAZEM	17 825 218

Interreg

▶ INTERREG PL-SN „1000 lat Górnych Łużyc...”	1 288 650,00
▶ Interreg PL-SN Sieć edukacji żywieniowej...	2 112 331,53
▶ URBIO BAUHAUS	1 253 855
▶ Climate_CRICES	660 495
▶ CIRCUS	742 247
RAZEM	6 057 578,53

ERA-NET+

▶ ReDiverse	1 288 650
▶ PROWASTE	720 720
▶ LegumeGap	771 690
RAZEM	2 781 060

Digital Europe

▶ WroDigiTal	97 951
RAZEM	97 951

Inne

▶ Wzorcowca koncepcja ochrony i zarządzania krajobrazem kulturowym na Dolnym Śląsku na przykładzie Wąwozu Pecznicy pod Książem	623 235
▶ General Relativistic Effects in the orbits of Galileo Satellites	206 442
▶ Zielone Korytarze	256 000
▶ ATLAS	321 132
RAZEM	1 406 809
RAZEM	56 337 233

UPWr – LIDER PROJEKTU

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu jest liderem w międzynarodowych projektach Seasoned, SOMPACS i URBIO BAUHAUS. Projekty interdyscyplinarne realizowane na styku kilku Wiodących Zespołów Badawczych to Symbiorem, Farmwise, TWIN-Waters. Projekty realizowane w programach POLONEZ-BIS, MSCA4Ukraine czy im. Ulama to działania, dzięki którym na UPWr przyjeżdżają naukowcy z zagranicy.

WYRÓŻNIENIA I CERTYFIKATY

- ▶ Potwierdzenie najwyższych międzynarodowych standardów jakości zarządzania i utrzymanie **certyfikatu PN-EN ISO 9001:2015**
- ▶ **logo Human Resources Excellence in Research** – znak jakości w zakresie standardów prowadzenia badań naukowych i zatrudniania naukowców
- ▶ udział w **Uniwersytecie Europejskim** z sojuszem **EU GREEN**
- ▶ **298. miejsce** w obszarze *agricultural sciences*, **199. miejsce** w obszarze *food science and technology* oraz **197. miejsce** w *veterinary sciences* w **rankingu szanghajskim** w roku **2023**
- ▶ **1. miejsce** w rankingu „Perspektyw” wśród uczelni przyrodniczo-rolniczych i **30. miejsce** wśród wszystkich uczelni wyższych w kraju w roku **2023**
- ▶ kierunki o **żywności i żywieniu** oraz **weterynaria** na drugich pozycjach w swoich kategoriach, kierunek **architektura krajobrazu** na trzeciej pozycji według rankingu „Perspektyw” 2023
- ▶ kierunki **geodezja i kartografia** oraz **architektura krajobrazu** umieszczone w **pierwszej trójce najlepszych kierunków w Polsce w swoich kategoriach** według rankingu „Perspektyw” 2023
- ▶ **ocena wyróżniająca A+** w ewaluacji jednostek naukowych dla dyscypliny technologia żywności i żywienia
- ▶ **pozytywna ocena Europejskiego Stowarzyszenia Wydziałów Medycyny Weterynaryjnej (EAEVE)** dla Wydziału Medycyny Weterynaryjnej
- ▶ **Certyfikat Doskonałości Kształcenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej – Doskonały kierunek** dla kierunków weterynaria oraz technologia żywności i żywienie człowieka
- ▶ **20 kierunków studiów** pozytywnie ocenionych przez **Polską Komisję Akredytacyjną**
- ▶ uczestnictwo w konkursie **Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza**. Obecność w gronie **20 najlepszych uczelni** w kraju

EU GREEN w doskonaleniu sposobów realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju. Jak podkreślała prorektor UPWr ds. umiędzynarodowienia, szeroka reprezentacja partnerów EU GREEN w senacie wraz z instytucjonalnym umocowaniem większości członków umożliwia podejmowanie strategicznych decyzji, które mogą być w dalszej kolejności przedstawiane rektorom i społeczności akademickiej u każdego z członków konsorcjum. Działania te powinny obejmować walidację kolejnych etapów EU GREEN, nie tylko w kontekście samego projektu, ale też tempa realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju, a także podejmowaniu współczesnych wyzwań, w tym implementacji sztucznej inteligencji w dydaktyce i nauce.

Sojusz, dzięki zaangażowaniu pracowników Działu Współpracy z Zagranicą i realizacji projektu INTERACT finansowanego przez NAWA, intensywnie

wspomaga naukowców z uniwersytetów w Ukrainie, z których część jest członkami stowarzyszonymi z EU GREEN.

W maju 2023 roku rektorzy siedmiu wrocławskich uczelni podpisali umowę na utworzenie Centrum Innowacji Erasmus+ InnHUB. Głównym zadaniem centrum będzie popularyzacja i promocja oferty uczelni, inicjatywy Uniwersytetów Europejskich i mobilności edukacyjnej. Erasmus+ InnHUB to międzysektorowe centrum innowacji, które działa na rzecz europejskich programów edukacyjnych oraz popularyzacji oferty Erasmusa+. W Polsce centra funkcjonują już w Krakowie, Katowicach, Gdańsku, Poznaniu, Łodzi i w Lublinie. Ich głównym zadaniem jest współpraca z instytucjami – w szczególności uczelniami, jednostkami samorządu terytorialnego, ośrodkami kształcenia zawodowego, szkołami oraz podmiotami gospodarczym. •

RANKING SZANGHAJSKI

SHANGHAI RANKING

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu bierze udział w zestawieniu GRAS, czyli Global Ranking of Academic Subjects rankingu szanghajskiego. Ranking ten wykorzystuje szereg obiektywnych wskaźników akademickich i danych stron trzecich do pomiaru wyników światowych uniwersytetów w poszczególnych dziedzinach, w tym

wyników badań (Q1), wpływu badań (CNCI), współpracy międzynarodowej (IC), jakości badań (Top) i międzynarodowych nagród akademickich (Award). W zestawieniu bierze udział każdego roku niemal 2000 uczelni z całego świata.

SHANGHAI RANKING	Food Science & Technology		Veterinary Sciences		Agricultural Sciences	
	świat	Polska	świat	Polska	świat	Polska
2021						
	174	2	287	3	-	-
2022						
	143	1	228	4	-	-
2023						
	199	1	197	3	298	6

QS BY SUBJECT

W rankingu QS by subject UPWr pojawia się od 2023 roku w dyscyplinie Agriculture & Forestry. Zestawienie uwzględnia wskaźniki bibliometryczne artykułów publikowanych w czasopiśmie, z takimi kategoriami jak: rolnictwo i leśnictwo, technologia żywności, zootechnika, entomologia, ogrodnictwo, nauki o glebie oraz o roślinach. W oparciu o te kategorie czasopism kwalifikowane są publikacje naukowców uczelni oraz wyliczane wskaźniki dla tych publikacji: *citations per paper* (średnia liczba cytowań przypadająca na publikację w tej dyscyplinie rankingowej), wskaźnik Hirscha i wskaźnik International Research Network (sprawdzający stopień dywersyfikacji umiędzynarodowienia; liczba krajów, z którymi współpracujemy dzielona przez liczbę autorów międzynarodowych).

QS WUR BY SUBJECT	Agriculture & Forestry	
	świat	Polska
2023		
	351-400	5
2024		
	351-400	5

QS WORLD UNIVERSITY RANKINGS SUSTAINABILITY

W tym rankingu kładzie się nacisk na metody działania, jakie podejmują uczelnie, stawiając czoła największym światowym problemom w zakresie ochrony środowiska, wpływu społecznego i zarządzania. Ranking obejmuje obecnie trzy kategorie: wpływ na środowisko, wpływ społeczny i zarządzanie. Instytucje mogą być oceniane osobno w każdej z tych kategorii, we wszystkich trzech z nich oraz ogólnie.

QS WUR SUSTAINABILITY	overall		Environmental Impact		Social Impact		Governance	
	świat	Polska	świat	Polska	świat	Polska	świat	Polska
2023								
	699	6	86	6	101-200	12	101-200	2

THE WUR BY SUBJECT

Zestawienie, w którym UPWr pojawia się od 2020 roku, to jeden z największych międzynarodowych rankingów. Ogólna metodologia jest skalibrowana dla każdego przedmiotu, z wagami zmienionymi w celu dostosowania do każdej dyscypliny. Wskaźniki dla każdego z przedmiotów to:

- ▶ nauczanie: środowisko uczenia się (*teaching*),
- ▶ środowisko badawcze: wielkość, dochód i reputacja (*research environment*),
- ▶ jakość badań: siła i wpływ (*research quality*),
- ▶ perspektywy międzynarodowe: pracownicy, studenci i badania naukowe (*international outlook*),
- ▶ przemysł: przychody i patenty (*industry*).

UPWr z roku na rok zajmuje coraz wyższe pozycje w dyscyplinach wiodących na uczelni.

THE WUR BY SUBJECT	overall		Life Sciences		Engineering & Technology		Physical Sciences		Social Sciences	
	świat	Polska	świat	Polska	świat	Polska	świat	Polska	świat	Polska
2021										
1201+	19	801+	11	–	–	–	–	–	–	–
2022										
1477	19	924	13	1076	11	1038	11	624	2	
2023										
1492	26	996	16	1396	16	1358	16	797	6	

THE IMPACT

The Impact Rankings jest publikowanym od 2019 roku zestawieniem najlepszych uczelni na świecie prowadzących badania, kształcących czy działających w jakikolwiek inny sposób na rzecz szeroko pojętego zrównoważonego rozwoju. Kategorie w rankingu są oparte na 17 Celach Zrównoważonego Rozwoju, ogłoszonych przez ONZ w 2015 roku. W ramach zestawienia publikowanych jest 17 odrębnych klasyfikacji oraz jedna zbiorcza z ogólnym wynikiem.

THE IMPACT	overall		 Cel 2. Zero głodu		 Cel 8. Wzrost gospodarczy i godna praca		 Cel 11. Zrównoważone miasta i regiony		 Cel 15. Życie na lądzie		 Cel 17. Partnerstwa na rzecz celów	
	świat	Polska	świat	Polska	świat	Polska	świat	Polska	świat	Polska	świat	Polska
2021												
UPWr nieobecny w rankingu												
2022												
801–1000	5–10	101–200	1	–	–	401–600	4	101–200	1–2	601–800	5–7	
2023												
601–800	2–7	86	1	101–200	1–3	101–200	1–3	201–300	1–2	601–800	4–13	

CWTS LEIDEN

To jeden z rankingów wśród zestawień opartych w całości na danych bibliometrycznych (baza Web of science) z uwzględnieniem dyscyplin naukowych, wśród których są nauki medyczne i biomedyczne, nauki przyrodnicze i o życiu na Ziemi, matematyka i informatyka, fizyka i inżynieria, a także nauki społeczne i humanistyczne. Ranking opiera się na publikacjach z trzech lat poprzedzających zestawienie.

Ponadto, ranking wyróżnia cztery kategorie:

- ▶ wpływ naukowy (*scientific impact*),
- ▶ współpracę (*collaboration*),
- ▶ otwarty dostęp do publikacji (*open access*),
- ▶ płeć autorów (*gender*).

PERSPEKTYWY

Ranking Uczelni Akademickich „Perspektywy” obejmuje polskie uczelnie akademickie (publiczne oraz niepubliczne), które posiadają uprawnienia do nadawania stopnia doktora w co najmniej jednej dyscyplinie naukowej oraz posiadają minimum 200 studentów studiów stacjonarnych. W rankingu uwzględniane są uczelnie, które mają przynajmniej dwa roczniki absolwentów. Zestawienie opiera się na ośmiu kryteriach, jakimi są: prestiż, absolwenci na rynku pracy, potencjał naukowy uczelni, innowacyjność, efektywność naukowa i warunki kształcenia, umiędzynarodowienie oraz publikacje.

Ranking Kierunków Studiów to zestawienie najpopularniejszych kierunków polskich uczelni akademickich w 9 dziedzinach obejmujących nauki: humanistyczne, społeczne, ekonomiczne, ścisłe, przyrodnicze, techniczne, medyczne i o zdrowiu, a także rolnicze, leśne i weterynaryjne.

PERSPEKTYWY	overall	uczelnie przyrodnicze	prestiż akademicki	absolwent na rynku pracy	innowacyjność	potencjał naukowy	efektywność naukowa	warunki kształcenia	umiędzynarodowienie	publikacje	
	2021										
	25	1	19	–	8	7	10	35	–	–	
	2022										
	25	1	24	–	11	7	14	34	–	32	
2023											
30	1	26	–	12	31	24	28	24	27		

PERSPEKTYWY – RANKING KIERUNKÓW STUDIÓW	biologia	ochrona środowiska	architektura krajobrazu	kierunki rolnicze i leśne	kierunki o żywieniu i żywności	weterynaria	zoo-technika	gospodarka przestrzenna	biotechnologia	geodezja i kartografia	inżynieria środowiska	ogrodnictwo	
	2021												
	7	17	5	5	1	2	3	11	3	2	12	–	
	2022												
	8	13	4	5	2	2	3	11	6	3	11	4	
2023													
10	11	3	5	2	2	5	10	6	3	11	4		

Co łączy pszczeli ogród,
strefę chilloutu, świeże warzywa
ze stacji badawczych UPWr
i podcasty „Mamy zielone pojęcie”

UCZELNIA ODPOWIEDZIALNA SPOŁĘCZNIE

Podcasty promujące naukę i naukowców z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu pod hasłem „Mamy zielone pojęcie”, budżet partycypacyjny czy Rolnictwo Wspierane Społecznie to inicjatywy, które w kadencji 2020–2024 wpisały się w strategię uczelni odpowiedzialnej społecznie. Ale ostatnie cztery lata to nie tylko zaplanowane strategicznie działania. To także zaangażowanie w pomoc dla Ukrainy po wybuchu pełnoskalowej wojny w lutym 2022 roku.

Każda z trzech nowych inicjatyw, podejmowanych na UPWr, odwołuje się do szeroko rozumianej społecznej odpowiedzialności uczelni. „Misją nowoczesnych uczelni jest nie tylko edukowanie kadr dla nowoczesnej gospodarki: pracowników, menadżerów czy pracodawców, ale przede wszystkim rozwijanie uczelni jako ośrodka kształtowania wartości, postaw społecznych i obywatelskich oraz kreowania nowych idei” – napisała DOMINIKA WIERZBOWSKA, członkini Zespołu ds. Zrównoważonego Rozwoju i Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju, współautorka

opracowania przygotowanego wspólnie z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a dotyczącego społecznej odpowiedzialności uczelni. Deklaracja SUO to bowiem wspólne dzieło dwóch ministerstw, zainicjowane w 2017 roku – wtedy podpisały ją 23 uczelnie. We wrześniu 2019 roku podczas Kongresu Społecznej Odpowiedzialności Nauki w Krakowie dołączyło do niej 58 kolejnych, w tym Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu.

Deklaracja akcentuje szczególne miejsce środowiska akademickiego w szeroko rozumianym życiu społecznym. Dwanaście punktów dotyczy między innymi

kształtowania społecznych i obywatelskich postaw przyszłych elit, upowszechniania idei równości, różnorodności i tolerancji, poszerzania programów nauczania o zagadnienia z zakresu etyki i społecznej odpowiedzialności biznesu, zrównoważonego rozwoju i innowacji społecznych. Dwanaście punktów deklaracji to dwanaście zasad, dotyczących różnych aspektów funkcjonowania uczelni, działalności dydaktycznej, naukowej, organizacji wewnętrznej czy dialogu z interesariuszami. W ramach każdej z zasad sformułowano oczekiwania wobec uczelni – sygnatariuszy do rozwijania danego obszaru jej funkcjonowania

300 tys. złotych
na inwestycje w ramach BP

3 edycje budżetu

23 inicjatywy

6 zwycięskich projektów

BUDŻET PARTYCYPACYJNY UPWr

w duchu poszanowania środowiska i solidarności społecznej. Podjęte na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu w kadencji 2020–2024 inicjatywy nie tylko wpisują się w cele ujęte w deklaracji, ale też, angażując społeczność akademicką, budują nowoczesną wspólnotę. W ten kontekst wpisuje się zaangażowanie – tak uczelni, jak i poszczególnych jednostek i pracowników w pomoc Ukrainie po zaatakowaniu jej przez Rosję w lutym 2022 roku.

BUDŻET PARTYCYPACYJNY: NOWE INWESTYCJE NA UPWr

Budżety obywatelskie, partycypacyjne czy pracownicze to demokratyczny proces dyskusji i podejmowania decyzji, w którym mieszkańcy gminy lub miasta decydują o tym, w jaki sposób

wydawać część środków z samorządowego budżetu. Po tę ideę sięgnęły uczelnie, również nasza. Z sukcesem. W trzech edycjach Budżetu Partycypacyjnego UPWr zgłoszono aż 23 inicjatywy i zrealizowano sześć inwestycji.

Budżet Partycypacyjny na UPWr powstał w 2022 roku jako inicjatywa zespołu ds. społecznej odpowiedzialności w celu wzmocnienia poczucia wspólnoty wszystkich osób zaangażowanych w życie uczelni oraz promowanie innowacyjnych i przedsiębiorczych rozwiązań, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Ustalono, że na realizację budżetowych inwestycji uczelnia przeznaczy 100 tys. zł. Po połowie na projekty pracownicze oraz na projekty studenckie. Do pierwszej edycji budżetu zakwali-

fikowano siedem projektów: trzy studenckie i cztery pracownicze.

W grupie projektów studenckich najwięcej głosów oddano na projekt „Bee & Chill Patio na terenie Biblioteki Głównej”. Wśród projektów pracowniczych bezkonkurencyjny okazał się pomysł pracowników Instytutu Gospodarki Przestrzennej: „Bee friendly! Ogród sprzyjający owadom oraz ptakom na parkingu przy budynku Geo-Info-Hydro”.

W tym pierwszym głosowaniu wzięło udział 1099 osób (543 pracowników i 556 studentów).

W związku z tym, że pierwszy budżet to wygrana projektów dotyczących przestrzeni na kampusie Grunwaldkim, w 2023 roku komisja postawiła na kampus Biskupin.

Spśród pięciu zgłoszonych projektów do realizacji wybrano dwa: „Strefa work & chillout – kampus Biskupin” – jako inicjatywę studencką oraz „Bee-therapy garden. Apiterapia i wypoczynek na kampusie Biskupin” (projekt pracowników). W głosowaniu wzięło udział 1285 osób (436 pracowników i 849 studentów). To o 17 proc. więcej niż w pierwszej edycji tej obywatelskiej inicjatywy.

Rok 2024 to rekordowa liczba zgłoszonych projektów – 11 (pięć studenckich i sześć pracowniczych). Wygrały: „Laboratorium Nowoczesnej Dydaktyki SALA 2.21” (wyposażenia i aranżację przestrzeni, sala dydaktyczna 2.21H w budynku GIH) – jako inicjatywa pracowników oraz „Szkłarnia – Chill & Study” – wspólna przestrzeń do nauki i odpoczynku na kampusie Biskupin.

RWS: ZDROWO, LOKALNIE, SEZONOWO

W 2022 roku uruchomiono na UPWr pilotażowy sezon Rolnictwa Wspieranego Społecznie (RWS). Ponad setka

pracowników uczelni co tydzień otrzymywała skrzynkę świeżych warzyw i owoców ze stacji badawczych UPWr w Samotworze i Psarach. Inicjatywa okazała się dużym sukcesem, dlatego w 2023 roku liczbę przygotowywanych co tydzień paczek zwiększono do 150.

Rolnictwo Wspierane Społecznie (RWS) to rodzaj wspólnego, odpowiedzialnego, zrównoważonego sposobu produkowania żywności na terenach podmiejskich. Stworzenie społeczności konsumenckiej dla krótkiego łańcucha dostaw żywności to inicjatywa pracowników Instytutu Gospodarki Przemysłowej zaangażowanych w projekt Horyzont 2020 FoodSHIFT2030 oraz Katedry Ogrodnictwa.

Pomysł na skrzynki dla UPWr narodził się z potrzeby podniesienia poziomu samowystarczalności żywnościowej pracowników uczelni, zagospodarowania i wykorzystania możliwości produkcyjnych stacji badawczych w Psarach i Samotworze oraz uwrażliwienia na sezonowość produkcji żywności. W skrzynkach można znaleźć

bowiem produkty sezonowe, zależne od pory roku i pogody, wyprodukowane zgodnie z zasadami zrównoważonego ogrodnictwa, bez zbędnej chemii, z uwagą przykładaną do minimalizacji zużycia energii i produkcji odpadów.

– Pierwszy sezon RWS to był pilotaż, zarówno dla nas, jak i dla odbiorców paczek – wspomina dr MARTA CZAPLIĆKA, kierownik Katedry Ogrodnictwa UPWr. Tłumaczy, że jednym z problemów, jaki się pojawił, było przyzwyczajenie klientów, że w RWS ogromną rolę odgrywa pogoda, na którą pracownicy stacji wpływu nie mają.

Chłodna wiosna 2022 sprawiła, że np. nie wszystkie warzywa były gotowe do zbioru wtedy, kiedy zaplanowano, jak w przypadku rzodkiewki, której dostawa była opóźniona o tydzień.

– Dlatego skrzynki z nowalijkami były objętościowo mniejsze niż te zaplanowane na później, gdy sezon w pełni i pojawiają się w nich owoce – dodaje MAGDALENA ROWIŃSKA z Katedry Ogrodnictwa i podkreśla: – Cieszą nas pozytywne komentarze i opinie, że warzywa

150 paczek tygodniowo przygotowują pracownicy Katedry Ogrodnictwa

70 produktów trafiło do paczek w ostatniej edycji

– były to warzywa i owoce, zioła, grzyby, kiszonki, soki

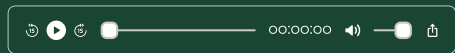
ROLNICTWO WSPIERANE SPOŁĘCZNIE (RWS)

mamy zielone pojęcie

#UPWr

- GLOBALNE PROBLEMY
- LOKALNE ROZWIĄZANIA
- PYTANIA I ODPOWIEDZI

podcasty.upwr.edu.pl

Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Wrocławia i **MAGDALENA FAST** z Dolnośląskiej Izby Aptekarskiej.

Trzy z podcastów nagrano w języku angielskim. Inicjatywa okazała się dużym sukcesem. Od 2022 roku podcasty zostały odsłuchane ponad 110 tysięcy razy. Liczba pobrań ze strony speaker.com wyniosła ponad 9500.

Daje to nam wysoką pozycję w obszarze tematycznym „promocja nauki”, stawiając UPWr w jednym rzędzie z największymi uniwersytetami w Polsce.

Do tej pory nagrano 30 podcastów, kolejne są w planach.

smakują. Wszystkie przekazywane są zespołowi RWS, który cały czas dba o to, aby zawartości skrzynek były pyszne, różnorodne i świeże, często zbierane z samego rana przed dostawą.

W rezultacie w skrzynkach, przez cały sezon, pojawia się ponad 70 produktów. Są to zarówno warzywa i owoce, jak i zioła, grzyby oraz kiszonki i soki.

PODCASTY: NAUKOWA WIEDZA DLA WSZYSTKICH

Jesienią 2022 roku UPWr uruchomiło nową inicjatywę – podcast „Mamy zielone pojęcie”.

Idea podcastów wynikała nie tylko z potrzeby prezentowania aktualnego stanu wiedzy naukowej, ale przede wszystkim z konieczności dotarcia z nią do szerokiego grona odbiorców. Dyskusje o tym, czy i jak, jako społeczeństwo, jesteśmy podatni na oddziaływanie niesprawdzonych informacji, przedkładając je nad naukowo potwierdzone fakty, stała się punktem wyjścia do stworzenia podcastów, w których naukowcy z Uni-

wersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, badacze z dorobkiem, ogromną wiedzą, a przede wszystkim świadomości konieczności dzielenia się nią, rozmawiają, wyjaśniają i rysują nowe perspektywy konkretnych tematów. A tych poruszano w podcastach wiele: suszę, lodowce, zdrowe żywienie, suplementy diety, behawior zwierząt, czy znaczenie owadów (również w kuchni). Dyskutowano o patodevelopeperce, zielonych dachach, parkach narodowych, bezpieczeństwie energetycznym, granicach nauki i granicach wszechświata. Mówiono o smogu, roli miasta w życiu człowieka, o tym, co można wyczytać z kości, i dlaczego świat grzybów jest tak fascynujący.

Do ostatniej serii podcastów zaprosiliśmy, poza naszymi naukowcami, również ekspertów z zewnątrz. Swoją wiedzą i doświadczeniem dzielili się z nami m.in. prof. **STAWOMIR TUŁACZYK** – geomorfolog, glaciolog i geograf z University of California, prof. **MONIKA MICHALCZUK** z Katedry Hodowli Zwierząt Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, **BARTŁOMIEJ ŚWIERCZEWSKI**, dyrektor

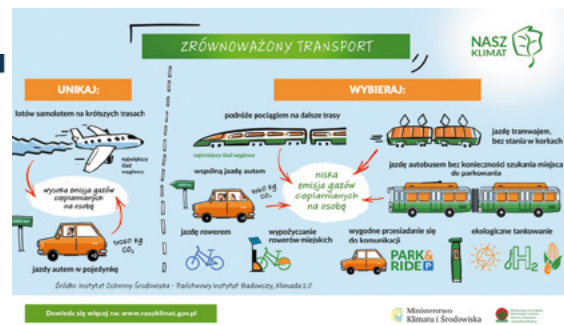
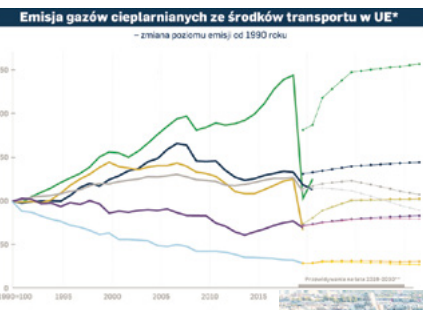
RACE TO ZERO: NIE TYLKO ROWERY I PANELE

W 2023 roku trzy polskie uczelnie dołączyły do globalnej kampanii Race to Zero, której celem jest gospodarka zero-emisyjna. Był to Uniwersytet Warszawski, Politechnika Łódzka oraz Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu.

Kampania „Race to Zero for Universities and Colleges” jest realizowana we współpracy z EAUC (the Alliance for Sustainability Leadership in Education), Second Nature i Programem Środowiskowym ONZ (UN Environment).

Jednym z podstawowych warunków uczestnictwa jest zdiagnozowanie sytuacji w angażujących się w nią podmiotach oraz opracowanie na podstawie tej diagnozy planu podejmowanych działań.

– Dlatego też na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu trwa iden-

Strefa Czystego Transportu we Wrocławiu
- trzy warianty

Wariant minimalny	Wariant zrównoważony	Wariant maksymalny
Obszar SCT		
ścisłe centrum	centrum, ale także osiedla o typowej zabudowie kameralnej kamienic	centrum, osiedla śródmiejskie oraz zabudowa typowo mieszkaniowa
zakładane 0,6% powierzchni Wrocławia	ok. 6% powierzchni Wrocławia	ponad 16% powierzchni Wrocławia
Kto wyjedzie do SCT		
30 lat (EURO 3) dla samochodów benzynowych oraz 25 lat (EURO 3) dla diesli	25 lat (EURO 3) dla silników benzynowych i 20 lat (EURO 4) dla diesli	20 lat (EURO 4) dla silników benzynowych i 15 lat (EURO 5) dla diesli

tyfikacja i inwentaryzacja elementów funkcjonowania jednostek uczelni pod kątem ich wpływu na emisję gazów cieplarnianych, a więc dwutlenku węgla i metanu. To będzie podstawą do opracowania bilansu, w oparciu o który powstanie plan działań mający doprowadzić do stopniowego ograniczania emisji tych gazów – mówi dr **PAWEŁ SZYSZKOWSKI** z Centrum Badawczo-Rozwojowego UPWr i przypomina, że uczelnia już od dłuższego czasu stawia na „zieloną” energię, realizując tym samym cele wyznaczone w kampanii Race to Zero.

– To przede wszystkim konsekwentnie montowane na naszych budynkach panele fotowoltaiczne. Sztandarowym przykładem może być tu nasza pływalnia, ale działań zmierzających do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych jest więcej i są w zasięgu każdego z nas – podkreśla dr Szyszkowski i od razu wylicza zalecenia i rekomendacje: – To chociażby promocja, zarówno wśród pracowników, jak i studentów, publicznego transportu i rowerów, a co za tym idzie zwiększenie na terenie uczelni miejsc bezpiecznego parkowania rowerów i hulajnóg.

W ramach Race to Zero planuje się też ograniczanie wyjazdów służbowych na rzecz spotkań on-line (podróże tylko w uzasadnionych przypadkach i przedkładanie transportu lądowego, zwłaszcza kolejowego nad lotniczy). To również modernizacja uczelnianej bazy transportowej na rzecz pojazdów przyjaznych środowisku oraz działania z zakresu optymalizacji wykorzystania komputerów, drukarek itp. sprzętu. To również zwiększenie liczby badań i wdrożeń mających na celu ochronę klimatu i prze-

ciwdziaływanie negatywnym skutkom jego zmian.

POMOC DLA UKRAINY – ZDANY EGZAMIN Z CZŁOWIECZEŃSTWA

Kiedy w 2022 roku Rosja zaatakowała Ukrainę, wszyscy stanęliśmy w obliczu nowych wyzwań. Tym wyzwaniom bez wątpienia sprostała społeczność UPWr zaangażowana w pomoc ukraińskim uchodźcom i to w różnych wymiarach.

Władze Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu natychmiast po wybuchu wojny zdecydowały o udostępnieniu miejsc w akademikach, ale też i w kompleksie na Pawłowicach. Domy Studenckie Labirynt, Centaur, Talizman, Raj, Centrum Edukacyjno-Rozwojowe Pałac Wrocław na Pawłowicach – tutaj schronienie znalazły 104 osoby.

Do wolontariatu zgłosiło się 164 studentów i pracowników UPWr. Wolontariusze pracowali przy organizacji zbiórek żywności i jej rozdziale wśród potrzebujących, wsparciu logistycznym transportu, czyli mówiąc wprost – zbierali, układali, nosili, informowali. Ale też tłumaczyli dokumenty na język ukraiński i polski, pomagali w załatwianiu spraw urzędowych.

W największym w mieście punkcie recepcyjnym na Dworcu Głównym PKP, gdzie w pierwszych dniach wojny w ciągu doby docierało nawet 7 tysięcy uchodźców, merytorycznym wsparciem służy-

li specjaliści z naszej weterynarii, którzy badali zwierzęta docierające do Polski razem ze swoimi właścicielami, zaopatrywali je w karmę, smycze i leki.

Na uczelni prowadzono zbiórki odzieży, jedzenia i pieniędzy, które połączono z charytatywnymi występami. Zorganizowano transporty z lekami i medycznym sprzętem dla ludzi, ale też i dla ukraińskiej służby weterynaryjnej, czyli psów poszukujących min i materiałów wybuchowych, do których dotarły specjalne skarpetki chroniące łapy przed poranieniem w czasie przeszukiwania ruin domów po bombardowaniach.

Szerokim echem w całej Polsce odbiła się zbiórka nasion warzyw do uprawy w przydomowych ogródkach, które zostały przetransportowane do Ukrainy i przekazane osobom starszym, które mimo wojny zostały w swoich domach. Paczki z nasionami na UPWr trafiały z całego kraju, tym bardziej że akcja nagłośniona medialnie trwała dwa miesiące.

Lista działań, w które zaangażowali się pracownicy Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu jest długa, tym bardziej, że niezależnie od pomocy organizowanej formalnie, wielu z nich działało na własną rękę, przyjmując pod swój dach uchodźców, dyżurując na dworcu, pomagając w punktach, w których miasto Wrocław i organizacje pozarządowe prowadziły m.in. wydawanie żywności, środków czystości, ubrań. •

Nowe jednostki, systemowe wsparcie dydaktyków i studentów – pion prorektora ds. studenckich i edukacji w kadencji 2020–2024

NIEOCZEKIWANIE, NOWOCZEŚNIE

Kadencja 2020–2024 była czasem dużych wyzwań i trudnych decyzji, ale także okresem dużych zmian w całym pionie prorektora ds. studenckich i edukacji. Sytuacja spowodowana pandemią COVID-19 wymagała kreatywnego myślenia, sporych nakładów pracy oraz wprowadzenia niestandardowych na tamten czas rozwiązań.

– Oczywiście okres kadencji to także sporo inicjatyw, przedsięwzięć niezwiązanych z pandemią, o czym świadczą przeobrażenia w kierowanym przeze mnie obszarze w ciągu ostatnich 24 miesięcy. Oprócz wielu aktywności, projektów, zmian zarządzeń, zupełnie nowych rozwiązań, największą satysfakcję mam z tego, jak sprawdzili się moi dyrektorzy, jak się rozwinęli, jak wyglądają ich jednostki. W zdecydowanej większości ten bilans jest dodatni i towarzyszy mi duża satysfakcja, która zostanie ze mną do końca pracy na UPWr. Jak powiedziałem, to gotowi, samodzielni liderzy o wysokich i rzadkich na rynku, nie tylko edukacyjnym, kompetencjach – mówi prof. DAMIAN KNECHT, prorek-

tor ds. studenckich i edukacji w kadencji 2020–2024.

POMYSŁ NA REKRUTACJĘ

Proces rekrutacyjny usprawniono, wdrażając zmiany do systemu IRK, w tym mikropłatności – narzędzie oczekiwane przez kandydatów, zmniejszające koszty i usprawniające obsługę procesu. W związku z pandemią COVID-19 wypracowano metodę wydawania i dostarczania decyzji o przyjęciu i nie przyjęciu oraz skierowań do lekarza medycyny pracy w formie elektronicznej. Biuro Rekrutacji otrzymało nową, reprezentacyjną siedzibę, dostępną dla kandydatów i zlokalizowaną w jednym miejscu z komisją rekrutacyjną. Podczas kadencji

2020–2024 uruchomiono nowe kierunki studiów, takie jak Food Technology (projekt w programie Katamaran), Bioeconomy, Adaptacje do zmiany klimatu oraz Dietetyka. Wprowadzona została nowa strona rekrutacyjna, a przeprowadzony po trzech latach audyt SEO pozwolił na optymalizację i prowadzenie skuteczniejszych kampanii reklamowych kierowanych na stronę. W mijającej kadencji przeprowadzono po raz pierwszy przetarg na wybór agencji rekrutacyjnych, które rekrutują z wybranych rynków zagranicznych. Dzięki temu liczba kandydatów na English Division w tej kadencji wzrosła o 300 proc., co pozwala na rekrutację projakościową. Ważnym wydarzeniem było również

– Oprócz wielu aktywności, projektów, zmian zarządzeń, zupełnie nowych rozwiązań, największą satysfakcją mam z tego, jak sprawdzili się moi dyrektorzy, jak się rozwinęli, jak wyglądają ich jednostki. To gotowi, samodzielni liderzy o wysokich i rzadkich na rynku, nie tylko edukacyjnym, kompetencjach – mówi prof. Damian Knecht, prorektor ds. studenckich i edukacji w kadencji 2020–2024

dla wszystkich”. Udało się zwiększyć dostępność architektoniczną budynków poprzez m.in. montaż windy, znaczników nawigacyjnych dla osób niewidomych czy pętli indukcyjnych dla osób niedosłyszących. Zwiększyła się także dostępność technologii wspierających, a także procedur i regulaminów obowiązujących na UPWr. Znacząco podniosła się też wśród kadry dydaktycznej i administracyjnej świadomość wyzwań i ograniczeń, jakie niesie ze sobą niepełnosprawność. Dzięki temu UPWr stało się uczelnią otwartą i dostępną dla wszystkich, i pracujemy dalej, widząc jak świat zmienia się i z nim nasi interesariusze.

CENTRUM SPRAW STUDENCKICH

W 2020 roku z przekształcenia dwóch działów powstało Centrum Spraw Studenckich. Pandemia spowodowała, że na początku kadencji zajmowało się opracowaniem wewnętrznych procedur służących zapewnieniu bezpiecznych warunków kształcenia oraz zapobieganiu masowym zakażeniom wirusem COVID-19: pracownicy Centrum opracowali, wdrożyli i koordynowali procedurę działań związanych ze zgłaszaniem zachorowań i podejrzeń zachorowań na COVID-19 u studentów oraz mieszkańców domów studenckich do Ministerstwa Edukacji i Nauki.

W mijającej kadencji za pośrednictwem CSS dofinansowane zostało 20 wniosków złożonych przez Wiodące Zespoły Dydaktyczne z wydziałów UPWr. Pozyskano i zrealizowano projekty finansowane ze środków Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA), a także współtworzono projekt o charakterze dydaktycznym w ramach konkursu FERS. W związku z otrzymaniem przez UPWr środków na zorganizowanie dodatkowych zajęć mających na celu wyrównanie poziomu wiedzy studentów przyjętych na pierwszy rok, opracowano koncepcję

uruchomienie Welcome Point, z siedzibą w Biurze Rekrutacji – dyrektor PAULINA BOROŃ-KACPEREK to już rozpoznawalna postać w kraju w tym obszarze.

CENTRUM WSPARCIA I DOSTĘPNOŚCI

Centrum Wsparcia i Dostępności powstało w kwietniu 2021 roku – jako odpowiedź na potrzeby całej społeczności akademickiej, której sprostała dyrektor PATRYCJA KRZEMIENIEC z zespołem. Pogłębiający się kryzys zdrowia psychicznego w społeczeństwie po pandemii COVID-19 spowodował, że konieczne okazało się zapewnienie

wsparcia psychologicznego studentom, doktorantom i pracownikom bezpośrednio na uczelni. Dzięki wprowadzeniu takiego rozwiązania w ciągu 3 lat ponad 400 osób otrzymało pomoc psychologiczną, a liczba ta sukcesywnie się zwiększa. Prowadzone są także warsztaty psychoedukacyjne, na których studenci uczą się m.in. jak dbać o zdrowie psychiczne i jak radzić sobie ze stresem. Dzięki funkcjonowaniu Centrum, uczelnia podejmuje szereg działań zwiększających dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami, m.in. poprzez realizację projektu POWER pn. „Uniwersytet Przyrodniczy dostępny

organizacji kursów wyrównawczych, harmonogram, akcję informacyjną, zapisy i przygotowano USOS do realizacji i rozliczenia przedsięwzięcia. Udoskonalono obsługę administracyjną studentów i warunki odbywania studiów, w szczególności wprowadzono elektroniczny obieg dokumentów studenckich w USOS. Wdrożono obieg i obsługę wniosków o stypendium rektora w USOS oraz ukończono obieg i obsługę wniosków o stypendium socjalne i dla osób niepełnosprawnych. Opracowano wzory druków i słowniki w USOS. Uruchomiono także mikropłatności, które umożliwiły wykonywanie opłat na dedykowane poszczególnym studentom konta, co wpłynęło na usprawnienie dokonywanych rozliczeń.

OTWARTY UNIWERSYTET TRZECIEGO WIEKU

Wyzwaniem dla UPWr było znalezienie rozwiązań do sprawnego prowadzenia zajęć na Otwartym Uniwersytecie Trzeciego Wieku. Brak możliwości prowadzenia zajęć stacjonarnych w czasie pandemii w przypadku osób starszych, które znalazły się w grupie wysokiego ryzyka, oznaczał brak jakiegokolwiek aktywności. Beneficjentami oferty Otwartego UTW są głównie osoby po 60. roku życia, z różnymi ograniczeniami i nie było możliwości zastosowania zdalnego trybu realizacji zajęć we wszystkich sekcjach zajęciowych – wynikało to z ogólnej niechęci osób starszych do uczestniczenia w zajęciach on-line,

Otwarty Uniwersytet Trzeciego Wieku świętował w 2023 roku 15 lat istnienia

braku umiejętności, czy też ograniczeń sprzętowych. Obecnie OUTW to ponad 350 aktywnych słuchaczy, kilku z nich uczestniczy w zajęciach od samego początku działalności, czyli już od 15 lat.

– Nabór przeprowadzony w roku 2021 pokazał również, że osoby starsze bardzo potrzebują uczestnictwa w działaniach dostosowanych do ich potrzeb, a także budowania sieci społecznych, nie mogą czuć się wykluczone i ograniczane. Otwarty UTW idealnie wpisuje się w ideę krzewienia działań prowadzonych na rzecz dolnośląskich seniorów, co świetnie rozumie dyrektor

prof. ZBIGNIEW DOBRZAŃSKI – mówi prof. Damian Knecht, prorektor ds. studenckich i edukacji w kadencji 2020–2024.

WYCHOWANIE FIZYCZNE I JĘZYKI OBCE

Podczas trwającej kadencji udało się znacząco obniżyć koszty eksploatacyjne Hali Wielofunkcyjnej UPWr. Doposażamy Studium Wychowania Fizycznego i Sportu w sprzęt do ćwiczeń, co pozwoliło na podniesienie standardu i urozmaicenie prowadzonych zajęć. Do oferty SWFiS wprowadzone zostały nowe kursy, umożliwiając studentom wybór preferowanej aktywności. Zwiększona została również oferta zajęć sportowych i konsultacji dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Studium języków obcych, by uatrakcyjnić i uczynić bardziej efektywnym proces uczenia się, wykorzystuje nowe technologie – podczas zajęć używane są m.in. interaktywne podręczniki w wersji elektronicznej i aplikacje, np. Kahoot i Quizlet. Studenci są zachęceni do samodzielnej pracy w czasie dla nich odpowiednim (umożliwiamy elastyczne podejście do nauki), dzięki udostępnionym opcjom. Mają dostęp do aplikacji LinguaTV (różne języki), dodatkowych lekcji na platformie Moodle oraz zadań na Google Classroom.

– W letnim semestrze roku akademickiego 2023/2024 idziemy krok dalej i w przypadku języka angielskiego

W pandemii obrony prac licencjackich i magisterskich odbywały się on-line

Studenci uczestniczący w zajęciach Studium Języków Obcych i Nauk Humanistycznych

wprowadzamy podręcznik z obowiązkowym komponentem on-line – podkreśla prorektor Damian Knecht.

DLA DYDAKTYKI

Podczas obecnej kadencji Centrum Zasobów i Wsparcia Dydaktyki skupiło sobie istniejące i współpracujące ze sobą mniejsze jednostki. Dyrektor **PAWEŁ TYMKÓW** zaproponował nową strukturę Centrum, którą stanowią sekcje działające w obszarach: kształcenia ustawicznego, kształcenia na odległość, wydawniczym, digitalizacji, wsparcia projektowego i pomocy dydaktycznych. Ważnym aspektem działalności Centrum jest modernizacja systemów informatycznych, sal i infrastruktury dydaktycznej, umożliwiającą wykorzystywanie przez kadre akademicką nowych technologii, multimediów, a także np. prowadzenie zajęć w systemie hybrydowym.

– Gdyby spośród całej gamy, wskazać tylko kilka szczegółowych osiągnięć Centrum podczas mijających czterech lat kadencji, byłoby to wsparcie w wytworzeniu i udostępnieniu ponad dwudziestu tysięcy zasobów edukacyjnych – chwali prof. Damian Knecht, dodając, że Centrum było także zaangażowane we wdrożenia innowacyjnych metod nauczania, jak np. PBL, Tutoring czy

Biblioteka nie tylko uruchomiła książkomat, ale też przed świętami Bożego Narodzenia organizowała akcję „Przygarnij książkę”

grywalizacja polegająca na stworzeniu gry symulacyjnej i jej pilotaż na kilku kierunkach studiów. To dzięki Centrum w znaczący sposób wsparto nauczycieli akademickich i studentów w okresie pandemii, umożliwiając szybko i skutecznie organizację kształcenia on-line.

– Chcę przypomnieć, że większość jednostek w pionie prorektora ds. studenckich i edukacji jest zaangażowanych od powstania idei, przez przygo-

towanie wniosku, a teraz w realizację potężnego wyzwania, które nazwałbym krokiem milowym. Nasze uczestnictwo w konsorcjum EU GREEN – jesteśmy liderem WP2-edukacyjnego – to od wielu miesięcy nowe aktywności i kompetencje kilkudziesięciu pracowników w jednostkach, o których właśnie opowiedziałem – uśmiecha się prorektor ds. studenckich i edukacji w kadencji 2020–2024, prof. Damian Knecht. •

Kadencja 2020–2024 oswoiła nauczycieli akademickich i studentów z nowymi narzędziami pracy, przyniosła też wiele nowych rozwiązań

DYDAKTYKA – DYDAKTYK – STUDENT

Dzięki innowacyjnym programom nauczania i rozwojowi infrastruktury edukacyjnej, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu nie tylko odpowiada na bieżące potrzeby zmieniającego się świata, ale również aktywnie kształtuje przyszłość edukacji wyższej. Programy tutoringowe czy nowo wprowadzone kierunki studiów zmieniają podejście do nauczania i nauki, skupiając się na interdyscyplinarności, indywidualnych potrzebach oraz międzynarodowej współpracy.

Sukcesy odnoszone przez studentów Uniwersytetu Przyrodniczego, zarówno w kraju, jak i za granicą, są najlepszym świadectwem efektywności tych zmian. Laureaci licznych stypendiów, zwycięzcy prestiżowych konkursów naukowych oraz uczestnicy międzynarodowych projektów badawczych to tylko niektóre z osiągnięć, które podkreślają rosnącą rolę uczelni w kształtowaniu liderów przyszłości.

Kompetencje dydaktyczne i wsparcie nauczycieli na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu są systematycznie rozwijane, szczególnie w zakresie

metod wspierających zindywidualizowane formy kształcenia. W latach 2020–2024, w ramach projektów POWER, co najmniej 221 nauczycieli uczestniczyło w przedsięwzięciach rozwijających ich kompetencje dydaktyczne, takich jak Tutoring, Problem Based Learning (PBL), Design Thinking, Flipped Classroom, Autoprezentacja i emisja głosu. Nauczyciele mieli również możliwość uczestniczyć w wizytach studyjnych w renomowanych ośrodkach akademickich zarówno w Polsce, jak i w Europie, takich jak Uniwersytet w Gandawie, UCL, Uniwersytety Aalborg i Aarhus, Poli-

technika Łódzka oraz Uniwersytet Śląski. Dodatkowo nauczyciele akademicy UPWr korzystają z programu Staff Academy, który wspiera podnoszenie ich kompetencji zawodowych, w tym dydaktycznych, poprzez dofinansowanie różnych form szkolenia. UPWr jest również organizatorem lub współorganizatorem licznych wydarzeń, które wspierają dydaktykę, w tym Międzynarodowego Kongresu Tutoringu oraz konferencji z cyklu Cyfryzacja edukacji na uczelniach przyrodniczych. Oferta edukacyjna dla nauczycieli na UPWr jest aktualizowana na podstawie cyklicznie

przeprowadzanych badań potrzeb szkoleniowych pracowników przez Centrum Zasobów i Wsparcia Dydaktyki.

ZAKUĆ, ZDAĆ, ZAPOMNIEĆ? ZAPOMNIJ!

Zmiany są nieuniknione i niezbędne do rozwoju. Na uczelniach, wraz z rozwojem nauki, by dostosować się do dynamicznie zmieniającego się świata, równolegle rozwijać się musi dydaktyka. Przykładem jest nie tylko wykorzystywanie sztucznej inteligencji, ale też... spadający średni czas koncentracji. Metody, które kiedyś przynosiły rezultaty, dzisiaj często okazują się niewystarczające. Dydaktyka wymaga nowych form, a na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu tempo jej rozwoju znacząco przyspieszyło. Przyczyniło się do tego wprowadzenie innowacyjnych metod nauczania, takich jak program tutoringowy czy metoda Problem Based Learning.

– Lata 2020–2024 to szereg kompleksowych działań na rzecz indywidualizacji i personalizacji procesu kształcenia. Indywidualizacja to dostosowanie oferty edukacyjnej do zróżnicowanych, indywidualnych potrzeb i możliwości studentów, w szczególności w zakresie treści, metod, narzędzi, organizacji procesu kształcenia. W mijającej kadencji wsparcie dydaktyki koncentrowało się na rozbudowie systemu rozwiązań studentocentrycznych, między innymi w zakresie metodyk kształcenia. Kształceniu zindywidualizowanemu sprzyjają także zróżnicowane formy prezentacji i doświadczania przez studenta treści kształcenia. W tym zakresie kluczową rolę odegrała rozbudowa e-zasobów, narzędzi kształcenia zdalnego, infrastruktury dydaktycznej – mówi **URSULA SIEMBIEDA**, kierowniczka sekcji wsparcia projektowego Centrum Zasobów i Wsparcia Dydaktyki.

PRAWDZIWA RELACJA MISTRZ–UCZEŃ

Program tutoringowy oferowany na UPWr to program, który umożliwia studentom indywidualną współpracę z doświadczonymi nauczycielami akademickimi, zwanymi tutorami. Tutoring, działający formalnie od 2019 roku w ramach programu ministerialnego pn. „Mistrzowie dydaktyki”, wspiera

Międzynarodowy Kongres Tutoringu w Auli im. Jana Pawła II UPWr

studentów w rozwoju naukowym, pomaga w wyborze tematu pracy dyplomowej, a także wzbogaca proces edukacyjny poprzez bardziej angażujące i praktyczne formy nauki.

Na UPWr jest aktualnie 26 tutorów z różnych wydziałów i katedr, w tym z dziedzin takich jak żywienie człowieka, technologia fermentacji, rolnictwo, geodezja, gospodarka przestrzenna, genetyka, medycyna weterynaryjna. Program oferuje studentom możliwość pracy pod okiem mistrzów – ekspertów w swoich dziedzinach, co daje unikatową szansę na rozwój pasji naukowych, zdobywanie kluczowych kompetencji i kształtowanie ścieżki kariery.

Współpraca z tutorem trwa co najmniej jeden semestr i obejmuje dodatkowe zajęcia oraz konsultacje, ale uczestnictwo w programie wiąże się z większym wysiłkiem i zaangażowaniem ze strony studenta. Niemniej *tutoring* przynosi liczne korzyści, w tym rozwój krytycznego i kreatywnego myślenia, umiejętności komunikacji i współpracy, a także budowanie relacji z nauczycielem akademickim, co sprzyja odkrywaniu i rozwijaniu indywidualnych talentów i zainteresowań.

Tylko w tych projektach, realizowanych do 2023 roku, odbyło się blisko 2 745 godzin dydaktycznych tutoriali. W ich rezultacie powstały liczne opracowania autorskie i współautorskie studentów, projekty badawcze, wystąpienia konferencyjne, projekty edukacyjne, rozwojowe, a także decyzje o re-

krutacji do Szkoły Doktorskiej UPWr. Rezultatem jest także kolejna tura programu – w semestrze letnim 2023/2024 procesy tutorskie prowadzi osiemnastu tutorów z różnych wydziałów z udziałem 37 studentów.

PROBLEMY, PROJEKTY, INNOWACJE

Od 2020 roku UPWr koncentruje się na budowaniu potencjału badawczego, wdrażając w dydaktyce elementy metod Problem i Project Based Learning (PBL). Co najmniej 86 przedmiotów prowadzonych w ramach regularnego cyklu studiów zostało wzbogaconych o elementy metodologii PBL, która opiera się na zadaniach problemowych. Te zadania są systematycznie rozbudowywane i tworzą odrębną kolekcję w Repozytorium Danych Dydaktycznych UPWr. Nad ich rozwiązaniem studenci pracują w zespołach, co pozwala każdemu znaleźć rolę odpowiadającą jego zainteresowaniom, uzdolnieniom i kompetencjom. W niektórych przedmiotach elementy metodyki problemowej zastosowano tylko do konkretnych efektów uczenia się.

W kadencji 2020–2024 do wszystkich kierunków studiów dodano dwa nowe przedmioty: „Przedsiębiorczość akademicka” oraz „Innowacje”. Finansowane zewnętrznie, w ramach budżetu projektu POWER 3.5. Reg. Zielona Dolina, umożliwiły eksperymentowanie z różnymi metodami nauczania, włączając w to konkursowe projekty studenckie, warsztaty interdyscyplinarne i międzykierunkowe, a nawet międzywydziałowe,

Jakub Kwaśnicki, Mirosław Ozdoba, Arleta Morawiec-Kaźmierczak, Karolina Lesiak, czyli zespół Biura Karier, wspierający studentów w wytyczeniu ścieżki zawodowej

MONITOROWANIE TRENDÓW I ADAPTACJA DYDAKTYKI DO EWOLUJĄCEGO RYNKU EDUKACYJNEGO ORAZ POTRZEB ABSOLWENTÓW

1. Monitoring i analiza trendów

- ▶ Biuro Rekrutacji zajmuje się analizą rynku edukacyjnego i corocznymi raportami z rekrutacji studentów, które pomagają w zrozumieniu zmian na rynku oraz dostosowaniu oferty edukacyjnej uczelni.
- ▶ Biuro Karier bada losy absolwentów, co daje wgląd w skuteczność programów nauczania i potrzeby rynku pracy.
- ▶ Dodatkowo analizowane są megatrendy wpływające na globalny kontekst edukacji.

2. Konferencje i warsztaty

- ▶ W ubiegłym roku na UPWr odbyła się konferencja „Trendy i wyzwania edukacyjne dla uczelni wyższych”. Skupiła się na identyfikacji kluczowych wyzwań edukacyjnych, które będą miały wpływ na UPWr w najbliższej dekadzie.
- ▶ W ramach tej konferencji przeprowadzono warsztat „Edukacja przyszłości. Analiza trendów dla UPWr”, który prowadził infuture.institute. Celem warsztatu było opracowanie strategii odpowiadających na zmieniające się wymagania dydaktyczne.
- ▶ Drugi warsztat, „Model rozwoju nauczyciela akademickiego UPWr”, miał na celu opracowanie wytycznych dla kariery dydaktycznej w kontekście przyszłych kompetencji.

3. Nowe trendy w edukacji

- ▶ Edukacja staje się bardziej elastyczna i dostępna z każdego miejsca, skupia się na aktywnym doświadczaniu, zamiast na tradycyjnych wykładach.
- ▶ Kształtowanie kompetencji, które są istotne obecnie i w przyszłości, jest bardziej ważne niż tradycyjne metody nauczania.
- ▶ Odejście od tradycyjnych egzaminów na rzecz ciągłej, wspierającej informacji zwrotnej.

4. Strategia rozwoju dydaktyki

- ▶ UPWr jest częścią konsorcjum EU GREEN, w ramach którego prowadzone są prace nad strategią rozwoju dydaktyki, co obejmuje zarówno lokalne działania na UPWr, jak i współpracę międzynarodową.

mające na celu rozwijanie kompetencji 4K. Przedmiot „przedsiębiorczość akademicka” jest w całości prowadzony z wykorzystaniem platformy Branżowych Symulacji Biznesowych „Revas”. Studenci wcielają się w rolę menedżerów wirtualnych firm, podejmując decyzje dotyczące zarządzania, marketingu, finansów oraz zasobów ludzkich. Ta metoda nauki pozwala na głębsze zrozumienie mechanizmów rynkowych i biznesowych. Z kolei istotnym elementem „innowacji” jest analiza trendów, badania *foresight*, wyniki różnych metod prognozowania, które umożliwiają ekstrapolację historycznych trendów z uwzględnieniem spodziewanych przyszłych zjawisk. W ten sposób studenci UPWr szacują wpływ potencjalnych przyszłych zdarzeń na zmienne modelowane przy pomocy trendu. Oba przedmioty są prowadzone w specjalnie przystosowanej do tego celu sali, z wykorzystaniem ekranów dotykowych, laptopów, gogli i innych licznych pomocy dydaktycznych.

W roku akademickim 2022/2023 utworzono program Uniwersytet Europejski na UPWr, kierowany przez

prorektor prof. ANNĘ CHEŁMOŃSKĄ-SOYTĘ. Dzięki niemu każdy nauczyciel UPWr może ubiegać się o przyznanie środków finansowych na innowacyjną dydaktykę. Decyzję o przyznaniu środków finansowych podejmował zespół dziekański pod przewodnictwem prof. BARBARY ŻAROWSKIEJ. W okresie naboru złożono 61 wniosków.

– W ramach programu kupiono na przykład niezbędne wyposażenie dla pracowni gastronomicznej, co umożliwiło wprowadzenie do programu dydaktycznego zagadnień związanych z *food plating*. Ale też w ramach międzynarodowego projektu WATERAGRI stworzono grę planszową, która służy nauczaniu zagadnień związanych z zarządzaniem wodą w rolnictwie. Program finansował także udział studentów w konferencjach, stażach oraz wyjazdach studyjnych. Dodatkowo zakupiono symulator endoskopowy, który jest wykorzystywany w nauczaniu technik gastroskopii. A nie są to jedyne inicjatywy zrealizowane w ramach tego jednego programu – wymienia Urszula Siembieda.

E-ZASOBY

Ostatnie lata to znaczący postęp w obszarze produkcji cyfrowych i otwartych zasobów edukacyjnych, które są udostępniane w repozytoriach cyfrowych zgodnie z ideami Open Access i Open Data. Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu może pochwalić się tysiącami udostępnionych zasobów naukowych i edukacyjnych w Atlasie Zasobów Otwartej Nauki. Platforma ta, która powstała w konsorcjum z Politechniką Wrocławską, Uniwersytetem Medycznym i Akademią Wychowania Fizycznego we Wrocławiu oraz Instytutem Badań Systemowych PAN w Warszawie, została nagrodzona na Forum Inteligentnego Rozwoju 2022 r. nagrodą w kategorii „Innowacyjna digitalizacja i udostępnianie danych”.

Dzięki środkom unijnym UPWr zbudował własną pracownię digitalizacji, wyposażoną w nowoczesny sprzęt, taki jak skanery 2D, 3D, mikroskopy i bezzałogowe systemy latające. Digitalizowane i udostępniane są liczne zasoby, jak np. zdjęcia mikroskopowe preparatów, arkusze zielnikowe, modele osteologiczne, dane fotogrametryczne i obrazowania wielospektralne nad zbiorowiskami roślinnymi. Na bazie zbudowanego potencjału technologicznego,

uniwersytet powołał do życia Repozytorium Instytucjonalne, które skupia dane dydaktyczne i badawcze. Repozytorium to służy jako narzędzie promocji osiągnięć uniwersytetu, budując jego wizerunek na międzynarodowym rynku edukacyjnym oraz wspierając innowacyjne metody kształcenia. Interfejs repozytorium zapewnia wolny i otwarty dostęp do danych w różnych formatach, w tym przestrzennych danych – chmur punktów i modeli 3D.

NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA

Pozyskane w latach 2020–2024 fundusze unijne pozwoliły na liczne modernizacje zaplecza dydaktycznego – zadbanie o wyposażenie sal w urządzenia umożliwiające prowadzenie zajęć w trybie hybrydowym lub on-line, zestawy mobilne do prowadzenia webinarów, wideokonferencji, a także sprzęt służący osobom ze szczególnymi potrzebami (dysfunkcjami słuchu), jak pętle indukcyjne. Sale dydaktyczne doposażone zostały także w nowoczesne ekrany dotykowe i tablety graficzne wykorzystywane w nauczaniu na przedmiotach wykorzystujących metodykę Project i Problem Based Learning.

Znaczącym krokiem w kierunku promowania zielonych zmian dla klimatu i środowiska było wdrożenie modułu „Sale dydaktyczne” jako części inteligentnego systemu sterowania i kontroli. Moduł ten, oparty na komponentach automatycznego monitorowania stanu urządzeń, przyczynia się do usprawnienia zarządzania budynkami i sprzętem, wspierając uczelnię w dążeniu do osiągnięcia neutralności emisyjnej.

DWA DOSKONAŁE KIERUNKI

Polska Komisja Akredytacyjna (PKA) uhonorowała dwa kierunki – weterynarię oraz technologię żywności i żywienie człowieka – Certyfikatem Doskonałości Kształcenia.

Eksperti komisji docenili na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej nowoczesne metody nauczania, wykorzystanie zaawansowanego zaplecza technicznego oraz umiędzynarodowienie programu (studia English Division). Szczególnie dobrze oceniono działającą od 2010 roku autorską platformę e-learningową EDUWET 2.0, która prawdziwy i nieoczekiwany sprawdzian z powodzeniem przeszła w czasie pandemii COVID-19. Związane z nią obostrzenia wpłynęły na charakter procesu dy-

daktycznego, w znacznej mierze przenosząc go na platformy on-line'owe. Pozytywnie oceniono też powołanie i aktywność Wiodących Zespołów Badawczych, a także wykorzystywanie w procesie dydaktycznym najnowocześniejszych metod, takich jak szerokie spektrum nowoczesnych trenerów klinicznych, fantomów anatomicznych i symulacyjnych programów komputerowych. Nauka procedur medycznych na fantomach prowadzona jest w unikatowej w skali kraju Pracowni Symulacyjnego Doskonalenia Klinicznego. Nie bez znaczenia okazało się też poddawanie kierunku weterynaria ocenie przez Europejską Komisję ds. Oceny Wydziałów Weterynaryjnych (EAEVE) oraz pozytywny wynik tej oceny.

Wyróżnienie przez komisję jest także uznaniem dla całego zespołu Wydziału Medycyny Weterynaryjnej zarówno za innowacyjne podejście do kształcenia, jak i za skuteczne wsparcie studentów w ich rozwoju akademickim i zawodowym.

Na Wydziale Biotechnologii i Nauk o Żywności certyfikatem uhonorowana została technologia żywności i żywienie człowieka. Przyznano go w ramach oceny, która uwzględniała nie tylko jakość programu studiów, ale także analizę losowo wybranych prac dyplomowych studentów. Zespół oceniający zwrócił szczególną uwagę na innowacyjne metody nauczania oraz doskonałe warunki infrastrukturalne. Ocena obejmowała również wizytacje zajęć, weryfikację zasobów bibliotecznych oraz infrastruktury dydaktycznej. Dodatkowo, PKA pozytywnie oceniła praktyki motywujące studentów do zaangażowania w działalność naukową i wdrożeniową, co było widoczne w licznych publikacjach i pracach dyplomowych realizowanych we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Programy, takie jak „Młode Umysły – Young Minds Project” i „Magistrant Wdrożeniowy na UPWr”, wspierają kreatywność oraz rozwój naukowy studentów. Program kształcenia, opracowany na podstawie 45-letniego doświadczenia wydziału, został uznany za zgodny z misją uczelni i skoncentrowany na globalnych wyzwaniach związanych z gospodarką żywnościową i zapewnieniem wysokiej jakości życia.

Certyfikaty przyznane przez Polską Komisję Akredytacyjną podkreślają nie tylko zaawansowanie programów dydaktycznych, ale też zaangażowanie

Studenckie Koło Naukowe Geodetów na jednym z obozów naukowych

SUKCESY STUDENTÓW

- ▶ Od 2020 roku aż osiem studentek Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu: MARTYNA GRONKIEWICZ, MYROSLAVA LUTSIV, MARTA MARCINEK, MARIA KARPETA, KLAUDIA MARZEC, ADRIANNA CZUPRYNA, MARIA MALINOWSKA i WERONIKA KUŹNIA – zostały laureatkami Studenckiego Programu Stypendialnego, finansowanego przez Wrocławskie Centrum Akademickie. Studencki Program Stypendialny realizowany jest z inicjatywy Prezydenta Miasta Wrocławia – służy jako wsparcie studentów wyjeżdżających na studia za granicę.
- ▶ Studentka biologii NATALIA ROMEK i student bioinformatyki RAFAŁ STĘPIEŃ zostali laureatami programu staży naukowych BioLAB prowadzonych w Stanach Zjednoczonych, finansowanych przez Polsko-Amerykańską Komisję Fulbrighta. Podczas stażu studenci prowadzą samodzielne badania w nowoczesnych laboratoriach, pod opieką wykwalifikowanych mentorów. Wyniki przeprowadzonych badań są często publikowane w recenzowanych czasopismach naukowych.
- ▶ Polsko-Amerykańska Komisja Fulbrighta finansuje również program TopMinds – wśród studentów na UPWr jest dwoje laureatów. To ZUZANNA CZEKAJ i MAKSYMILIAN LEWICKI.
- ▶ Ponadto, od 2020 roku w gronie stypendystów Veterinary Student Scholarship Program organizowanego przez MSD Animal Health oraz Federation of Veterinarians of Europe (FVE), znalazło się jedenaścioro studentów Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Stypendium stworzone przez te organizacje wspiera studentów weterynarii w zdobywaniu wiedzy, rozpoczęciu przyszłej kariery, a także pośrednio wspomaga dalszy rozwój dziedziny. Stypendystami Veterinary Student Scholarship Program są: MARTA KAWICKA, JULIA PIETRASINA, MARIA NOSZCZYK, MARTA MARCINEK i MICHAELA SUKENIKOVA, ZUZANNA CZEKAJ, IMANE SGHIR, WITOLD WALCZAK, LAOIGHSE BOYLE, NATALIA BRĄGIEL, SARAH O'KEEFFE.
- ▶ ZUZANNA CZEKAJ, która jest zarówno stypendystką Veterinary Student Scholarship Program i laureatką programu Top Minds, została również koordynatorem komitetów (*Committee Coordinator*) w międzynarodowym zarządzie organizacji IVSA Global. IVSA to Międzynarodowe Zrzeszenie Studentów Weterynarii założone w 1951 r. w Danii przez studentów weterynarii jako apolityczna organizacja *non-profit*, zrzeszająca studentów tego kierunku z całego świata.

dydaktyków w procesy naukowe i wdrożeniowe, co jest szczególnie istotne w kontekście dynamicznie zmieniającego się rynku pracy i rosnących oczekiwań społecznych. Dodatkowo, pandemia COVID-19, która wymusiła przesunięcie części kształcenia na platformy on-line, potwierdziła zdolność uczelni do adaptacji i efektywnego wykorzystania technologii cyfrowych w edukacji.

W ODPOWIEDZI NA ZMIANY

Wprowadzając kierunki studiów, takie jak Food Technology, Bioeconomy, czy adaptacje do zmiany klimatu, uczelnia nie tylko dostosowuje się do zmieniającego się rynku pracy, ale także kształtuje nową generację specjalistów zdolnych do zarządzania zrównoważonym rozwojem i skutecznego reagowania na ekologiczne wyzwania. Takie działania są kluczowe dla utrzymania wysokiej jakości kształcenia i przygotowania studentów do efektywnego działania w dynamicznie zmieniających się realiach zawodowych i społecznych.

Anglojęzyczny kierunek Bioeconomy, stworzony w 2022 roku we współ-

pracy z Politechniką Wrocławską, powstał, by odpowiadać na rosnące zapotrzebowanie rynku pracy w obszarze biogospodarki. Kierunek, będący połączeniem wiedzy technicznej i środowiskowej, ma kształcić specjalistów w dziedzinie zrównoważonego rozwoju. Jak podkreślał po jego otwarciu rektor prof. JAROSŁAW BOSY: – Rozwiązania techniczne, w których specjalizuje się politechnika oraz nasza wiedza i rozwiązania dotyczące środowiska połączone są szczególnie cenne, gdy mówimy o zrównoważonym rozwoju i na jego potrzeby kształcimy specjalistów.

Program studiów skupia się na rozwijaniu umiejętności innowacyjnego i interdyscyplinarnego podejścia do problemów środowiskowych, przygotowując absolwentów do wyzwań rozwijającej się biogospodarki. Studia mają charakter międzynarodowy – zajęcia prowadzone są w języku angielskim. To otwiera je na studentów z całego świata. Absolwenci będą mieć możliwość zatrudnienia w nowo powstających przedsiębiorstwach związanych z biogospodarką, w sektorze Bio-Based Industry oraz w instytucjach państwowych i prywatnych zajmujących się zrównoważoną produkcją i gospodarką zasobami naturalnymi.

Z kolei nowo otwarty kierunek Adaptacji do zmiany klimatu, jest odpowiedzią na rosnące zapotrzebowanie rynku pracy na specjalistów, którzy będą mogli zmierzyć się z wyzwaniami związanymi z globalnym ociepleniem i jego skutkami. Międzyrządowy Zespół ds. Zmiany Klimatu (IPCC) alarmuje, że zmiana klimatu, głównie spowodowana przez antropogeniczne emisje gazów cieplarnianych, już teraz ma poważne konsekwencje dla planety, wpływając negatywnie na ekosystemy, bioróżnorodność, bezpieczeństwo żywnościowe oraz życie ludzkie. Przeciwdziałanie tym zmianom poprzez działania adaptacyjne staje się coraz bardziej istotne. Jednym z kluczowych aspektów tego kierunku jest połączenie praktycznej umiejętności obsługi nowoczesnych narzędzi modelowania elementów środowiska z wiedzą na temat systemów informacji geograficznej (GIS), podstaw środowiska naturalnego oraz celów zrównoważonego rozwoju.

Obecnie na rynku brakuje specjalistów wykwalifikowanych do planowa-

STYPENDIUM MINISTRA EDUKACJI I NAUKI

Stypendium Ministra Edukacji i Nauki jest jedną z form wyróżnienia studentów odznaczających się wybitnymi osiągnięciami w nauce, sztuce i sporcie. Zdobyli je:

- ▶ ŁUKASZ SOBOL, student kierunku odnawialne źródła energii i gospodarka odpadami, otrzymał stypendium dwa razy – m.in. za publikacje naukowe i udział w projektach badawczych dotyczących biomasy i sportowych nawierzchni trawiastych oraz za udział w badaniach nad wykorzystaniem biowęgla w biofiltrach, aby zminimalizować odór w hodowli zwierząt gospodarskich.
- ▶ MAŁGORZATA LEŚNIAK, studentka kierunku odnawialne źródła energii i gospodarka odpadami, została wyróżniona za badanie emisji lotnych związków organicznych z biowęgla oraz za współautorstwo artykułu naukowego.
- ▶ Student bioinformatyki KRZYSZTOF KOTLARZ, który łączył studia magisterskie z doktoratem, kiedy dostał stypendium. Zdobył je m.in. zaangażowaniem w projekcie badawczym finansowanym z programu Preludium Bis dotyczącym wykorzystania metody głębokiego uczenia (ang. *deep learning*) w analizie sekwencji genomu zwierząt hodowlanych.
- ▶ MATEUSZ JAJCZYK, student odnawialnych źródeł energii i gospodarki odpadami, otrzymał stypendium za współautorstwo pięciu artykułów naukowych w dziedzinie inżynierii środowiska, górnictwa i energetyki. Artykuły były zróżnicowane pod względem tematyki, dotyczyły m.in. analizy zasadności dodatków katalitycznych do spalania z pelletelem drzewnym, analizy fizykochemicznej biomasowych nośników energii czy porównania wybranych technologii służących poprawie jakości spalin w procesie spalania gazu wysypiskowego.
- ▶ Studentka geodezji i kartografii, EMILIA BICZEL, została nagrodzona za swój artykuł w „Przeglądzie Geodezyjnym” oraz za udział w projekcie badawczym w Masywie Śnieżnika i Jaskini Niedźwiedziej w Kletnie.
- ▶ BARTOSZ MATYJEWICZ pracował nad projektem hydrotermalnej karbonizacji odpadów organicznych pod opieką prof. ANDRZEJA BIAŁOWCA.
- ▶ JOANNA ROSIK studiująca odnawialne źródła energii i gospodarkę odpadami, rozpoczęła naukową karierę od projektu badawczego dotyczącego kompostowania barszczu Sosnowskiego, co przyczyniło się do publikacji naukowych i jej zaangażowania w dalsze badania.
- ▶ BARTOSZ WĄSIK, student biotechnologii, dzięki swojej pracy nad charakterystyką drożdży i ich zastosowaniami przemysłowymi, również zdobył uznanie i stypendium, które planuje przeznaczyć na rozwój swoich umiejętności oraz podróże naukowe.
- ▶ DOMINIKA SABAT studiująca odnawialne źródła energii i gospodarkę odpadami, została wyróżniona za współautorstwo w artykule naukowym z dziedziny inżynierii środowiska, górnictwa i energetyki.
- ▶ JAKUB LIU, student bioinformatyki, stypendium dostał przede wszystkim za prace naukowe pisane w ramach członkostwa w Wiodącym Zespole Badawczym THETA – Grupa Biostatystyczna, a także za aktywny udział w konferencjach naukowych.

nia, projektowania i wdrażania skutecznych strategii adaptacyjnych do zmiany klimatu. Badanie firmy Deloitte „Climate Check 2021: klimat i perspektywa biznesu” wykazało, że większość przedsiębiorców jest świadoma zagrożeń związanych ze zmianą klimatu, jednak brakuje im specjalistów, którzy mogliby pomóc w przeciwdziałaniu tym zagrożeniom. Polscy przedsiębiorcy również dostrzegają potrzebę posiadania w zespołach osób wykwalifikowanych w zakresie adaptacji do zmiany klimatu, wskazując na kompetencje takie jak gospodarowanie wodami opadowymi, oceny wpływu przedsięwzięć na środowisko, analizy przestrzenne, pozyskiwanie i analiza danych, jak również

umiejętności miękkie – kreatywne myślenie, praca zespołowa i zarządzanie projektami.

Studia na tym kierunku wykształcą specjalistów gotowych do stawienia czoła wyzwaniom związanym ze zmianą klimatu i rozwinięciem umiejętności innowacyjnego i interdyscyplinarnego podejścia do problemów środowiskowych.

W 2021 roku powstał też nowy kierunek studiów magisterskich – Food Technology. Współorganizowany jest z hiszpańską uczelnią Universidad Miguel Hernández de Elche. Oferuje anglojęzyczny program skupiający się na innowacyjnych technologiach żywności i biotechnologii. Studenci, spędzając semestry w Polsce i Hiszpanii, zdobywają

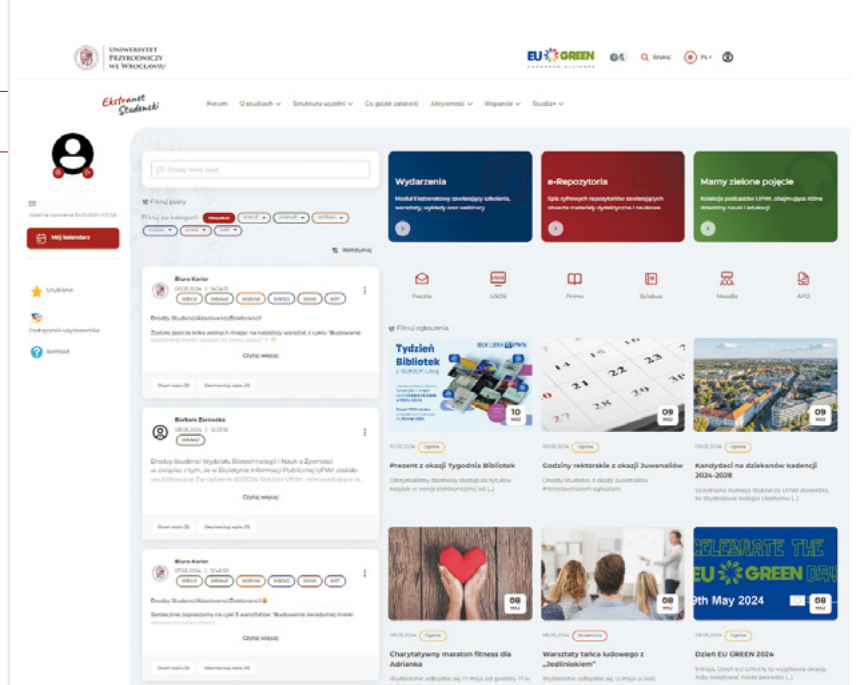
wiedzę z zakresu produkcji, bezpieczeństwa, certyfikacji żywności oraz technik fermentacji i biotechnologicznych. Program akcentuje zrównoważony rozwój, nowoczesne metody produkcji oraz przygotowanie do naukowej i profesjonalnej kariery. Uczestnicy otrzymują dwa dyplomy, korzystając z zasobów i wsparcia obu uczelni.

W wyniku zmian w przepisach dotyczących uprawnień do prowadzenia prywatnej praktyki wyłącznie przez osoby, które ukończyły kierunek „dietetyka”, w miejsce żywienia człowieka i dietetyki powstał także nowy kierunek dietetyka.

STANDARDY OBSŁUGI

W kadencji 2020–2024 uruchomiony został portal Ekstranet Studencki – platforma internetowa stworzona specjalnie dla studentów. Oferuje różnorodne funkcje, w tym kalendarz, forum, informacje o studiach i wsparciu, a także materiały naukowe. Został zaprojektowany, aby ułatwić studentom dostęp do istotnych informacji oraz promować interakcję i współpracę. Ekstranet pozwala także na łatwiejsze zarządzanie prywatnością i bezpieczeństwem danych.

– Studenci stanowią kluczową grupę w społeczności akademickiej i potrzebu-

Strona główna studenckiego Ekstranetu – medium służącego do komunikacji ze studentami UPWr

ją własnej przestrzeni, również w świecie wirtualnym. Uczelnia powinna zapewnić im miejsce, które pozwoli im na wyrażanie własnych opinii, dyskusję, informowanie się nawzajem o sukcesach czy wydarzeniach, skuteczne przekazywanie i wyszukiwanie informacji od organizacji studenckich, władz, nauczycieli, administracji itp. Przestrzeń ta musi zapewniać kontrolę nad prywatnością, a jednocześnie być częścią systemów informatycznych uczelni, aby zadbać o bezpieczeństwo danych. Ekstranet studencki jest właśnie takim rozwiązaniem – mówi dr PRZEMYSŁAW TYMKÓW, dyrektor Centrum Zasobów i Wsparcia

Dydaktyki odpowiedzialnego za wprowadzenie Ekstranetu, podkreślając, że platforma ma uzupełnić ogólnodostępne i zewnętrzne portale i kanały komunikacji, a jednocześnie zapewniać profilowanie treści dla każdego kierunku czy wydziału.

Ekstranet został stworzony jako część zintegrowanych systemów zarządzania uczelnią, w tym obszaru dydaktyki, w ramach projektów z dofinansowaniem zewnętrznym, realizowanych przez ostatnie cztery lata. Celem była budowa efektywnego środowiska, które agreguje dane z różnych poziomów organizacji i umożliwia wykorzystanie

SUKCESY KÓŁ NAUKOWYCH

Rozwój naukowy studentów Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu nie ogranicza się jedynie do indywidualnych stypendiów i międzynarodowych staży. Stypendiami nagradzane są także koła naukowe. W ramach programu Fundusz Aktywności Studenckiej (FAST), finansowanego przez Wrocławskie Centrum Akademickie, studenckie koła naukowe Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, w tym jedna organizacja artystyczna, otrzymały od końca 2020 roku dofinansowanie na realizację ośmiu innowacyjnych projektów. Każdy z projektów dostał średnio po 5 tys. złotych na realizację.

- ▶ Realizowany przez Studenckie Koło Naukowe Geodetów projekt **Sensorowo-roWeRowO** zakładał stworzenie sensora rowerowego do pomiaru stanu nawierzchni i jakości powietrza na wrocławskich trasach.
- ▶ Projekt **EduGarden** to współpraca SKN Architektury Krajobrazu i SKN Planowania Przestrzennego PUZZLE, mająca na celu stworzenie ogrodu szkolno-społecznego na terenie Zespołu Szkół Zawodowych nr 5 we Wrocławiu, promującego współpracę międzypokoleniową.
- ▶ **„Green Inclusion”** realizowany przez SKN Planowania Przestrzennego PUZZLE, polegał na stworzeniu ogrodu społecznego dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej przy ul. Grunwaldzkiej we Wrocławiu, angażując ich w projektowanie wspólnej przestrzeni.
- ▶ Projekt **„Wpływ zakażeń wirusami pneumotropowymi (wirusy grypy H1N1, H3N2, adeno-, korona-, rhinowirusy) na komórki nabłonkowe ptac i stres oksydacyjny wywołany infekcją”** Studenckiego Koła Naukowego Medyków Weterynaryjnych „Chiron”, skupił się zaś na badaniu wpływu wirusów na komórki nabłonkowe ptac.

- ▶ Akademicki Zespół Pieśni i Tańca Jedliniak zrealizował projekt **„Przedsiębiorczość akademicka – kreatywni na ludowo”**, promujący przedsiębiorczość przez folklor.
- ▶ Studenckie Koło Naukowe Żywienia Zwierząt badało **innowacyjne metody hodowli muchy czarnej jako zrównoważonego źródła białka**.
- ▶ **Analiza jakości gleb ogrodowych pod względem zawartości pierwiastków śladowych mikrokroplastiku i entomofauny glebowej**, przeprowadzona przez SKN Gleboznawstwa i Ochrony Środowiska, miała na celu poprawę warunków upraw.
- ▶ Projekt Studenckiego Koła Naukowego EZA, **koncentrujący się na badaniach nad kleszczami**, miał zwiększyć świadomość na temat chorób przenoszonych przez te pasożyty.

W 2021 roku cztery koła naukowe działające na UPWr zdobyły też łącznie niemal **160 tys. zł dofinansowania w ramach ministerialnego programu „Studenckie koła naukowe tworzą innowacje”**. To SKN Odnawialnych Źródeł Energii „BioEnergia”, SKN Gleboznawstwa i Ochrony Środowiska, SKN Biotechnologów i SKN Medyków Weterynaryjnych „Chiron”. Złożeniem programu jest wsparcie studenckich kół naukowych działających w ramach uczelni w prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych, mających na celu m.in. tworzenie lub modernizację technologii i transfer wyników badań do sfery gospodarczej.

Studenckie Koła Naukowe Geodetów i Planowania Przestrzennego „PUZZLE” zostały z kolei **wyróżnione w konkursie KoKoN**, organizowanym przez Forum Uczelni Technicznych. Konkurs ma na

rozmaitych narzędzi IT, dostarczając wiarygodne dane zarządcze wspierające procesy decyzyjne oraz realizację strategii rozwoju uczelni. W tym okresie wprowadzono szereg rozwiązań zintegrowanego systemu, w tym: moduł projektowy wspierający zarządzanie wybranymi projektami dydaktycznymi, a także moduły do zarządzania awariami, remontami i inwestycjami, elektroniczny katalog sprzętu, elektroniczną bibliotekę dokumentacji, zarządzanie nieruchomościami oraz infrastrukturę książki obiektu, zarządzanie laboratoriami, wydrukami oraz infrastrukturą AV w salach dydaktycznych. Dodatkowo, w ramach tych działań, powstało Repozytorium Danych Dydaktycznych w Bazie Wiedzy UPWr.

Okres pandemii wpłynął w sposób pozytywny na rozwój kompetencji w obszarze przeprowadzania zdalnych i hybrydowych zajęć i spotkań. W tym czasie, przy wsparciu CZiWD, prowadzono zdalnie regularne zajęcia w ramach programów studiów. Rozbudowano środowisko i dostęp do narzędzi kształcenia zdalnego: usługi chmurowe i aplikacje Google, Meet, MS Teams. Cyklicznie odbywały się także zdalne obrony prac dyplomowych, w tym obrony dla kierunków prowadzonych wspólnie z partne-

rem zagranicznym. Uczelnia wykształciła potencjał wykorzystywany do dziś do transmisji uroczystości uczelnianych, takich jak Inauguracja roku akademickiego, Koncert Noworoczny czy absolutoria.

Tylko w 2022 r. z utrzymywanych i obsługiwanych przez uczelnię platform e-learningowych skorzystało ok. 250 nauczycieli akademickich oraz ponad 6,5 tys. studentów.

Szalona Noc Naukowa – interaktywna piaskownica w Instytucie Geodezji budziła oczywiste zainteresowanie studentów

celu promowanie naukowej i społecznej aktywności studentów oraz integrację środowiska studenckiego.

Projekt „NaviUP”, opracowany przez Studenckie Koło Naukowe Geodetów, to innowacyjne narzędzie nawigacyjne dla studentów i pracowników uczelni, które zdobyło **nagrodę w kategorii „Cyfryzacja”**. Rozwiązanie to pozwala na łatwe lokalizowanie pomieszczeń i budynków na terenie uczelni, co jest szczególnie przydatne dla nowych studentów. Z kolei Studenckie Koło Naukowe Planowania Przestrzennego „PUZZLE” **zostało nagrodzone za swój projekt „Clear Waste-Mobilna Odra”**, aplikację mobilną służącą do lokalizowania zanieczyszczeń na danych odcinkach i nabrzeżu Odry.

Projekty studenckich kół wspierane są także wewnątrz. W ubiegłym roku **jedenaste kół z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu otrzymało łącznie około 100 000 złotych dofinansowania** na realizację swoich projektów badawczych:

- ▶ **SKN Gallus** na badanie zmian zachowań eksploracyjnych przepiórki chińskiej pod wpływem bodźców akustycznych, mające na celu poprawę ich dobrostanu;
- ▶ **Interdyscyplinarne Koło Naukowe Biomedyków** na badanie roli białka SHBG w regulacji multipotencji komórek stromalnych izolowanych z tkanki tłuszczowej koni, co ma związek z otyłością i chorobami metabolicznymi u tych zwierząt;
- ▶ **SKN Ichtiopatologów „Skrzydlica”** na badanie wrażliwości szczepów bakterii *Aeromonas spp.* izolowanych od ryb na

antybiotyki i ekstrakty ziołowe, co jest odpowiedzią na rosnący problem antybiotykooporności;

- ▶ **SKN „Chiron”** na zbadanie wpływu korekcji uzębienia na dobrostan koni poprzez analizę odchodów i zmian w zachowaniu;
- ▶ **SKN Teriologów** na badanie składu gatunkowego pokarmu nietoperzy zimą, co ma związek ze zmianami klimatycznymi i ich wpływem na hibernację tych zwierząt;
- ▶ **SKN Chirurgii Weterynaryjnej „Lancet”** na przeprowadzenie badania nad guzami i zmianami guzopodobnymi na skórze psów we Wrocławiu;
- ▶ **SKN Geodetów** na kontynuację rozwoju serwisu „NaviUP”, mającego na celu usprawnienie poruszania się po uczelni, szczególnie dla nowych studentów;
- ▶ **SKN EZA** na badania nad chorobami wektorowymi, które są zagrożeniem zarówno dla zwierząt, jak i ludzi, z naciskiem na boreliozę i babeszjozę;
- ▶ **SKN Biologów Roślin „Mlecz”** na zbadanie zmienności genetycznej inwazyjnego gatunku wątrobowca – księżyczki krzyżowej oraz jej wpływu na siedliska naturalne;
- ▶ **SKN Refectio** na pracę nad metodą decelularyzacji kości gąbczastej konia, co ma zastosowanie w medycynie regeneracyjnej, przeszczepach, badaniach lub implantacji;
- ▶ **SKN Artemis** na badanie dobrostanu lemurów katta w ogrodach zoologicznych za pomocą kamery termowizyjnej i obserwacji behawioralnej, mające na celu poprawę ich warunków życia.

ZMIANY W REKRUTACJI

Od 2020 roku Biuro Rekrutacji dokonało szeregu usprawnień mających na celu poprawę efektywności procesu. W systemie IRK wdrożono mikropłatności ułatwiające kandydatom pokrycie kosztów związanych z aplikacją oraz przyspieszające obsługę rekrutacji. Dodatkowo, w odpowiedzi na pandemię COVID-19, opracowano metodę elektronicznego wydawania decyzji rekrutacyjnych i skierowań do lekarza medycyny pracy, zapewniając ciągłość procesu rekrutacyjnego. Z kolei wprowadzenie nowych kierunków studiów zwiększyło atrakcyjność oferty edukacyjnej.

Biuro Rekrutacji otrzymało też nową siedzibę zapewniającą dogodny dostęp dla kandydatów i umożliwiającą lepszą koordynację działań z komisją rekrutacyjną. Ponadto wprowadzono liczne usprawnienia proceduralne obejmujące kalendarz rekrutacyjny, procedurę rezygnacji oraz rekrutację osób nieletnich, a także opracowano zasady rekrutacji oparte na egzaminach zawodo-

Fedir Komadinko

Lizaveta Siarchenia

wych potwierdzających kwalifikacje. Te zmiany nie tylko usprawniły proces rekrutacji, ale także zapewniły jego zgodność z aktualnymi potrzebami i wyzwaniami.

– Wprowadzenie Welcome Point, zlokalizowanego w Biurze Rekrutacji, jako miejsca obsługi i wsparcia dla nowo przyjętych studentów zagranicznych, było z kolei kluczowym krokiem w ulepszeniu kompleksowej obsługi studentów–cudzoziemców. Przeprowadziliśmy także po raz pierwszy przetarg na wybór agencji rekrutacyjnych, które specjalizują się w rekrutacji z wybranych rynków zagranicznych. Dzięki temu innowacyjnemu podejściu liczba kandydatów zainteresowanych English Division wzrosła aż o 300%, co znacząco podniosło standardy rekrutacji – mówi dyrektorka Biura Rekrutacji PAULINA BOROŃ-KACPEREK.

Inicjatywy te wzmocnione były przez udział w projektach finansowanych przez programy NAWA. Pierwszy ma na celu odciążenie budżetu uczelni poprzez realizację działań promocyjnych o wartości 226 tysięcy złotych, w tym produkcję filmów, podcastów oraz artykułów blogowych w języku angielskim. Drugi projekt, „Solidarni z Ukrainą”, przewiduje realizację działań wspierających kandydatów z Ukrainy objętych ochroną czasową.

W celu integracji międzynarodowej społeczności studenckiej i ułatwianiu im adaptacji do życia akademickiego w Polsce, jak i naszym studentom za granicą, uczelnia zaangażowała się we współorganizację konferencji „Studenci zagraniczni w Polsce”, a także dołączyła do IROs Forum – sieci biur współpracy. •

Studenci z SKN Medyków Roślin „Armillaria” podczas X Szalonej Nocy Naukowej przebrali się za... grzyby

Centrum Innowacyjnych Technologii: żywność, weterynaria, środowisko. Inwestycja za miliony

UCZELNIA, BIZNES, KONSUMENTY

Sześć wyposażonych w najnowocześniejszą aparaturę jednostek specjalistycznych, które działają w trzech obszarach: żywność, środowisko i weterynaria, czyli regionalne Centrum Innowacyjnych Technologii Produkcji, Przetwórstwa i Bezpieczeństwa Żywności to nowo otwarty, nowoczesny ośrodek badawczo-rozwojowy Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. To także największa inwestycja na UPWr w ostatnich latach. Jej wartość to ponad 138 mln złotych, z czego 70 mln to dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju.

Centrum Innowacyjnych Technologii to inwestycja zakończona w kadencji 2020–2024, ale „wymyślona” kilkanaście lat wcześniej – w tym czasie zmieniło się społeczne i gospodarcze otoczenie uczelni, dla którego centrum ma działać. Wyzwaniem więc było (i jest), by na 10 tys. metrach kwadratowych powierzchni – bo tyle liczą łącznie laboratoria CIT-u – rodziły się prawdziwe innowacje. Profesor JAROSŁAW BOSY, rektor Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu w kadencji 2020–2024, nie krył, że nowoczesnych laboratoriów w Europie nie brakuje. Kluczowe było więc znalezienie odpowiedzi na pytania: co CIT może zaproponować, jakie usługi badawcze, wdrożeniowe, których nie zrealizują inne laboratoria? Czym przyciągnąć klientów–przedsiębiorców?

– W koncepcję CIT-u zaangażowali się prorektor ds. nauki, liderzy WZB,

liderzy rad naukowych dyscyplin, ale i młodzi naukowcy, by miało szansę stać się centrum postępu, w którym z twórczego fermentu wyłaniają się i trafiają na rynek konkretne rozwiązania, technologie, produkty w trzech sferach, na których my, przyrodnicy, znamy się najlepiej: żywność – środowisko – weterynaria. Mam ogromną satysfakcję, bo udało się nam nie tylko zamknąć inwestycję, wyposażyć ją w najnowocześniejszą, często unikatową aparaturę i oddać naukowcom – podkreślał w „Głosie Uczelni” rektor UPWr, prof. Jarosław Bosy.

Inwestycja pochłonęła ponad 138 mln złotych, z czego 70 mln złotych to dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Sama aparatura i wyposażenie budynków kosztowały 44,5 mln złotych. Oficjalne otwarcie miało miejsce w maju 2024 r., ale badania rozpoczęto wcześniej. Laboratoria

CIT-u mają być miejscem spotkań ciekawych firm, producentów żywności, naukowców, doktorantów, ale też inwestorów poszukujących atrakcyjnych rynkowo wyników badań.

CIT to sześć ośrodków badawczo-rozwojowych i 30 laboratoriów w trzech makroklastrach, zlokalizowanych na terenie kampusu uczelni oraz w stacjach badawczych na Pawłowicach, w Psarach i na Swojcu. CIT Żywność to Centrum Biologii Stosowanej oraz Innowacyjnych Technologii Produkcji Żywności, Centrum Produktu Regionalnego, CIT Środowisko to Ośrodek Zaawansowanych Technologii Produkcji Ogrodniczej, Ośrodek Badawczy Technologii Produkcji Roślinnej, Centrum Diagnostyki Chorób Roślin, CIT Weterynaria to Centrum Badań in Vivo. Wyposażone w najnowocześniejszą infrastrukturę badawczą, mają służyć badaniom produkcji

Centrum Biologii Stosowanej oraz Innowacyjnych Technologii Produkcji Żywności w kampusie na Biskupinie nazywane jest popularnie „Elką”

roślinnej, zwierzęcej, oraz współpracy z branżami foodtech i agrotech. Koordynatorzy poszczególnych jednostek to prof. **AGNIESZKA MEDYŃSKA-JURASZEK** – Ośrodek Badań Technologii Produkcji Roślinnej, prof. **KRZYSZTOF MATKOWSKI** – Centrum Diagnostyki Chorób Roślin, dr **JANUSZ MAZUREK** – Ośrodek Zaawansowanych Technologii Produkcji Ogrodniczej, dr **RADOSŁAW SPYCHAJ** – Centrum Produktu Regionalnego, dr **MAREK SZOŁTYSIK** – Centrum Biologii Stosowanej oraz Innowacyjnych Technologii Produkcji Żywności i prof. **KRZYSZTOF GRZYMAJŁO** – Centrum Eksperymentalnych Zakazań Zwierząt.

CIT ŻYWNOSĆ

Ten CIT tworzą dwie jednostki: Centrum Biologii Stosowanej oraz Innowacyjnych Technologii Produkcji Żywności i Centrum Produktu Regionalnego, którymi kieruje dr **DOMINIKA SOKULSKA**. Ten CIT to dwa spojrzenia na technologię żywności, produkty prozdrowotne, wszystko, co mieści się w szeroko rozumianym *live science*. Laboratoria zlokalizowane w kampusie na Biskupinie to wysokospecjalistyczne jednostki, gdzie najważniejsza jest

nauka. CPR, czyli część CIT umiejscowiona na Pawłowicach, to sfera praktyczna, w której, oprócz opracowywania nowych receptur, np. chleba, piwa czy wina, będzie można podnosić posiadane umiejętności czy po prostu zobaczyć jak powstaje ser. Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu od ponad 10 lat rozwija współpracę z branżą farmerską, zagrodową, czego efektem jest Święto sera i wina. Do tej pory brakowało jednak miejsca, w którym można by tę współpracę realizować od strony praktycznej. CPR jest więc odpowiedzią na rozwój przetwórstwa rzemieślniczego, z którego słynie Dolny Śląsk, gdzie prężnie działają winnice, serownie (najwięcej w Polsce), piekarnictwo, przetwórstwo mięsne. W Centrum będzie można zdobyć umiejętności teoretyczne i praktyczne, ale też przebadać swój produkt i dokonać analizy sensorycznej.

CIT Żywność powstał z myślą o opracowywaniu nowych, innowacyjnych technologii i produktów żywnościowych o zwiększonej wartości prozdrowotnej i określonych cechach sensorycznych. Tutaj można przeskalowywać wybrane technologie z warunków laboratoryjnych do skali przemysłowej, dobierać

sposoby i parametry utrwalania żywności pozwalające zachować aktywność biologiczną surowców żywnościowych, biotechnologicznych i medycznych, badać struktury i właściwości produktów i surowców utrwalonych przy wykorzystaniu suszenia, ale także aktywność biologiczną komponentów (surowców czy produktów), czy podstawowy skład artykułów żywnościowych i ich wartość energetyczną. W szerokim spektrum możliwości badawczych laboratoriów tworzących ten CIT jest też badanie poziomu zanieczyszczeń mikrobiologicznych, fizycznych i chemicznych surowców i materiałów żywnościowych, składu i poziomu zanieczyszczeń pasz czy zafałszowań z udziałem narzędzi biologii molekularnej. Centrum to także nowoczesne spojrzenie na żywienie człowieka i dietetykę – u ekspertów z UPWr (we współpracy z medykami). W przychodni, która ma powstać w CIT, będzie można nie tylko uzyskać pełną poradę dietetyczną, ale też dostać ocenę sposobu żywienia i stanu odżywienia z uwzględnieniem parametrów antropometrycznych i fizjologicznych, a także wykonać testy wysiłkowe. Będą tu także wykonywane analizy wybranych

parametrów biochemicznych krwi pacjentów i testy na nietolerancje pokarmowe. Takie poradnie mają w tej chwili tylko dwie uczelnie (niemedyczne) w kraju: Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie i Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie. Ten CIT to także badania sensoryczne artykułów żywnościowych, opracowanie nowych sposobów obróbki i przygotowania potraw, a także szkolenia z zakresu technologii gastronomicznych i obsługi kelnerskiej. Interdyscyplinarny i z pozoru odległy od żywności obszar to kompleksowa analiza odpadów połączona z opracowaniem technologii ich zagospodarowania.

Dyrektor Regionalnego Centrum Innowacyjnych Technologii Produkcji, Przetwórstwa i Bezpieczeństwa Żywności, dr Dominika Sokulska: – CIT to odpowiedź na kluczowe wyzwania współczesnego świata, czyli ochrona bioróżnorodności, zrównoważona, ale i efektywna produkcja żywności, walka z postępującymi zmianami klimatu, a jednocześnie dostosowanie do tych, które już zaszyły. Polskie społeczeństwo jest coraz bardziej świadome ogromnego wpływu, jaki ma dobrej jakości żywność na zdrowie człowieka, jakość życia, zapobieganie chorobom cywilizacyjnym. Coraz częściej szukamy określonych cech produktowych, zawartości prozdrowotnych komponentów, małej zawartości

ulepszaczy, konserwantów. Zdajemy sobie też sprawę z konieczności wdrażania technologii bezodpadowych w przetwórstwie rolno-spożywczym w kontekście wyzwań klimatycznych, stopniowego przestawiania sektora na odnawialne źródła energii, zmniejszania chemizacji rolnictwa, dbania o bezpieczeństwo żywności, dobrostan zwierząt itp. Do wszystkich tych działań konieczna jest nowa wiedza, wysokie kompetencje naukowców, ekspertów, absolwentów uczelni, ciągła i efektywna współpraca między naukowcami a przedsiębiorcami.

LABORATORIUM INNOWACYJNYCH TECHNIK POZYSKIWANIA I UTRWALANIA BIOAKTYWNYCH SKŁADNIKÓW ŻYWNOCI

Tutaj będą prowadzone analizy i badania dotyczące technik suszarniczych. Wykorzystywana do tego będzie najnowocześniejsza aparatura (i jedna z najcenniejszych) – to m.in. mikrotomograf, który służy do suszenia trudnych materiałów zawierających biologicznie aktywne składniki, kluczowe bowiem jest, by w procesie suszenia ich nie zniszczyć. W specjalnie przystosowanej hali można te procesy prowadzić w skali półprzemysłowej, ale jest też możliwość analizowana uzyskanego materiału suszarniczego, a więc zbadanie

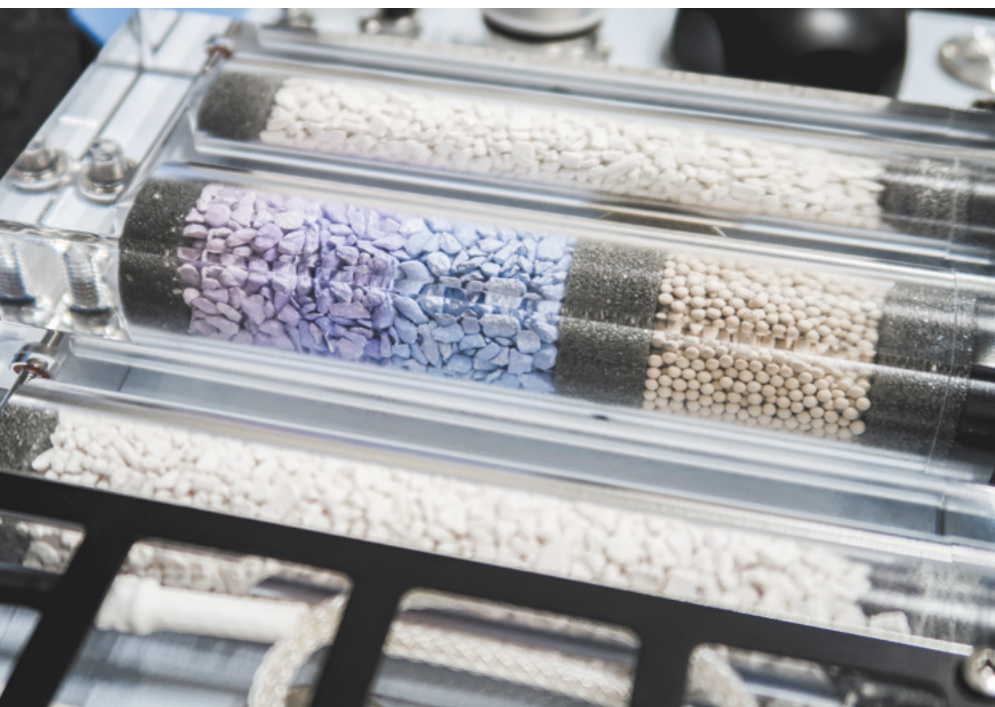
struktury uzyskanych proszków, co się później przekłada na rozpuszczalność, roztwarzalność, zwilżalność. W Polsce tylko na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu prowadzi się liofilizację z hybrydowym dostarczaniem ciepła, wykorzystuje technologię polegającą na suszeniu kombinowanym surowców roślinnych (podsuszanie konwekcyjne i dosuszanie mikrofalowo-próżniowe poprzedzone impregnacją osmotyczną w zagęszczonych sokach owocowych).

W tym laboratorium ma się też domykać łańcuch, który zaczyna się w momencie produkcji żywności, a kończy zagospodarowaniem powstałych w tym procesie odpadów. W laboratorium będą wykonywane m.in. pomiary produkcji biogazu, zawartości pierwiastków węgla, wodoru, azotu, siarki i tlenu, temperatury zapłonu materiału w warstwie i w obłoku pyłu metodą MIT, ale też oznaczenia zawartości wilgoci, suchej masy, suchej masy organicznej, popiołu, części palnych i części niepalnych czy ocena potencjału produkcji biometanu i optymalizacja procesu fermentacji metanowej w reaktorach przepływowych.

LABORATORIUM INNOWACYJNYCH TECHNOLOGII GASTRONOMICZNYCH I LINIA DO OBRÓBKIE CIEPLNEJ POTRAW

To laboratorium daje możliwość współpracy z sektorem MŚP oraz odbiorcami indywidualnymi odnośnie do rozwoju nowych technologii produkcji i przetwarzania surowców i produktów spożywczych, analizy żywności czy też poszerzenia oferty usług szkoleniowo-edukacyjnych. Potencjalnymi partnerami są m.in. właściciele i managerowie restauracji, hoteli i barów, firmy cateringowe, szefowie kuchni, kelnerzy, barmani, bariści, enolodzy, producenci wyposażenia technicznego kuchni przemysłowych i restauracji, lokalne gospodarstwa agroturystyczne, a także lokalni producenci żywności, producenci żywności funkcjonalnej i suplementów diety oraz firmy farmaceutyczne.

To w tym laboratorium jest Pracownia stanu odżywienia i badań wysiłku fizycznego, czyli wspomniana już poradnia, w której badania wydolności fizycznej i ogólny stan organizmu prowadzone będą w oparciu o system sterujący do badań wysiłkowych oraz moduły: bieżnia, ergometr, moduły do badań

W CIT naukowcy dysponują nowoczesną aparaturą badawczą pozwalającą m.in. na wykonywanie pomiarów intensywności fotosyntezy

CIT na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej tworzą wivarium i cztery pracownie: metabolomiki, cytometrii przepływowej i transkryptomiki oraz diagnostyki mikroorganizmów

gazometrii, spirometrii, pulsoksymetrii, EKG. Do profesjonalnej analizy składu ciała i frakcji z fragmentarycznym opisem parametrów wykorzystywane będą analizatory składu ciała: InBody, Accu-niq, a analizatory biochemiczny i hematologiczny Medonic – do analizy podstawowych parametrów biochemicznych. W pracowni sensoryczno-reologicznej będą prowadzone badania właściwości reologicznych produktów, testy i oceny produktów i potraw z dedykowaną kuchnią do przygotowania próbek.

To laboratorium to także pracownie analizy mikroelementów, technologii gastronomicznej i obsługi konsumenta, wyposażone w najnowszy sprzęt do tworzenia koncepcji produktów o wysokim potencjale odżywczym i dietetycznym poprzez odpowiednie łączenie surowców, dobór technik obróbki kulinarnej i metod przechowywania, wytwarzanie prototypów produktów i potraw oraz dwie specjalnie wyposażone sale. Jedna przystosowana jest do równoczesnego szkolenia ok. 30 osób na indywidualnych, profesjonalnych stanowiskach technologicznych z nowoczesnym ciągiem do obróbki cieplnej (dysponuje różnorodnym sprzętem najnowszej generacji). Druga to sala konsumencka

ze stanowiskami POS, systemem KDS i barem przystosowana do szkoleń kelnerskich, barmańskich, baristycznych, somelierskich i in. W laboratorium jest także pracownia badania strawności *in vitro* (we współpracy z Wydziałem Medycyny Weterynaryjnej).

LABORATORIUM INNOWACYJNYCH TECHNOLOGII NUTRACEUTYKÓW I ŻYWNOŚCI FUNKCJONALNEJ

Tutaj wykonuje się m.in. ekstrakcje w warunkach nadkrytycznych ditlenku węgla, chromatografię gazową i cieczową, oznaczenie aktywności biologicznych peptydów, optymalizację procesów hydrolizy białek czy izolację i ocenę aktywności enzymów, głównie proteolitycznych. Laboratorium dysponuje ekstraktorem $scCO_2$ z trzema stopniami separacji, który pozwala na izolację olejków eterycznych wyłapywanych w chłodzonym kriogenicznie separatorze. I co kluczowe – to jedyny taki aparat nie tylko na Dolnym Śląsku, ale też w Polsce.

Nutraceutyki i żywność funkcjonalna to specjalizacja naukowców z Wydziału Biotechnologii i Nauk o Żywności. I właśnie tej specjalizacji dedykowana jest przestrzeń, w której przeprowadza

się analizy składników aktywnych, ale też jest możliwość wykonywania testów w skali półtechnicznej bezpośrednio na hali technologicznej z różnymi procesami, które można dowolnie konfigurować w zależności od potrzeb.

LABORATORIUM INNOWACYJNYCH TECHNOLOGII PRZETWÓRSTWA OWOCÓW I WARZYW

Specjalizacja tej jednostki dotyczy uzyskiwania ekstraktów roślinnych o wysokim potencjalnie przeciwutleniającym, jaki np. wykazują polifenole. Tutaj nie tylko jest możliwość produkcji preparatów wysokopolifenolowych z surowców roślinnych, ale też badanie właściwości biologicznych tych surowców, chromatografia cieczowa i spektrometria mas, określenie zawartości metali ciężkich w próbkach, pozostałości środków ochrony roślin czy określenie zawartości składników mineralnych. Wykorzystywany do tych ostatnich badań spektrometr ICP-MS pozwala na jednoczesną analizę wielopierwiastkową metali ciężkich, mikro- i makroelementów, badanie żywności i suplementów diety pod kątem wykrywania stężenia metali ciężkich, takich jak arsen, rtęć, selen, bor,

występowania związków toksycznych czy pierwiastków śladowych w żywności (np. migracja z puszek metalowych). Pozwala też na badania zafałszowań i autentyczność żywności i suplementów diety. To jedyny na Dolnym Śląsku ekstraktor spektrometr ICP-MS z takimi parametrami, umożliwiając wykonywanie analiz specjalizacyjnych, bardzo pożądanym na rynku przez producentów żywności.

LABORATORIUM BIOTECHNOLOGII I MIKROBIOLOGII

Tutaj izoluje się i wykonuje charakterystykę szczepów drożdży, grzybów i bakterii do przemysłowych zastosowań, prowadzi się hodowlę drobnoustrojów w różnych systemach, produkcję biomasy komórkowej, jej separację, produkcję szczepionek mikrobiologicznych, wybranych polioli, kwasów karboksylowych, enzymów. Unikatowe w możliwościach tego laboratorium są: typowanie fagów szczepów, skalowanie procesu produkcji wybranych metabolitów od skali laboratoryjnej do skali pilotowej oraz dobór szczepów i testowanie wykorzystania produktów odpadowych do procesów biotechnologicznych. Tłumacząc to obrazowo, chodzi o możliwości hodowli drobnoustrojów produkujących jakiś pożądaną składnik w dużych reaktorach.

LABORATORIUM INNOWACYJNYCH TECHNOLOGII SUROWCÓW ZBOŻOWYCH

W tym laboratorium prowadzone są oceny właściwości fermentacyjnych surowca piekarskiego, określa się między innymi właściwości agregacyjne białek glutenowych i jakość glutenu. Jednocześnie jednostka ta, podobnie jak laboratorium innowacyjnych technologii przetwórstwa mleka oraz laboratorium innowacyjnych technologii przetwórstwa mięsa, to swoisty łącznik z Centrum Produktu Regionalnego na Pawłowicach, gdzie w ramach CIT uruchomiono nowoczesną serownię, piekarnię i młyn, winiarnię, browar i przetwórnice mięsa. Jak tłumaczy dr MAREK SZOŁTYSIK, podział jest prosty – w tzw. Elce, czyli laboratoriach CIT zlokalizowanych na Biskupinie, prowadzone są badania, analizy, ekspertyzy, a na Pawłowicach w CPR – realizowana jest strona praktyczna, szkolenia czy okazy.

LABORATORIUM INNOWACYJNYCH PRODUKTÓW EKSTRUADOWANYCH I FUNKcjONALNYCH PREPARATÓW POLISACHARYDOWYCH

Tutaj prowadzone są m.in. modyfikacje fizyko-chemiczne skrobi i surowców polisacharydowych z wykorzystaniem reaktora, określaną jest zawartość tłuszczu w produktach spożywczych, oznaczany postęp starzenia tłuszczu metodą oksydacyjną czy wyznaczana jest charakterystyka termiczna przemian fazowanych w surowcach oleistych oraz polisacharydowych. W tym „labie” można też uruchomić pilotażową produkcję smażonych przetworów ziemniaczanych metodą półtechniczną oraz przeprowadzić procesy ekstruzji przemysłowej przy niewielkim wkładzie surowcowym.

LABORATORIUM OCENY ODDZIAŁYWANIA ROLNICTWA NA ŚRODOWISKO

W tym laboratorium określa się i zapobiega uciążliwości zapachowej generowanej m.in. w trakcie intensywnej produkcji zwierzęcej. To nie tylko analiza składu próbek powietrza wraz ze wskazaniem kluczowych związków zapachowych, ale też przygotowanie sorbentów dedykowanych do usuwania zidentyfikowanych związków złoonych. W la-

boratorium ocenia się także stopień zanieczyszczenia produktów pochodzenia rolniczego rtęcią i jej związkami oraz wpływ intensywnej produkcji rolnej na składniki środowiska przyrodniczego poprzez analizę toksyczności wody, ścieków, osadów oraz gleby, a także ocenę toksyczności pokarmowej i kontaktowej dla owadów zapylających.

LABORATORIUM GENETYKI MOLEKULARNEJ I GENOMIKI PORÓWNAWCZEJ

Ta pracownia dysponuje aparaturą dającą możliwości detekcji rzadkich mutacji, absolutnej kwantyfikacji ekspresji genów, analizy miRNA, absolutnej kwantyfikacji miana wirusa, detekcji patogenów, analizy pojedynczych komórek, detekcji rzadkich sekwencji, absolutnej kwantyfikacji bibliotek do sekwencjonowania NGS, analizy CNV (*Copy Number Variations*). Sekwencjonator NGS Illumina pozwala z kolei na sekwencjonowanie celowane, analizę metagenomu, sekwencjonowanie małych genomów, celowaną ekspresję genów i sekwencjonowanie amplikonów. To, co wyróżnia laboratorium genetyki molekularnej i genomiki porównawczej, to kompleksowość analizy zmienności na poziomie DNA i RNA, zaczynając od izolacji materiału

Centrum Produktu Regionalnego na Pawłowicach to m.in. serownia, minibrowar czy winiarnia

genetycznego, a kończąc na obróbce bioinformatycznej.

LABORATORIUM PASZ I ŻYWIENIA ZWIERZĄT

Nowoczesny sprzęt zgromadzony w tym laboratorium pozwala na analizę m.in. podstawowych składników pokarmowych, aminokwasów, składników mineralnych, energii brutto i oznaczenie azotu niebiałkowego. Atutem nie do przecenienia jest krótszy czas analizy, większa dokładność i precyzja, pozwalające obniżyć koszty pracy o ponad 50%.

LABORATORIUM IZOLOWANIA I ANALIZY SKŁADNIKÓW BIOAKTYWNYCH

Tutaj wykonuje się analizy składu jakościowo-ilościowego naturalnych i syntetycznych związków z grupy organicznych. Laboratorium specjalizuje się głównie w analizach związków lotnych, terpenoidowych, furanokumarynowych fitosteroidowych czy nietypowych kwasów tłuszczowych. Ma unikatową możliwość analiz z wykorzystaniem potrójnego kwadrupola, np. dioksyn, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych czy aromatów. Wyróżnia je nie tylko bardzo duże doświadczenie analityczne zespołu, ale też dostępność potrójnego kwadrupola z chemiczną jonizacją, co pozwala na analizę ilościową związków aromatycznych, w tym śladowych. W laboratorium jest moż-

liwość przeprowadzenia pełnej analizy ilościowo-jakościowej kwasów tłuszczowych z uwzględnieniem iso, anteiso, CLA i innych mniej typowych; oznaczenia ilościowego dioksyn i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, ilościowego i jakościowego furanokumaryny; ustalenie tożsamości czystych substancji organicznych lub związków naturalnych, również przy braku wzorców; ilościowe i jakościowe oznaczenie składu olejków eterycznych i kompozycji zapachowych z uwzględnieniem analizy chiralnych enancjomerów poszczególnych komponentów.

CIT WETERYNARIA

CIT na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej, czyli Centrum Eksperymentalnych Zakazań Zwierząt, tworzą wiwarium i cztery pracownie: metabolomiki, cytometrii przepływowej, genomiki i transkryptomiki oraz diagnostyki mikroorganizmów.

Centrum daje szereg możliwości naukowych: od badania skuteczności nowych leków, związków chemicznych czy szczepionek stosowanych w profilaktyce chorób zwierząt, poprzez badania zmienności genetycznej mikroorganizmów chorobotwórczych, nieinwazyjne obrazowanie zwierząt, aż po badania mikrobiologiczne czy parazytologiczne.

Jak podkreśla koordynator CIT Wet prof. Krzysztof Grzymajło, centrum wyróżnia oferta kompletnego panelu badań

multiomicznych, co wiąże się z brakiem konieczności wozenia cennego i wrażliwego materiału biologicznego do kilku jednostek, młody i dobrze skoordynowany zespół specjalistów w komplementarnych technikach analitycznych oraz połączenie w jednym miejscu warsztatu doświadczalnego i specjalistów od problemów klinicznych. Tylko w 2023 roku na zakup aparatury dla CIT Wet wydano 8 mln złotych.

PRACOWNIA METABOLOMIKI Q-TOF

Tutaj opracowywane są swoiste profile metaboliczne, wykonuje się analizy metabolomiczne materiału w postaci komórek, tkanek, próbek krwi, moczu czy nawet mleka.

Pracownia będzie świadczyła również usługi w zakresie oznaczania stężeń leków we krwi, analiz toksykologicznych oraz farmakokinetycznych, a otrzymane wyniki pomogą w określeniu wpływu, jaki czynniki środowiskowe i genetyczne mają na dany organizm. Wykonanie analiz umożliwi badaczom UPWr wysokiej klasy aparaturą. To m.in. spektrometr mas sprzężony z detektorem czasu przelotu jonów LC-QTOF.

Aktualnie zespół prowadzi m.in. ocenę stężenia izoniazylu (przeciwgruźliczego leku stosowanego u ludzi, który dla psów jest szczególnie toksyczny) w próbkach toksykologicznych od psów w Ukrainie. O pomoc naukowców z UPWr poprosili badacze z Kijowa, podejrzewający, że izoniazyl był wykorzystywany do celowych zatruc zwierząt.

W pracowni prowadzone są również badania metabolomu biofilmu modelowego patogenu *Enterococcus faecalis* w kontekście infekcji dróg moczowych towarzyszących długotrwałemu cewnikowaniu pacjentów. Celem jest ustalenie, w jaki sposób stosowanie wybranych leków przeciwbakteryjnych wpływa na formowanie biofilmu przez ten patogen.

PRACOWNIA CYTOMETRII PRZEPIYWOWEJ

Pracownia to przede wszystkim innowacyjny cytometr przepływowy z funkcją obrazowania Amnis ImageStreamX MKII. Urządzenie łączy cechy klasycznej cytometrii przepływowej oraz mikroskopu fluorescencyjnego, umożliwiając immunofenotypowanie komórek wraz

Bioreaktor wykorzystywany jest do modyfikacji surowców polisacharydowych

z uzyskaniem ich zdjęć. System określa ilościowo intensywność, lokalizację i rozkład sygnałów fluorescencyjnych w dziesiątkach tysięcy komórek na próbkę. Cytometr jest wyposażony w jedną kamerę CCD z trzema obiektami oraz trzy lasery, co daje sześć możliwych do wykorzystania kanałów detekcji (uwzględniając wbudowane pole jasne oraz SSC – rozproszenie światła do boku). System w przyszłości może zostać rozbudowany o kolejne lasery oraz dodatkową kamerę CCD. Urządzenie może być wykorzystywane w immunologii, farmakologii, biologii komórki, mikrobiologii, parazytologii, onkologii czy... oceanografii. Obecnie w pracowni analizowane są komórki zwierzęce (m.in. neutrofile końskie i bydłęce, plemniki kogucie i bydłęce, makrofagi końskie), komórki z ustalonych *in vitro* linii komórkowych, hodowle komórek bakteryjnych, bakteryjny osad ścieków oraz pęcherzyki zewnątrzkomórkowe (pochodzące z osocza końskiego).

PRACOWNIA GENOMIKI I TRANSKRYPTOMIKI – NGS

To miejsce, gdzie bada się zmienność genetyczną mikroorganizmów chorobotwórczych, przeprowadza analizy porównawcze DNA patogenów bakteryjnych oraz bakteriofagów. Tutaj badane są genom i transkryptom komórek nowotworowych, oceniana jest integralność izolowanych próbek RNA czy wykonywana wysokoprzepustowa analiza elektroforetyczna kwasów nukleinowych. Jest możliwe, m.in. dzięki sekwenatorowi III generacji w technologii nanoporowej (bada celowane resekwencjonowanie, sekwencjonowanie genomów mikroorganizmów, poziom ekspresji genów, mikrobiom z identyfikacją genów oporności na antybiotyki i profilowanie ekspresji mRNA oraz miRNA), oraz Shimadzu MultiNA do elektroforezy DNA i RNA, który wykorzystuje nowoczesną technologię mikroczipową do automatycznej i szybkiej separacji elektroforetycznej kwasów nukleinowych. To alternatywa dla klasycznej elektroforezy, a dzięki wyposażeniu w mikroczip wielokrotnego użytku, urządzenie zapewnia wysoką czułość detekcji, wysoką rozdzielczość i powtarzalność wyników oraz dużą szybkość automatycznej analizy.

W pracowni genomiki i transkryptomiki wykonywane są już pierwsze pra-

CPR to również profesjonalne linie produkcyjne, np. w pełni wyposażona winiarnia

ce z użyciem fluorymetru i systemu do elektroforezy kwasów nukleinowych.

PRACOWNIA DIAGNOSTYKI MIKROORGANIZMÓW – TECAN

Pracownia zlokalizowana w Katedrze Higieny Żywności i Ochrony Zdrowia Konsumenta jest wyposażona w multidekcyjny czytnik mikropłytek TECAN SPARK (przeznaczony do pracy również z materiałem zakaźnym). Urządzenie pozwala na określanie krzywych wzrostu bakterii czy linii komórek eukariotycznych w czasie rzeczywistym w odpowiednich warunkach środowiskowych, w tym w hipoksji. Posiada moduł wytrząsarki z możliwością regulacji czasu, intensywności i trybu wytrząsania mikropłytek, a także wbudowany inkubator z regulacją temperatury. Ma też możliwość kontroli poziomu CO₂ oraz O₂ w komorze pomiarowej. Umożliwia pomiar absorbancji, fluorescencji oraz pomiar luminescencji jarzeniowej i błyskowej w mikropłytkach. Dzięki tym oznaczeniom można monitorować np. postęp reakcji chemicznych. Wyposażenie urządzenia w udogodnienia umożliwiające kontrolę temperatury i składu atmosfery w komorze pomiarowej ułatwia badania dynamiki wzrostu mikroorganizmów i eukariotycznych komórek w hodowli. W pracowni prowadzone są obecnie badania w ramach projektów finansowanych przez NCN. W jednym z nich naukowcy UPWr poszukują no-

wych genów odpowiedzialnych za tworzenie biofilmu *Campylobacter jejuni*, który w niektórych krajach jest dominującym patogenem przenoszonym przez żywność. W ramach innych projektów badany jest wpływ konserwantów stosowanych w żywności na wytwarzanie enterotoksyn gronkowcowych, regulacja ekspresji czynników wirulencji pałeczek *Salmonella* mających wpływ na przebieg infekcji z udziałem tego patogenu, a także analizowane są czynniki odpowiedzialne za interakcje pałeczek *Salmonella* z mikrobiomem jelitowym.

WIWARIUM – BADANIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH ZWIERZĄT

To największa część weterynaryjnego CIT-u. Dziś na Dolnym Śląsku nie ma drugiego takiego miejsca, gdzie w budynku w pełni wyposażonym w nowoczesną infrastrukturę, można prowadzić badania w wydajny i bezpieczny sposób. Centrum umożliwia zaawansowane prowadzenie eksperymentów *in vivo*, co nadal, mimo postępu w rozwoju metod *in vitro*, jest w wielu przypadkach niezbędnym, ostatnim etapem badań.

CIT ŚRODOWISKO

To trzy jednostki: Ośrodek Zaawansowanych Technologii Produkcji Ogrodniczej w Psarach, Ośrodek Badawczy Technologii Produkcji Roślinnej na Swojcu oraz Centrum Diagnostyki Chorób Roślin.

OŚRODEK ZAAWANSOWANYCH TECHNOLOGII PRODUKCJI OGRODNICZEJ

To nowoczesny obiekt szklarniowy z kompleksem sześciu niezależnych bloków uprawowych i dedykowanymi laboratoriami, który został wyposażony w moduły do automatycznego sterowania procesami nawożenia, nawadniania, doświetlania i cieniowania w poszczególnych blokach szklarni, wraz ze stacją pogodową.

Wyposażenie bloków uprawowych oraz ich centralne zarządzanie przez nowoczesny komputer klimatyczny pozwala na jednoczesne prowadzenie kilku różnych doświadczeń uprawowych. Dzięki nowocześnie wyposażonym laboratoriom: chemicznym i kultur tkanekowych, istnieje możliwość precyzyjnej kontroli różnych parametrów uprawowych w trakcie prowadzenia doświadczeń. W ten sposób ośrodek oferuje wykonywanie doświadczeń i analiz w zakresie: badania wpływu różnych warunków uprawowych na wzrost i rozwój roślin, badań fizyko-chemicznych gleb i podłoży uprawowych oraz materiału roślinnego, opracowywania technologii rozmnażania wegetatywnego i generatywnego oraz różnych technologii produkcji roślin ogrodniczych.

OŚRODEK BADAWCZY TECHNOLOGII PRODUKCJI ROLNICZEJ

W tym ośrodku, na Swojcu, wykonywane są analizy próbek środowiskowych i materiałów roślinnych, a także ocena wpływu nowych substancji i czynników stresowych na środowisko glebowe i plonowanie roślin. Laboratorium wyposażone w najnowszy sprzęt daje możliwość badania czynników stresowych dla roślin na poziomie molekularnym, jak również oznaczanie ilościowe i jakościowe substancji bioaktywnych produkowanych w odpowiedzi na działanie danego czynnika (tu z pomocą badaczom przychodzi chromatograf gazowy GC-MS). Analiza plonowania, odżywienia, stresu i zdrowotności roślin wraz z oceną potrzeb nawozowych mogą być też wykonywane na polu, a nie tylko w laboratorium – jest to możliwe dzięki najnowszym, przenośnym urządzeniom, które są najlepszym dowodem rozwoju technologii w rolnic-

Szklarnia przystosowana do ściśle określonych warunków, np. mikroklimatycznych, oświetleniowych, regulacji nawadniania

twie. Dają one możliwość precyzyjnego określenia potrzeb roślin związanych z ich nawożeniem, ale pozwalają też na ocenę ryzyka środowiskowego związanego z wprowadzaniem do środowiska zanieczyszczeń i środków ochrony roślin. W ośrodku prowadzone są też analizy jakościowe i ilościowe nowych substancji zanieczyszczających środowisko glebowe wraz z analizą ekotoksikologiczną wpływu tych substancji na mezofaunę glebową.

CENTRUM DIAGNOSTYKI CHOROÓB ROŚLIN

Zadania naukowe opracowane dla Centrum działającego od 2020 roku to badania zdrowotności szerokiego spektrum gatunków roślin uprawnych w ekosystemach rolniczych; monitoring zagrożeń pojawiających się na Dolnym Śląsku, szczególnie ze strony patogenów i szkodników; diagnozowanie chorób roślin rolniczych, ogrodniczych i sadowniczych w różnych systemach uprawy; poszukiwanie genów i biochemicznych cech odporności na choroby roślin, również we współpracy z instytucjami zajmującymi się zarówno hodowlą twórczą, jak i zachowawczą odmian roślin uprawnych; prowadzenie badań nad biologicznym, serologicznym i molekularnym zróżnicowaniem populacji patogenów oraz doskonalenie metod ich diagnostyki. To również możliwości poszukiwania organizmów o nieznanym dotychczas cechach metabolicznych,

będących potencjalnymi producentami związków antybiotycznych lub związków stymulujących odporność roślin na choroby i szkodniki; badanie biologii szkodników roślin uprawnych; badania fitoplazm – bakterii endobiotycznych, których znaczenie w ostatnich latach znacznie wzrasta, badania owadów je przenoszących; badania zdrowotności grzybów jadalnych w różnych technologiach uprawy; badania czystości mikrobiologicznej przemysłowych linii produkcyjnych; badania zmienności cech patogenów zachodzących pod wpływem zmian w środowisku uprawnym; badania środków ochrony roślin oraz nad wykorzystywaniem ekstraktów z roślin i grzybów, np. w kosmetykach.

Zadania rynkowe to diagnostyka chorób roślin na terenach zurbanizowanych, prawnie chronionych i terenach leśnych (dla urzędów, spółdzielni mieszkaniowych); diagnostyka chorób traw gazonowych na polach golfowych, boiskach piłkarskich i trawnikach (Polskie Stowarzyszenie Greenkeeperów); diagnostyka stanu zdrowotnego grzybów jadalnych i ich podłoża wzrostowego (pieczarkarnie, boczniakarnie); badania zanieczyszczenia powietrza zarodnikami grzybów w pomieszczeniach gospodarskich, szpitalach, jaskiniach, kopalniach i innych miejscach; badania aktywności antygrzybiczej związków chemicznych do ochrony tynków, spoin i ceramiki budowlanej; szkolenia i warsztaty z zakresu diagnostyki chorób roślin. •

Prorektor ds. organizacji i rozwoju uczelni w kadencji 2020–2024

prof. ADAM SZEWCZUK: – Te cztery lata przyniosły wiele wyzwań, ale też wiele zmian

NIE TYLKO PANDEMIA I WOJNA

Pierwsze dwa lata mijającej kadencji upłynęły pod znakiem pandemii. Później wybuchła wojna na Ukrainie. Oba te wydarzenia wymagały działań nieschematycznych, ale pion ds. organizacji i rozwoju uczelni to również Centrum Innowacyjnych Technologii, największa inwestycja na UPWr od kilku lat, czy wprowadzenie systemu oceniania pracowników niebędących nauczycielami akademickimi.

Profesor Adam Szewczuk, prorektor ds. organizacji i rozwoju uczelni nie kryje, że mijająca kadencja była wymagająca ze względu na zmieniające się otoczenie zewnętrzne. Pandemia koronawirusa w 2020 roku i dwa lata później – wojna w Ukrainie oznaczały konieczność podejmowania działań i decyzji poza schematami.

Lata 2020–2024 to również realizacja największej w ostatnich latach inwestycji na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu. Centrum Innowacyjnych Technologii (CIT) w sześciu lokalizacjach – to ogrom pracy ze strony wielu osób

odpowiedzialnych za budowę, wyposażenie, a także organizację tego przedsięwzięcia. Idea tego Centrum zakładała, że duże nakłady na infrastrukturę badawczą przełożą się na pozycję naukową UPWr. Prorektor Adam Szewczuk nie kryje, że CIT jest już skończony jako inwestycja, a teraz od tych, dla których powstał, zależy jego sukces.

SZCZEPHENIA I POMOC

– Lata 2020–2022 wymagały od nas decyzji nie tylko jak funkcjonować jako uczelnia w warunkach obostrzeń pandemicznych, ale również jak pomagać,

a więc na przykład organizować pierwsze szczepienie na COVID-19, czy po wybuchu pełnoskalowej wojny zatrudniać uchodźców z Ukrainy. W tym zakresie współpracowaliśmy ze wszystkimi uczelniami w Polsce w ramach zespołu koordynatorów wojewódzkich zorganizowanego przez Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Publicznych – przypomina prof. Adam Szewczuk, który był koordynatorem programu szczepień dla dolnośląskich uczelni i łącznikiem z ministerstwem.

Pandemię większość z nas kojarzy przede wszystkim z *lock-downem*, a co za

Prorektor Adam Szewczuk po wybuchu pandemii koordynował działania dolnośląskich uczelni m.in. w zakresie szczepień nauczycieli akademickich

dził systemowy mechanizm motywowania pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, otwierający im ścieżki awansu.

To znacząca grupa ok. 900 osób: laboranci, pracownicy inżynieryjno-techniczni, bibliotekarze, także administracja, której nigdy wcześniej nie objęto tak systemowym działaniem (jeśli chodzi o nauczycieli, system funkcjonuje od wielu lat i jest sprawdzony w swoich kluczowych założeniach).

Wprowadzenie systemu oceny nienauczycieli koordynował prof. Adam Szewczuk. Wypracowano i wdrożono procedury, w oparciu o które raz do roku można składać wnioski o dokonanie oceny pracownika nienauczyciela i jest to otwarcie drogi do starania się o awans lub podwyżkę według procedury dla wszystkich takiej samej, przewidywalnej i znanej. Wnioskodawcą może być zarówno sam pracownik, jak i jego przełożony. Jak przy każdym innowacyjnym rozwiązaniu, obejmującym tak różnorodną grupę pracowniczą, nie brakowało problemów – głównie wynikających z konieczności wypracowania jak najbardziej obiektywnych kryteriów i ich weryfikacji.

To wypełnienie dotychczasowej luki dotyczącej motywowania pracowników nienauczycieli, zarząd uczelni traktował jako jeden z elementów znacznie większego przedsięwzięcia, które określić by należało jako porządkowanie całego systemu zatrudniania i wynagradzania. Tabele stanowisk i siatki płac nieprzystające do rzeczywistości, nierówności w poziomach wynagrodzeń na podobnych stanowiskach, zbyt duża liczba różnego rodzaju dodatków pozapłacowych – to tylko niektóre z wymagających zmiany elementów. Ostatecznie, w drugiej połowie kadencji, specjalnie powołane zespoły reprezentujące obie grupy: pracowników na stanowiskach nauczycieli akademickich i nienauczycielskich, wspólnie z wyspecjalizowaną

tym idzie, przejściem na zdalny system pracy. Ale to także organizacja szczepień, po pojawieniu się pod koniec 2020 roku pierwszych szczepionek przeciwko koronawirusowi odpowiedzialnemu za COVID-19. Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu był pierwszą uczelnią na Dolnym Śląsku, która rozpoczęła szczepienia nauczycieli akademickich.

– Trzeba było podejmować wtedy niestandardowe decyzje, by przyspieszyć pewne procesy – to na przykład wykorzystanie danych z systemu POL-on do

zgłaszania pracowników do szczepień – mówi prorektor ds. organizacji i rozwoju uczelni w kadencji 2020–2024, dodając, że rok później, po zorganizowaniu szczepień, wykorzystano te doświadczenia, gdy konieczne okazało się zbudowanie systemu informacji dla osób ze społeczności akademickiej, które uciekły przed wojną z Ukrainy do Polski.

NOWY SYSTEM OCEN

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu jako pierwsza w Polsce uczelnia wprowadziła

Wydział
Gospodarki
Przestrzennej
i Architektury
Krajobrazu

Katedra
Fizyki
i Biofizyki

Katedra
Biogospodarki
Stosowanej

Centrum
Zamówień
Publicznych
i Zakupów

**NOWE
JEDNOSTKI
2020–2024**

Centrum
Zasobów
i Wsparcia
Dydaktyki

Centrum
3R

Centrum
Zarządzania
Budynkami

CIT Regionalne Centrum
Innowacyjnych Technologii Produkcji,
Przetwórstwa
i Bezpieczeństwa Żywności
Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu

Centrum Wsparcia
i Dostępności

Centrum Badawczo-Rozwojowe

firmą konsultingową wypracowały założenia do nowego systemu wynagrodzeń, do ewentualnego wdrożenia w kolejnej kadencji.

POWOŁANIA KIEROWNIKÓW

Profesor Adam Szewczuk jako prorektor kierował w 2021 roku pracami komisji, którą tworzyli pozostali prorektorzy, kanclerze i kwestor, a która przygotowała rekomendacje dotyczące kandydatów na stanowiska kierowników katedr, dyrektorów instytutów, Studium Języków Obcych i Nauk Humanistyczno-Społecznych oraz Studium Wychowania Fizycznego i Sportu. W 2023 roku ta sama komisja przeprowadziła ewaluację, podczas której oceniano skuteczność realizacji programów przez powołanych dwa lata wcześniej kierowników jednostek.

Ten proces to kolejna innowacja zarządzania mijającej kadencji. Po raz pierwszy w dziejach Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu rektor, do którego kompetencji należy powoływanie kierowników jednostek, zastosował procedurę, którą można określić jako rodzaj

Prorektor Szewczuk kierował w 2021 roku pracami komisji, która przygotowała rekomendacje dotyczące kandydatów na stanowiska kierowników m.in. Studium Wychowania Fizycznego i Sportu

wewnętrznych konsultacji środowiskowych. Proces wyłaniania kandydatów oparto na kilku etapach. Przede wszystkim pracownicy zainteresowani kierowaniem jednostką musieli wyrazić taką wolę i przygotować koncepcję rozwoju jednostki i jej pracowników. Te plany

w anonimowych ankietach mogli opiniować wszyscy pracownicy danej jednostki. Kolejnym etapem były rozmowy osób ubiegających się o funkcję z członkami komisji ds. opiniowania kandydatów na dyrektorów instytutów i kierowników katedr. Opinie pracowników

jednostek i opinie poszczególnych członków komisji na temat przedstawionego planu rozwoju znalazły wyraz w rekomendacjach przekazanych rektorowi. Ostateczne decyzje rektora były zgodne z otrzymanymi rekomendacjami: w 37 instytutach i katedrach oraz w obu jednostkach ogólnouczeniowych powołano nowych kierowników, jedynie w trzech katedrach rektor ogłosił konkursy otwarte. Stojący na czele UPWr prof. JAROSŁAW BOSY podkreślał wtedy, że taka formuła wyłaniania i rekomendowania kandydatów, to kolejny krok w kierunku upodmiotowienia pracowników, mobilizacji twórczych i aktywnych członków zespołów i pobudzenia nowych, cennych inicjatyw. – Oczywiście po pierwszym takim doświadczeniu, warto dopracować pewne procedury. Za sukces uważam, że tak wielu pracowników zaangażowało się zarówno w proces rekomendowania kandydatów, jak i ewaluacji ich pracy (ocenił kierownicy i dziekani otrzymali informację o wynikach z rekomendacjami dotyczącymi ewentualnych potrzebnych zmian).

Pandemia i związane z nią obostrzenia wprowadziły m.in. konieczność pracy w systemie on-line

Profesor Adam Szewczuk, prorektor ds. organizacji i rozwoju uczelni w latach 2020–2024: – Budowanie systemowych rozwiązań w dużych strukturach musi trwać. Wypracowanie ostatecznych rozwiązań zawsze wymaga namysłu. Strategiczne planowanie rozwoju uczelni, podobnie jak wszelkie systemowe zmiany, to praca zbiorowa.

Ale równocześnie sytuacje kryzysowe wymagają szybkiej mobilizacji i otwarcia na nieszablonowe działania. W jednym i drugim przypadku kluczowy jest dostęp do informacji i skuteczna komunikacja. Była to kadencja trudna, pełna wyzwań, ale dająca również satysfakcję z podjętych działań i ich rezultatów. •

I kolejny znak pandemii – obowiązkowe maseczki i przyłbice

Setne urodziny doc. JERZEGO KIERSNOWSKIEGO

KSIĘGA ZAPISANA DOBREM

Były kwiaty, podniosłe przemówienia, wiele wzruszeń i nieoczekiwane prezenty. Docent Jerzy Kiersnowski świętował jubileusz setnych urodzin, a gratulacje składali mu nie tylko przyjaciele, współpracownicy, wychowankowie i rektor UPWr, ale też przedstawiciele władz państwowych, samorządowych i kombatantów Armii Krajowej.

Gości, którzy w sobotę 9 grudnia 2023 roku przyjechali na jubileusz doc. Jerzego Kiersnowskiego witały władze Wydziału Biotechnologii i Nauk o Żywności, a samą ceremonię prowadziła prof. JOANNA CHMIELEWSKA, która przypominała zebranym życiorys bohatera uroczystości, jego dokonania naukowe, ale też historię życiowych wyborów – członkostwo w Związku Walki Zbrojnej i Armii Krajowej podczas II wojny światowej i okupacji, walki o wyzwolenie Wilna i Ejszyszek, donbaski łagier po aresztowaniu przez NKWD i zaangażowanie w „Solidarność”, pierwszy niezależny związek zawodowy w bloku wschodnim, zarejestrowany w 1980 roku.

JEDNO ŻYCIE – CAŁY WIEK

Dziekani WBiNoŻ prof. BARBARA ŻAROWSKA w imieniu wszystkich pracowników wydziału, dla których doc. Kiersnowski to nie tylko naukowiec, nauczyciel, egzaminator, promotor, ale też, czy może przede wszystkim, mentor i wzór do naśladowania, dziękowała mu za to, że jego życie przypomina wszystkim o sile wiedzy. Profesor Ża-

rowska podkreśliła, że życiorys Jerzego Kiersnowskiego uzmysławia innym, czym jest odwaga i nieustanne dążenie do ideałów.

Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, prof. JAROSŁAW BOSY, przyznał, że przygotowując się do swojego wystąpienia, czuł się bezradny. – 100 lat – to przecież miara, jaką wymyśliliśmy dla jednego wieku. Mówimy, że świat nam przyspieszył i wymieniamy kluczowe wydarzenia dla XX i XXI stulecia. I wojna światowa, odzyskanie przez Polskę niepodległości, kolejna wojna, wędrówka ludów, bo tak przecież zakończyła się ona dla tysięcy Polaków, którzy Wilno i Lwów zamienili na Gdańsk i Wrocław. Wśród nich był i nasz jubilat, wtedy młody chłopak, który przeżył piekło sowieckiej kopalni w Donbasie, gdzie trafił jako więzień. Wrocław stał się jego drugim, nowym, domem. Tutaj skończył studia na Wyższej Szkole Rolniczej, tutaj pracował naukowo, wychowując kolejne pokolenia następców, a kiedy w 1980 roku narodziła się „Solidarność”, pierwszy niezależny związek zawodowy w całym

ówczesnym bloku wschodnim, nie miał cienia wątpliwości, po której stronie stanąć – mówił rektor UPWr, dodając, że jubileusz 100-lecia to najlepszy dowód, że życie, które dane jest nam raz, jest jak księga zapisywana każdego

dnia uczynkami, słowami, dokonania-
mi. – Ty tę księgę zapisałeś dobrem,
uczciwością, wiernością ideałom, mą-
drością. Wszyscy zgromadzeni na tej
sali wiedzą, że autorytet nie spada nam
z nieba, a na szacunek pracujemy, dając
świadectwo swoim życiem i wybora-
mi, jakich dokonujemy – prof. Jarosław
Bosy zwrócił się wprost do doc. Jerzego
Kiersnowskiego, dodając, że w imieniu
swoim i całej społeczności Uniwersyte-
tu Przyrodniczego we Wrocławiu, któ-
rym ma zaszczyt kierować, podzięko-
wał mu nie za to, że jest, ale za to kim
jest i za to, czym dzieli się z nami, nie-

zmiennie podtrzymując więź ze swoją
Alma Mater.

Rektor UPWr jubilatowi podarował
powstałą w 1902 roku grafikę Bobo
Zimmermanna, artysty portretujące-
go w swoich drzeworytach Breslau. List
z gratulacjami od prezydenta Wrocławia
JACKA SUTRYKA na ręce jubilata prze-
kazał JACEK OSOWSKI z Wrocławskie-
go Centrum Akademickiego, ŁUKASZ
KUDLICKI, szef politycznego gabinetu
ministra obrony narodowej przekazał
od MARIUSZA BŁASZCZAKA nie tylko
życzenia, ale też szablę oficerską, pod-
kreślając, że jest ona symbolem najwyż-

szych wartości polskiego oficera i żołnie-
rza wyrażanych dewizą „Bóg – Honor
– Ojczyzna”. Życzenia od premiera MA-
TEUSZA MORAWIECKIEGO i wojewody
JAROSŁAWA OBREMSKIEGO przekazał
także DAMIAN MROZEK, pełnomocnik
wojewody dolnośląskiego ds. kombatan-
tów i osób represjonowanych, który
wręczył Jerzemu Kiersnowskiemu Medal
Obrońcy Ojczyzny 1939–1945, a pre-
zes dolnośląskiego okręgu Światowego
Związku Żołnierzy Armii Krajowej prof.
STANISŁAW UŁASZEWSKI wraz z przed-
stawicielem Zarządu Krajowego Związku
wręczyli jubilatowi Medal za Zasługi
dla SZŻAK i przypomnieli, że jego zięć
i wnuk są autorami i wykonawcami pro-
jektu pomnika Żołnierzy Niezłomnych,
który stanie na skwerze przy zbiegu ulic
Glinianej, Borowskiej i Dyrekcyjnej. To
wrocławscy artyści TOMASZ i KONRAD
URBANOWICZOWIE.

Podczas oficjalnej części jubileuszu
zaprezentowano też film, w którym
o Jerzym Kiersnowskim opowiadają
jego współpracownicy, wychowanko-
wie, ale też przyjaciele.

CZAS WOJNY – CZAS WYBORÓW

Jerzy Kiersnowski urodził się na No-
wogródzku w 1923 roku. Kiedy wy-
buchła II wojna światowa, miał 16 lat.
To wystarczająco dużo, by zrozumieć
groźbę, jaką przyniósł najpierw atak na-
zistowskich Niemiec, a 17 dni później
– bolszewickiej Rosji. Jego wuj zginął,
zastrzelony przez rosyjskich żołnie-
rzy, przed własnym domem, a on wraz

Jubileusz Jerzego Kiersnowskiego zgromadził jego przyjaciół, bliskich, współpracowników,
ale też przedstawicieli władz i środowisk kombatanckich

Rektor Jarosław Bosy składający urodzinowe gratulacje Jerzemu
Kiersnowskiemu...

...i przyjaciel jubilata, prof. Wacław Leszczyński

z rodzicami i siostrą uciekł z majątku na Wileńszczyźnie. Nie mieli zresztą wyjścia, bo ojciec Jerzego Kiersnowskiego na pewno zostałby aresztowany jako weteran wojny polsko-bolszewickiej z 1920 roku i kapitan rezerwy Wojska Polskiego. Kiersnowski junior poszedł w ślady ojca – w czasie okupacji nie tylko zdał maturę, ale też został żołnierzem Armii Krajowej i brał udział w operacji Ostra Brama w ramach akcji „Burza”, która miała uprzędzić Rosjan i, przyspieszając wyzwolenie, pokazać im, że Polacy są gospodarzami we własnym kraju, na przekór ustaleniom z Jałty.

Był lipiec 1944 roku. Polacy zdobyli Wilno, Rosjanie jednak aresztowali podpułkownika Aleksandra Krzyżanowskiego i towarzyszące mu oddziały AK. Polaków przetrzymywano w zamku w Miednikach Królewskich, ale kilka batalionów zdołało uniknąć aresztowań i ukryć się w Puszczy Rudnickiej. Wśród nich był oddział Jerzego Kiersnowskiego, który wraz z nastaniem zimy zamieszkał w majątku w Jaszuchach. Pracę znalazł w tartaku za miasteczkiem.

– Ta idylla trwała krótko, ze trzy tygodnie – wspominał w książce EWY JAWORSKIEJ i MAŁGORZATY KACZMAR „Ocalić od zapomnienia ten czas i tych ludzi”. – Potem tartak otoczyli Sowietci, ustawili nas w szeregu i dokonali selekcji. Kilka tygodni ciężkiej, fizycznej pracy i odciski na dłoniach nie uchroniły go od wywózki, najpierw do więzienia, a potem na roboty. Po dwóch miesiącach na Łukiszkach głodnych więźniów Sowietci zapakowali do wagonów towarowych. W każdym jechało 40 osób. – Wagon... W kącie była dziura w wiadomym celu, a pośrodku – piecyk żelazny. Spaliliśmy jeden na drugim. Karmili nas raz dziennie – zazwyczaj była to brązowa zupa „pachlopka”, w której pływały ości ryb i łupiny ziemniaków. Do tego 200 gramów chleba – opowiadał Jerzy Kiersnowski. – Na koniec dwutygodniowej jazdy dali nam małą, słoną rybkę, którą jadło się razem z ogonem i łbem. Po tym strasznie chciało się pić. Błagaliśmy o wodę, ale ponieważ byliśmy jakieś trzy dni drogi od celu, żołnierze radzieccy stwierdzili najwidoczniej, że to nie ma sensu. Gdy ci, co przeżyli, dojechali na miejsce, od razu rzucili się do picia wody z czarnej od węgla kałuży. Potem dostawali

Oficerska szabla była jednym z prezentów, jakie dostał jubilat podczas uroczystości na Pawłowicach

krwawej biegunki i po trzech dniach umierali – opowiadał w książce „Ocalić od zapomnienia ten czas i tych ludzi”.

Po dwóch tygodniach podróży przyszedł docent był pewien, że dotarli za Ural. Tymczasem okazało się, że transport dojechał do miasta Stalino, czyli dzisiejszego Doniecka, stolicy górniczego zagłębia. Było jasne, że wywiezieni Polacy będą pracować niewolniczo w kopalniach.

– Myślałem, że się dowiedzą o AK, ale okazało się, że nic na mnie nie mają. W Donbasie na badaniach enkawudziści mi zarzucali, że mam brata w wojsku niemieckim, kiedy ja w ogóle brata nie miałem, tylko siostry! Jak się zorientowałem, że nic o mnie wiedzą, to podałem, że moja Czemiernówka, w której się urodziłem, ta pod Nowogródkiem, jest pod Warszawą. Tak trafiłem do obozu innostrannych poddanych, czyli obozu dla obcokrajowców – wspominał Jerzy Kiersnowski.

Dlaczego ta Warszawa była taka ważna? Rosjanie, zajmując kolejne połacie II Rzeczypospolitej, zmuszali mieszkających tam Polaków do przyjmowania obywatelstwa radzieckiego, a to oznaczało, że żołnierza Armii Krajowej mogliby oskarżyć nawet o zdradę. Mieszkańca Generalnej Guberni, czyli okupowanej przez Niemców części Polski, nie mogli. Rosjanie nie tylko nie wiedzieli, że Kiersnowski ich okłamał. Nie mieli pojęcia, że ze swoim oddziałem zdobył miasteczko Ejszyski, rozbili Niemców w Podweryszkach.

– W tym majątku ojciec mój gospodarzył. To była bardzo ryzykowna akcja, bo cała rodzina siedziała w domu, kie-

dy rozbijaliśmy sztab niemiecki. Zabraliśmy bardzo dużo uzbrojenia, co było ważne, bo tę akcję przeprowadziliśmy tuż przed akcją wileńską, na św. Piotra i Pawła, a więc na koniec czerwca. 7 lipca zdobyliśmy Wilno – wspominał Jerzy Kiersnowski, który z obozu w Gorłowie trafił w jednym z transportów do Poznania. Tam otrzymał legitymację repatrianta. Tam też zatrudniono go, bo znał rosyjski i mógł pomóc w papierkowej robocie. I tak, przeglądając swoje własne dokumenty, dowiedział się, że w Wilnie NKWD było przekonane, że Jerzy Kiersnowski spiskuje w białopolakach. – Do końca nie wiedzieli, czy byłem w Armii Krajowej. Ja się nigdy nie ujawniłem i jakoś potem też w tym PRL-u się udało – opowiadał naukowiec, który z tego Poznania szczęśliwie odszukał swoją rodzinę. W Brzegu nad Odrą.

PO PROSTU AUTORYTET

Przed wojną marzył o studiach na architekturze, ale po wojnie wybrał rolnictwo. W lutym 1946 roku, a więc miesiąc po odnalezieniu rodziców, zapisał się na Wydział Rolniczy Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu. Jeszcze w czasie studiów był asystentem wolonariuszem w Katedrze Technologii Rolnej i Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego. W 1949 roku został jej starszym asystentem, w 1955 adiunktem, a w 1968 został mianowany docentem. Zajmował się badaniami z zakresu sło-downictwa i piwowarstwa, gorzelnictwa rolniczego i przechowalnictwa produktów rolnych. We wszystkich tych dziedzinach stał się autorytetem naukowym w skali kraju. •

15. Koncert Noworoczny – muzyczna podróż w czasie **HOJNIE I PIĘKNIE**

Jubileuszowy, 15. Koncert Noworoczny był sentymentalną podróżą w przeszłość. Przypomniano na nim wielkie przeboje gwiazd, które przez 14 lat wystąpiły w Auli im. Jana Pawła II Uniwersytetu Przyrodniczego.

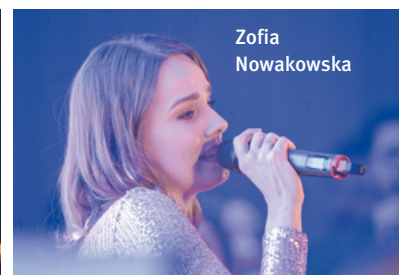
Prof. Alan
Urbanek

Judyta
Wenda

Artur
Caturian

Zofia
Nowakowska

Koncert noworoczny – jak co roku – połączony był z aukcją charytatywną. Dary na licytację, które przekazali m.in. prezydent ANDRZEJ DUDA, były premier MATEUSZ MORAWIECKI, prezydent Wrocławia JACEK SUTRYK i rektor prof. JAROSŁAW BOSY, przygotowane zostały przez Katedrę Architektury Krajobrazu UPWr. W organizację koncertu zaangażowane również były Centrum Zasobów i Wsparcia Dydaktyki oraz Centrum Zarządzania Budynkami.

Za rekordową kwotę 17 tysięcy złotych wylicytowano dar artystki ZOFII ZOK, absolwentki poznańskiej Akademii Sztuk Pięknych, do 1985 roku związanej z Instytutem Budownictwa ówczesnej Akademii Rolniczej we Wrocławiu – obraz zatytułowany „Powrót do życia”. *Ex aequo* na drugim i trzecim miejscu znalazł się dar rektora prof. Jarosława Bosego – „Dalmore King Alexander III” – szkocka whisky *single malt* z regionu Highlands, z kryształo-

wą karafką i szklanką oraz dar autora JAROSŁAWA JAŚNIKOWSKIEGO, obraz „Legnica – Rzeczywistość równoległa”. Oba dary wylicytowane zostały za 10 tys. złotych. W całości, z aukcji charytatywnej, sprzedaży katalogów i zbiórki z puszek udało się zebrać niemal 118 000 złotych.

Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu prof. Jarosław Bosy, witając gości, zaprosił ich na sentymentalną podróż przez poprzednie koncerty, podczas których udało się zebrać na szczytne cele ponad milion złotych.

– Mówi się, że dobro powinno być dzielone jak chleb. Zachęcam Was więc

Podczas jubileuszowego, 15. Koncertu Noworocznego rektor Jarosław Bosy zaprosił na scenę swoich poprzedników: prof. Romana Kołacza i prof. Tadeusza Trziszkę, zaangażowanych w tę ideę

Beata HERNIK, prezeska Fundacji Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci

Chór Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu i kwintet smyczkowy

Rektor Bosa dziękował artystom, ale też osobom zaangażowanym w organizację koncertu, a przede wszystkim uczestnikom aukcji charytatywnej

Od pierwszej edycji Koncertu Noworocznego zebrano ok. 1,3 mln zł na cele charytatywne. Tradycją stało się też pamiątkowe zdjęcie licytujących, władz uczelni i przedstawicieli fundacji

do hojności. Niech ten wieczór będzie świadectwem naszej wspólnoty i gotowości do pomocy i dzielenia się dobrem. Pamiętajmy, że nieuleczalna choroba dziecka to nie tylko wyzwanie, ale i sprawdzian naszej wspólnej empatii i solidarność – mówił rektor prof. Jarosław Bosa, dziękując obecnym za wsparcie i obecność, podkreślając, że tradycja nie jest tylko czymś, co dziedniczymy, przejmujemy. Ją się tworzy.

Za zaangażowanie i pomoc dziękowała też BEATA HERNIK, prezeska fundacji Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci, podkreślając, że wspólnie udało się już wiele zrealizować. – Poza rehabilitacją dla dzieci, opłacaniem leków czy zakupem węgla, wspólnie zebrane środki, ponad pół miliona złotych, zostały przekazane na budowę Domu Opieki Wytchnieniowej, o nazwie KOKOSZKA, która od października otworzyła swoje drzwi i przyjęła już ponad 20 pacjentów. Mogliśmy dzięki temu pomóc rodzicom, bo to oni są głównymi beneficjentami tego domu. Mogą dzięki niemu odechnąć i znaleźć chwilę dla siebie – mówiła Beata HERNIK.

Podczas koncertu nie tylko licytowano – dzięki zaangażowaniu i umiejętnościom redaktora MARKA OBSZAR-

NEGO, prowadzącego aukcję charytatywnie już od trzynastu lat – ale też wysłuchano zaproszonych solistów, którzy zabrali gości w retrospektywną podróż przez ostatnie 14 edycji koncertu. ZOFIA NOWAKOWSKA, JADWIGA POSTROŻNA, JUDYTA WENDA, PRZEMYSŁAW BORYS oraz ARTUR CATURIAN wystąpili w towarzystwie Chóru Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu pod dyktando prof. ALANA URBANKA.

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu organizuje koncerty noworoczne z udziałem znanych polskich artystów od 2010 roku. Na scenie UPWr wystąpili już MONIKA GRUSZCZYŃSKA, IRENA SANTOR, JACEK WÓJCICKI, HANNA BANASZAK, EDYTA GEPPERT, JUSTYNA STECZKOWSKA, MAGDA UMER, ALICJA MAJEWSKA, ARTUR ANDRUS, NATALIA KUKULSKA, NATALIA LUBRANO, zespół RAZ, DWA, TRZY czy GRUPA MOCARTA i KUBA SIENKIEWICZ. Każdy koncert połączony jest z aukcją charytatywną. Tradycję zapoczątkował koncert ZBIGNIEWA WODECKIEGO wraz z aukcją charytatywną na rzecz EWY CZYŻ, pracownicy UPWr. W kolejnym roku odbył się koncert inauguracyjny jubileusz 60-lecia Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, nad którym pa-

Aukcję, jak zwykle, poprowadził ze swadą redaktor Marek Obszarny

tronat objął Prezydent RP BRONISŁAW KOMOROWSKI. Aukcja charytatywna odbyła się na rzecz Kliniki Transplantacji Szpiku, Onkologii Hematologii Dziecięcej we Wrocławiu. Od pierwszej edycji koncertu udało się zebrać już ok. 1,3 mln zł na cele charytatywne. A od 2012 roku UPWr wspiera Fundację Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci, która ma pod opieką ponad 300 rodzin z całego Dolnego Śląska. Poza hospicjum domowym prowadzi również hospicjum perinatalne dla rodziców, otwartą grupę wsparcia dla rodzin w żałobie, specjalistyczną przychodnię dla nieuleczalnie i przewlekle chorych dzieci, Centrum Rehabilitacji Społecznej oraz Dom Opieki Wytchnieniowej „KOKOSZKA”. •

70-lecie Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu

Z MURALEM I KANTATĄ

Jubileusz 70-lecia Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu przypadł na szczególny czas – drugi rok z pandemią koronawirusa. Mimo obostrzeń i wynikających z nich ograniczeń, uczelnia świętowała i to w sposób wyjątkowy, bo kulminacją obchodów było odsłonięcie muralu „Mamy zielone pojęcie” i światowa prapremiera Kantaty Uniwersyteckiej skomponowanej przez KRZESIMIRA DĘBSKIEGO.

Jubileuszowy dla Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu rok 2021 to cykl artykułów, przedstawiających ludzi, któ-

rzy tworzyli i tworzą UPWr: ojców-założycieli, najzdolniejszych studentów, młodych naukowców i wybitnych dydakty-

ków (w sumie pod hasłem „70 lat UPWr” ukazało się niemal 60 tekstów). To także Tydzień Przyrodników, podczas którego

Jubileusz 70-lecia UPWr uczelnia świętowała w rzeczywistości popandemicznej, na pół roku przed wybuchem wojny na Ukrainie...

Mural „Mamy zielone pojęcie” to dzisiaj miejsce wykorzystywane przez studentów do pamiątkowych zdjęć po absoltoriach, obronach dyplomów, z przyjaciółmi, bliskimi, koleżankami i kolegami z roku

70 ekspertów z okazji 70. urodzin uczelni dzieliło się swoją wiedzą z wrocławianami: podczas 40 godzin konsultacji naukowcy udzielili ponad 100 telefonicznych porad. 4 października 2021 roku społeczność UPWr uroczystie zainaugurowała 71. rok akademicki: były tradycyjne wyróżnienia, medale i nadanie tytułu doktora *honoris causa* prof. CARBONELLI BARRACHINIE.

Było również odsłonięcie wyjątkowego muralu, a kulminacją jubileuszowych obchodów był koncert w Teatrze Muzycznym Capitol, podczas którego rektor UPWr w kadencji 2020–2024 prof. JAROSŁAW BOSY wręczył Drzewa Jubileuszowe – statuetki dla osób, których praca miała i nadal ma dla uczelni znaczenie szczególne, a orkiestra pod batutą Krzesimira Dębskiego wykonała Kantatę Uniwersytecką, napisaną przez artystę specjalnie na tę okazję.

UPWr TWORZĄ LUDZIE – JUBILEUSZOWE PUBLIKACJE

Obchody 70-lecia Uniwersytetu Przyrodniczego trwały praktycznie cały rok,

choć jednocześnie miały kilka szczególnie ważnych akcentów. Przez rok na stronie internetowej uczelni nie tylko przypomniano sylwetki jej ojców–założycieli na czele z pierwszym rektorem prof. STANISŁAWEM TOŁPĄ, wybitnym botanikiem i znawcą torfowisk. Wspólnota akademicka mogła też poznać tych, którzy są przyszłością Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu – cykl „Młode UPWr” otworzył ar-

tykuł o MARCIE KAWICKIEJ, studentce weterynarii, która jako jedna z 36 osób z całego świata zdobyła stypendium MSD Animal Health & FVE 2020. Między przeszłością i przyszłością w cyklach „Naukowa siła” i „Mistrzowie dydaktyki” prezentowani byli świetni naukowcy i nauczyciele akademicy. Pierwszy cykl otwierała rozmowa z prof. JÓZEFEM SOWIŃSKIM, prorektorem ds. studenckich w kadencji

Uroczysta inauguracja roku akademickiego była też okazją do wyróżnienia szczególnie zaangażowanych studentów

Prof. Tadeusz Trziszka, prof. Ángel Antonio Carbonell Barrachina – doktor *honoris causa* UPWr, który tytuł odebrał podczas jubileuszowych uroczystości, oraz rektor Jarosław Bosy

2016–2020, a drugi – z dr JOANNĄ ROSENBERGER, behawiorystką z Instytutu Hodowli Zwierząt. Jednym z bohaterów cyklu „Mistrzowie dydaktyki” był dr PAWEŁ MIGDAŁ z Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt – studencką sympatię do prowadzącego potwierdziły komentarze na uczelnianym profilu na Facebooku, a dr Migdał – jako specjalista

od pszczół – konsultował też powstanie jubileuszowego muralu, będącego równocześnie domem dla murarek.

TYDZIEŃ PRZYRODNIKÓW – DLA MIESZKAŃCÓW

Kolejne fale zakażeń, wprowadzane restrykcje, a przede wszystkim troska o bezpieczeństwo i zdrowie sprawiły, że

zamiast majowego festynu na Pawłowicach zorganizowany został Tydzień Przyrodników, podczas którego wrocławianie mogli uzyskać porady u najlepszych specjalistów z uczelni. Zarówno telefonicznie, jak i osobiście, z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa obowiązujących w pandemii. Wśród uczestników tego wyjątkowego, bo przybliżającego świat nauki w jego praktycznym i pragmatycznym wymiarze, tygodnia pełnego spotkań, rozlosowano aż 400 voucherów i zaproszeń, m.in. na zwiedzanie Hydropolis, wrocławskiego zoo, warsztaty, badania, indywidualne konsultacje i wycieczki po uczelnianych sadach, winnicy i pasiece.

Tydzień z przyrodnikami poświęcony był na konsultacje i porady dotyczące zwierząt w domu i w mieście, wodzie, energii i odpadom, a więc takim problemom, jak zagospodarowywanie deszczówki, segregacja odpadów i kompostowanie czy życie w duchu *zero waste*. Był dzień poświęcony roślinom – tym domowym i ogrodowym, oraz żywieniu i dietetyce. Promowana była też kampania „Adoptuj, nie kupuj”, podczas której nie tylko zachęcaliśmy do adopcji zwierząt ze schronisk i fundacji, ale również wsparliśmy voucherami na badania weterynaryjne i karmę dla psów i kotów sześć organizacji prozwierzęcych – Ekostraż, Grupę Ratuj, Oleśnickie Bidy, Dwa Plus Cztery,

Na koncercie w Teatrze Muzycznym Capitol wysłuchano Kantaty Uniwersyteckiej zamówionej u Krzesimira Dębskiego, który przekazał partyturę skomponowanego utworu rektorowi Jarosławowi Bosemu

Pręgowane i skrzydlate oraz Fundację Neko.

TRADYCJE AKADEMICKIE I NOWE SYMBOLE

Główne obchody jubileuszu przypadły na inaugurację roku akademickiego 2021/2022. Tego dnia Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu nie tylko wyróżnił doktoratem *honoris causa* wybitnego naukowca i przyjaciela naszej uczelni prof. Angela Carbonell Barrachinę z Uniwersytetu im. Miguela Hernandezza (UMH) w Elche. Społeczność akademicka i wrocławianie zyskali również nowy mural, wyróżniający się hasłem „Mamy zielone pojęcie”, ale też niebanalnym pomysłem umieszczenia na dziele artysty hoteli dla pszczoł-murarek. Na Uniwersytecie Przyrodniczym badania pszczoł i ich produktów prowadzone są od wielu lat, a naukowcy z UPWr należą do najlepszych w kraju znawców pszczelich zwyczajów i problemów zdrowotnych tych owadów.

Pomysł, by uczelnia miała swój mural, zrodził się z potrzeby stworzenia miejsca, które łączy – studentów, absolwentów i wykładowców, zarówno ideą, którą wyraża namalowane na ścianie hasło „Mamy zielone pojęcie”, jak i poczuciem wspólnoty, która będzie zamknięta w kadrze podczas wspólnych, pamiątkowych zdjęć – szybko okazało się, że mural był strzałem w dziesiątkę.

Pamiątkowe zdjęcia powstawać zaczęły już w dniu odsłonięcia dzieła zaprojektowanego i namalowanego przez wrocławskiego artystę WOJCIECHA KOŁAČA (OTECKIEGO).

Podczas jubileuszowej inauguracji roku akademickiego po raz dziesiąty wręczono statuetki „Sapere auso” oraz „Sapere aude”. Tą pierwszą wyróżniona została DOROTA MROCZKOWSKA, absolwentka technologii żywności rocznika 1984 i prezeska manufaktury czekoladek Doti. Druga trafiła do JUSTYNY ZAŁUSKA, studentki biotechnologii stosowanej roślin, a następnie rolnictwa, działającej w Samorządzie Studenckim UPWr na rzecz rozwoju ankietyzacji.

Podczas tej uroczystości medalami „Za zasługi dla Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu” wyróżniono prof. KRZYSZTOFA BORYSŁAWSKIEGO, prof. JÓZEFĘ CHRZANOWSKĄ, prof. ANDRZEJA KOTECKIEGO, prof. MARKA LORENCA, TERESĘ ORLEWSKĄ, prof. LEONIDA REKOVETSA, prof. MAŁGORZATĘ ROBAK, prof. JÓZEFĄ SOWIŃSKIEGO, prof. TADEUSZA TRZISZKĘ oraz prof. PAWŁA WIELGOSZA z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

JUBILEUSZOWY KONCERT

Kulminacją jubileuszowych obchodów i wspólnego święta był uroczysty koncert, podczas którego nie tylko wybrzmiała słynna pieśń „Gaudeamus Igi-

tur” wykonana w Teatrze Muzycznym Capitol przez Chór Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu pod dyrekcją prof. ALANA URBANKA. Finałem uroczystości było wykonanie Kantaty Uniwersyteckiej skomponowanej z okazji 70-lecia istnienia UPWr przez Krzesimira Dębskiego, wybitnego polskiego kompozytora, autora muzyki m.in. do takich filmów jak „Zaćmienie”, „Plac Waszyngtona” czy „Ogniem i mieczem”.

Uroczysty wieczór rozpoczął rektor UPWr prof. Jarosław Bosy, mówiąc:

– 4 stycznia 1881 roku w Breslau odbyło się prawykonanie Uwertury Akademickiej Johannes Brahmsa „Gaudeamus igitur”. Pieśń średniowiecznych zakonów od tego momentu stała się hymnem uniwersyteckim na całym świecie. Dzisiaj, 4 października, 140 lat po tamym wydarzeniu, w 70-lecie istnienia Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu zabrzmiała Kantata Uniwersytecka Krzesimira Dębskiego. Usłyszycie w niej Państwo słowa „miej odwagę być mądrym”. W 70. urodziny naszej uczelni, nie tylko na nowy rok akademicki 2021/2022, ale i na każdy kolejny dzień naszego życia, budowania wspólnoty, codziennej pracy, życzę więc nam wszystkim razem i każdemu z osobna – miejmy odwagę być mądrymi.

Podczas uroczystości rektor Jarosław Bosy wręczył Drzewa Jubileuszowe,

Podczas Tygodnia Przyrodników udzielano porad – telefonicznie, ale też i tym wrocławianom, którzy przychodzili do budynku Centrum Dydaktyczno-Naukowego, szukając rozwiązań swoich problemów m.in. z roślinami w ogródku

rzeźby autorstwa prof. ALOJZEGO GRZYTA. Przyznano je osobom, których praca miała (i ma) dla Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu znaczenie szczególne. Statuetki przyznano w czterech kategoriach: nauka, dydaktyka, administracja i byli rektorzy. Wyróżnienia przyznano: prof. KRZYSZTOFOWI MARYCZOWI (nauki biologiczne, aktualnie realizuje projekt badawczy na uniwersytecie w Kalifornii), prof. ANECIE WOJDYŁO (technologia żywności i żywienia), prof. WOJCIECHOWI NIŻAŃSKIEMU (nauki weterynaryjne), prof. ARTUROWI KOWALCZYKOWI (zootechnika i rybactwo), prof. CEZAREMU KABALE (rolnictwo i ogrodnictwo), prof. KRZYSZTOFOWI SOŚNICY (inżynieria lądowa i transport), prof. ANDRZEJOWI BIAŁOWCOWI (inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka) oraz prof. SZY-

MONOWI SZEWRĄŃSKIEMU (geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna).

Statuetki odebrali też dydaktycy, którzy wiedzą jak uczyć, by kolejne pokolenia niosły w świat zdobytą wiedzę: prof. ADAM ROMAN, dziekan Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt, dr EWA PIOTROWSKA z Wydziału Biotechnologii i Nauk o Żywności, prof. RYSZARD POKŁADEK z Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji, dr MACIEJ KUCZKOWSKI z Wydziału Medycyny Weterynaryjnej, prof. WOJCIECH PUSZ z Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego i ZDZISŁAW KOCZARSKI, lektor języka łacińskiego ze Studium Języków Obcych i Nauk Humanistyczno-Społecznych.

U honorowano także pracowników administracji, których kompetencje mają

znaczenie dla skuteczności rektorów, ale też dla wyników naukowców i dobrej dydaktyki. Drzewa Jubileuszowe podczas koncertu odebrały: JADWIGA BOLECHOWSKA, przez lata odpowiedzialna za współpracę międzynarodową, wieloletnia dyrektor Działu Nauki TERESA ORLEWSKA, mecenas MARIANNA STAŁOWSKA-BRYL z zespołu radców prawnych, KAZIMIERA ANIOŁ, przez wiele lat odpowiedzialna za sprawy studenckie oraz WANDA ŻEBROWSKA, kierowniczka rejonu, dla której nie ma rzeczy niemożliwych do zrobienia, znalezienia i zorganizowania.

A na finał zabrzmiała Kantata Uniwersytecka – Krzesimir Dębski w swoim utworze sięgnął po pierwszą zwrotkę słynnego wiersza Horacego „Exegi monumentum” oraz motto, jakie towarzyszy przyznawanej co roku najlepszym studentom UPWr statuetce „Sapere aude” – „Połowę pracy ma za sobą ten, kto dobrze zaczął, miej odwagę być mądrym, zacznij”.

Kompozytor o pracy nad kantatą i o jej przesłaniu mówił:

– Dla mnie jest ona też szczególnie istotna ze względu na Wrocław i jego lwowskie korzenie. Nie te dosłowne, ale intelektualne, tożsamościowe. Przecież tutaj, po wojnie, trafiła grupa lwowskich profesorów ocalałych z rzezi na Wzgórzach Wuleckich. I ci ludzie przynieśli tu nie tylko naukę, dorobek indywidualny i zbiorowy, ale też etos myślenia, polskiego, głęboko patriotycznego, w którym bardzo ważną rolę odegrała tolerancja i umiejętność życia w wielonarodowościowych społecznościach. •

2020–2024: INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO – NARODZIŁA SIĘ NOWA TRADYCJA?

- ▶ **2020/2021:** wykład prof. MARCINA DRAĞA z PWr „Poznać wroga – wyzwania w badaniach nad koronawirusem” – 600 gości uczestniczy w uroczystości on-line, w 500-osobowej auli kilkudziesięciu osób zachowujących epidemiczny dystans.
- ▶ **2021/2022:** „Mamy zielone pojęcie” – uczelnia upamiętnia 70-lecie odstonięciem muralu i prawykonomaniem Kantaty uniwersyteckiej „Miej odwagę być mądrym...”. Uroczystość prowadzona w języku polskim i hiszpańskim, po angielsku wykład profesora ÁNGELO A. CARBONELLA BARRACHINA, odbierającego tytuł doktora *honoris causa* UPWr.
- ▶ **2022/2023:** „Naukowcy kontra największe problemy – zakres poszukiwań między kwantami a galaktykami” – spektakularny wykład naukowców reprezentujących każdą z ewaluowanych dyscyplin UPWr: prof. SZYMONA SZEWRĄŃSKIEGO, prof. ANNY GLISZCZYŃSKIEJ, dr MARTYNY WILK, prof. AGNIESZKI NOSZCZYK-NOWAK, prof. ANDRZEJA BIAŁOWCA, prof. CEZAREGO KABAŁY, dr AGNIESZKI ŚMIESZEK oraz prof. WITOLDA ROHMA.
- ▶ **2023/2024:** „Sztuczna inteligencja i uniwersytet” – wykład prof. JOANNY MYTNIK z Uniwersytetu Gdańskiego, wśród słuchaczy w auli stu nowo przyjętych studentów.

Wydział **Biologii**
i Hodowli

Zwierząt

Wydział **Biotechnologii**
i Nauk

o Żywności

Wydział **Inżynierii**
Kształtowania Środowiska

i Geodezji

Wydział **Medycyny**
Weterynaryjnej

Weterynaryjnej

Wydział **Przyrodniczo-**

Technologiczny

Wydział **Krajobrazu**
Gospodarki Przestrzennej

i Architektury

6

WYDZIAŁÓW

Wydział Biologii i Hodowli Zwierząt

Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności

Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji

Wydział Medycyny Weterynaryjnej

Wydział Przyrodniczo-Technologiczny

Wydział Gospodarki Przestrzennej i Architektury Krajobrazu

1721

PRACOWNIKÓW

32

KATEDRY

8

INSTYTUTÓW

738

NAUCZYCIELI AKADEMICKICH

274

PROFESORÓW I DOKTORÓW HABILITOWANYCH

3

ZAMIEJSCOWE STACJE BADAWCZO-DYDAKTYCZNE

1

OŚRODEK BADAŃ

ponad 160

DOKTORANTÓW

9

WIODĄCYCH DYSCYPLIN NAUKOWYCH

(tj. ewaluowanych dyscyplin naukowych)

17

WIODĄCYCH ZESPOŁÓW BADAWCZYCH

105

PROJEKTÓW BADAWCZYCH finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki i Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, o łącznej kwocie prawie

13,3

 mln zł

UNIWERSYTET PRZYRODNICZY WE WROCŁAWIU

7,9 tys.

KANDYDATÓW NA STUDIA ROCZNIE

6500

STUDENTÓW

345

STUDENTÓW Z ZAGRANICY

1713

ABSOLWENTÓW ROCZNIE

30

MIĘDZYNARODOWYCH PROJEKTÓW w realizacji na łączną kwotę

28

 mln zł

w tym Horyzont 2020 i Horyzont Europe:
ok. 18 mln zł,
projekty współfinansowane przez NCN:
ok. 8 mln zł i NCBR: ok. 5 mln zł,
pozostałe – ok. 10 mln zł

6

DOMÓW STUDENCKICH

ponad

960

MIEJSC

29

KIERUNKÓW STUDIÓW

46

STUDENCKICH KÓŁ NAUKOWYCH

5

 ORGANIZACJI
STUDENCKICH

1

 GRUPA TWÓRCZA

30

DOKTORATÓW WDROŻENIOWYCH

w ramach programu MEIN
„Doktorat wdrożeniowy” na łączną kwotę

9 751 430

 zł

ponad

8 mln zł

PRZEZNACZONYCH NA ŚRODKI NA STYPENDIA I ZAPOMOGI DLA STUDENTÓW

